

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 216 (13.749)

Trst, torek, 25. septembra 1990

Predsednikovo pismo parlamentu s predlogi za uspešnejše zatiranje kriminala

Cossiga ne zahteva izrednih ukrepov temveč hitre in učinkovite posege

*Izjave o Orlandu in jezuitu Pintacudi vzbudile različne reakcije med politiki in v javnosti
Vprašanje javnega reda danes tudi v poslanski zbornici, kjer so že vložili vrsto interpelacij*

RIM — Medtem ko se nadaljuje preiskava v zvezi z umorom sodnika Livatina, so nekatere izjave predsednika republike Cossiga na račun bivšega palermškega župana Orlanda in jezuita Pintacude, vzbudile veliko zaprepanost. V soboto je namreč Cossiga napadel Orlanda, češ, da bi bil položaj na Siciliji odločno boljši, »če bi vsi župani opravljali svoje delo. Orlando se najbrž ne zaveda, koliko slabega je storil s svojo nepokornostjo, razdril je vse, kar smo enotnega zgradili. Upam le, da je to naredil v dobri veri«. O jezuitu Pintacudi, ki ga sicer ni imenoval pa je dejal, da je z Orlandom sokriv, saj mu je »kot fanatičen duhovnik dajal slabe nasvete, samo da bi obrnil nase pozornost svojih navdajenih«.

Razumljivo je, da so izjave take nepričakovane ostrine izzvale val negativnih reakcij, vendar so naletele tudi na odobravanje tistih, ki se z Orlandovo politiko niso nikoli strinjali. Dejstvo pa je, da so bile besede izrečene ob nepravem času in na napačnem mestu, saj so še dodatno razmajale že itak pičlo zaupanje ljudi v oblast in institucije. Sam Orlando pa jih je sprejel z nekakšno resignacijo, vendar je vznemirjen, ker »taki očitki prihajajo prav s strani najvišjega predstavnika države«.

Cossiga pa je med tem tudi formaliziral svojo zaskrbljenost zaradi naraščajočega kriminala na jugu države v pismu, ki ga je naslovil na predsednika obeh vej parlamenta in podpredsedniku

Višjega sodnega sveta. Cossiga v pismu navaja vrsto predlogov za zajezitev mafije; predvsem poziva vsa pristojna sodna telesa k enotnosti in skupnemu nastopu, poudarja pa, da ne zahteva izrednih ukrepov temveč učinkovite posege, ki naj temeljijo predvsem na odkritem soočanju raznih institucij in oblasti. Potrebna je večja akcijska koordiniranost med organi javnega reda, boljša organiziranost sodne birokracije predvsem pa večja previdnost pri dodeljevanju raznih koncesij osumljenim osebam. Ne na zadnje pa je nujno potrebna večja zaščita skesanecv in prič ter prožnejša procedura pri nameščanju sodnega osebja v kritičnih žariščih mafijske dejavnosti.

Z vsebino in predlogi predsednikovega pisma se strinjajo skoraj vse politične sile, čeprav iz ocen veje prizvok razočaranja nad omenjenimi izjavami o Orlandu in Pintacudi. Tako se z vsebino pisma strinja tudi predsednik parlamentarne protimafijske komisije Chiaromonte, ki pa opozarja, da je nekatere predsednikove predloge že pred časom iznesel prav »sporni« Orlando. Vsekakor, meni Chiaromonte, bo preizkusni kamen o učinkovitosti boja proti mafiji finančni zakon 1991, v katerem so navedena tudi finančna sredstva, ki naj bi okrepila zatiranje kriminala. Na vrsti so sedaj stranke, ki bodo o tej postavki odločale, saj je nemogoče, da bi tako perečemu problemu še naprej namenjali le drobtinice.

Inflacija septembra pristala na 6,3%

RIM — Napovedi, da se bo kriza v Zalivu negativno obrestovala na življenjske stroške oziroma na inflacijo, se k sreči niso v celoti uresničile. Podatki za september, ki jih je obdelal inštitut ISTAT namreč kažejo, da se je inflacija ustavila na 6,3 odstotka, to je na vrednosti, ki so jo zabeležili tudi avgusta.

Podatki o nihanju cen v vzorčnih mestih pa so to pot precej razgibani in se v primerjavi s cenami na severu in jugu države znatno razlikujejo. Tako so na primer na severu cene za prehrano ostale nespremenjene, ponekod so se celo znižale, na jugu pa se je ta postavka obrnila na glavo. Najobčutnejše podražitve na tem področju so zabeležili v Neaplju (1,4%), medtem ko so cene za iste proizvode v Trstu pristale na minus 0,1 odstotka. Razumljivo je, da je na severu prebivalstvo odšlo največ za elektriko in ogrevanje, vendar je tudi v tem primeru nihanje precej neobičajno. V Genovi so cene poskočile za 1,4 odstotka, v Benetkah pa kar za 4,5 odstotka. Splošni obračun je pokazal, da sta bili septembra Turin in Milan najdražji mesti.

Slavje ob 45-letnici zloma nacifašizma

V nedeljo so v Kazljah proslavili 45-letnico zmage nad fašizmom. Slavja, ki so ga priredili občinski odbori ZNB NOV Primorske, se je udeležila večtisočglava množica. Slavnostni govornik je bil predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan, ki se je zavzel za iskanje zgodovinske resnice, a je zavrnil vsak poskus izkrivljanja zgodovinskih dejstev. (Foto Križmančič)

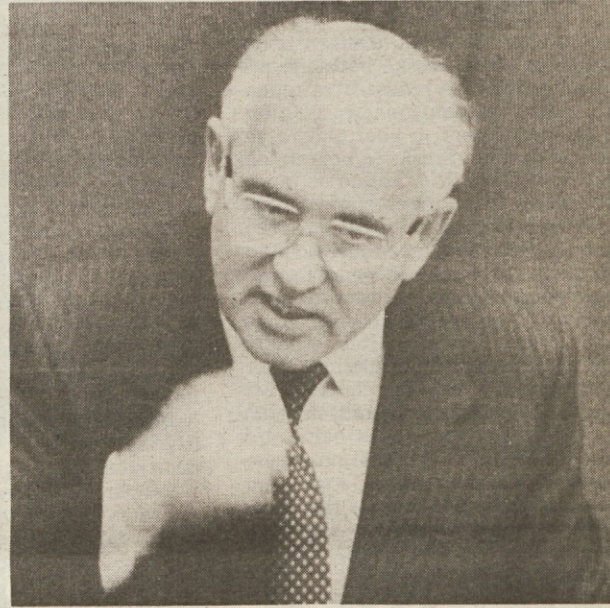
NA 3. STRANI

Poslanci vrhovnega sovjeta SZ sprejeli osnutek za tržno gospodarstvo Izredna pooblastila za Gorbačova ki postaja »razsvetljeni monarh«

MOSKVA — Poslanci vrhovnega sovjeta SZ so na večerajšnjem popoldanskem zasedanju z večino glasov izglasovali široka zakonska pooblastila za predsednika Gorbačova. Z večino glasov (305 jih je bilo za, 35 proti) so najprej sprejeli sklep, s katerim so na predsednika države delegirali del zakonodajnih pooblastil vrhovnega sovjeta. Zatem so s ponovnim glasovanjem sklep spremenili v zakon.

Gorbačov (na sliki AP) lahko posled sprejema ukaze normativne narave z zakonsko močjo. V njegovi pristojnosti so intervencijski ukrepi na področju financ, cen in osebnih dohodkov. Hkrati lahko imenuje nove zvezne organe v zvezi z delovanjem vsezveznega sovjetskega tržišča. V obrazložitvi omenjenih zakonskih pristojnosti je bilo med drugim pojasnjeno, da gre za spremljajoče stabilizacijske ukrepe, povezane s prehodom na trg. Skratka, usmerjeni na bi bili v krepitve pravne ureditve države.

Čeprav je predsedstvo Ruske federacije včeraj odločno nasprotovalo uvedbi izrednih ukrepov, s katerimi bi Gorbačov lahko tudi suspendiral najvišje zakonodajne organe zveznih republik in uvedel predsedniško upravo, pa so se včeraj ruski poslanci zadržali zgolj pri nekaterih tehničnih, sekundarnih vprašanjih v zvezi z omenjenimi pooblastili. Iz

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Havel v Italiji o evropski ČSFR

RIM — Po kratkem literarnem oddihu — v soboto je na otoku Capri prejel prestižno nagrado Malaparte — je pisatelj in dramatik Vaclav Havel obšel včeraj spet oblačila češkoslovaškega predsednika. V Rimu je obiskal predsednika Cossigo, Andreottija in papeža, popoldne pa se je v Milanu sestal z Agnellijem in drugimi osebnostmi. Med pogovori je Havel orisal položaj Češkoslovaške, ki prehaja iz državnega v tržno gospodarstvo in ki se želi »vključiti« v vseevropsko postopek. ČSFR se je že pridružila Evropski skupnosti, ne izključuje pa, da bi postala članica ES (trenutno se pogaja za vstop v Evropski svet). Havel se zavzema za »drugo generacijo« helinskih sporazumov, ki naj bi vzpostavili novo ravnotežje v Evropi ter omogočili razpust Varšavskega pakta.

Silovito neurje je prizadelo Furlanijo-Julijsko krajino

Nad našo deželo je včeraj divjalo silovito neurje, ki je prizadelo Karnijo, Kanalsko dolino in Goriško. (Foto Pavšič)

NA 10. IN 16. STRANI

Za Tita ni več mesta v slovenski skupščini

LJUBLJANA — V slovenski skupščini ni več marmornatega kipa maršala Tita. Brez večjega hrupa so ga že v soboto odstranili in ga do nadaljnjega odločitve shranili v ljubljanskem mestnem muzeju. Po vsem sodeč ta dogodek ni zmotil rednega dela skupščine. Na sestanku predstavnikov strankarskih klubov so se včeraj dogovorili, da bo slovenska skupščina na zasedanju, ki bo v četrtek in petek, odobrila osnutek nove slovenske ustave in ga dala v javno razpravo. Stranke imajo zelo veliko pripomb k predlogu besedila, ki ga je na ukaz vlade pripravila skupina strokovnjakov, vendar je zmoglo mnenje, da je treba pričeti javno razpravo, da ne bi po nepotrebnem izgubljali čas. Zato bodo na predlog Milana Potrča, predsednika kluba ZKS - Stranke demokratične prenove, uradnemu predlogu besedila priložili še

pripombe strank, ki bodo tako postale sestavni del teksta.

Nova slovenska ustava, oziroma njen predlog, je bistveno krajša, kot je bila dosedanja, saj je zajeta na 38 straneh z različnimi variantami vred in alternativnimi predlogi. Skupaj s prehodnimi določbami ustava šteje 164 členov.

Ustava ima preambulo, ki se glasi: »Zavedajoč se svetosti življenja in človekovega dostojanstva; izhajajoč iz temeljnih človekovih pravic in svoboščin, temeljne pravice vsakega naroda do samoodločbe in temeljnega zgodovinskega dejstva, da smo Slovenci z lastnimi močmi izoblikovali svojo narodno samobitnost in uveljavili svojo državnost; z namenom, da ob spoštovanju naše dediščine zagotovimo

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Sirski voditelj Asad odšel iz Teherana ne da bi dosegel zaželenega uspeha

Mitterrand še odločnejše proti Sadamu tik pred potrditvijo letalskega embarga

NEW YORK, TEHERAN, BAGDAD — Svetovna diplomacija se je preselila v New York, kjer se je včeraj pričelo 45. zasedanje Generalnega skupščina OZN, na katerem si bodo najvažnejši svetovni politični močje izmenjali mnenja glede zalivske krize in njene možne rešitve ter izdelali platformo za novo svetovno ureditev brez hladne vojne. Včeraj je najvažnejše poročilo imel francoski predsednik Mitterrand, ki je ponovno obsodil nedavni vdor iraških vojaških čet v francosko ambasado. V nedeljo so sicer iraški voditelji posredovali francoski vladi sporočilo, s katerim so se želeli opravičiti Franciji glede vdora v ambasado v Kuvajtu. Dejali so, da je šlo le za nesporazum, češ da so nameravali vdreti v bližnjo vilo, kjer naj bi živel neki bogat Kuvajčan. Mitterrand je včeraj odgovoril Sadamu, češ da ni opravičila za omenjeni napad. Pred zbrano skupščino OZN je med drugim še dejal, da mora iraški diktator čimprej umakniti vse svoje čete iz zasedenega kuvajtskega ozemlja ter izpustiti vse talce. Šele nato, je dejal Mitterrand, bomo vzeli v pretres zapleteno problematiko bližnjevzhodnega sveta in s tem v zvezi problem prisotnosti tujih vojaških sil v zalivskih državah in palestinsko vprašanje. Končni dogovor

pa naj bi sprejeli ob aktivni udeležbi mednarodne skupnosti in arabskega sveta. Kasneje, je zaključil, bi se dogovorili o zmanjšanju vojaških sil in morebitnem sodelovanju z vsemi državami od Irana do Maroka.

Že danes se bodo v palači OZN zbrali zunanji ministri petnajstih držav, ki naj bi v okviru sestanka Varnostnega sveta potrdili letalski embargo proti Iraku. V dvomu je le prisotnost iraškega zunanjega ministra Aziza, saj so prav včeraj ZDA prepovedale pristanek iraških letal na ameriška tla.

Včeraj se je v Teheranu zaključilo zgodovinsko srečanje med sirskim voditeljem Asadom in iranskim predsednikom Rafsandžanijem. Kljub poldnevni podaljšanju - državnika sta se namreč razšla šele popoldan, medtem ko je protokol predvideval zaključek srečanja že dopoldan - si državi nista bili edini glede izhoda iz zalivske krize. Asad naj bi po mnenju dobrobovščenih krogov posredoval iranski vladi pismo predsednika ZDA. To naj bi sirskemu voditelju izročil ameriški zunanji minister Baker na nedavnem obisku v Damasku. O vsebini pisma seveda ni nobene vesti, vendar naj bi po neuradnih ves-

teh vsebovalo prošnjo ZDA, da bi se Iran tudi vojaško angažiral proti iraškemu diktatorju. Očitno si so govornika nista bila edina, morda pa je iranski predsednik želel v zameno določena jamstva, ki jih Asad ni mogel dati. Rafsandžani je novinarjem dejal, da sta si sirska in iranska država edini v mnogih postavkah, nekatere pa bi bilo treba še poglobiti. V glavnih obrisih gre za to: obe državi se zavzemata za mirno rešitev zalivske krize, za katero naj bi poskrbele same tamkajšnje države. Sirija zagovarja odhod tujih vojaških sil šele po umiku Sadamovih čet iz Kuvajta, Iran pa za njihov takojšen odhod.

Medtem pa se nadaljujejo besedne vojne napovedi iraškega diktatorja. Včeraj je po bagdaskem radiu dejal, da je Kuvajt last Iraka in da se bodo zanj Iranci, če bo potrebno, borili tudi tisoč let. ZDA sicer ne nasedajo Sadamovim izjavam, nedvomno pa so jih ogrele diktatorjeve besede glede napovedi o uničenju naftnih vrelcev. Glasnik Bele hiše Fitzwater je namreč s tem v zvezi včeraj dejal, da bi bilo uničenje črpalnih naprav pravo teroristično dejanje in bi se ZDA temu primerno obnašale do iraške države. Kako in kaj pa ni povedal.

Na Kosovu specialce moti celo svatovanje

PEČ — Iz kosovskega mesta Peč poročajo, da je manjša skupina srbskih policistov napadla poročni sprevod kosovskih Albancev. Hoteli so jim odvzeti albansko zastavo, ker pa so se udeleženci sprevoda temu uprli, je prišlo do incidenta, v katerem sta bila dva miličnika ranjena, poškodbe pa so zadobili tudi trije Albanci. Policija je sprevod razgnala in odpeljala na zasilnišnice 16 pripadnikov albanske narodnosti.

Po izjavah očitovcev so incident povzročili policisti, ki so namerno izzivali udeležence poročne povorke. Povsem drugačne so trditve srbske policije, ki navaja, da so bili svatje prehrupni, streljali so v zrak in celo dvigovali prste v znamenju črke »V«.

V Prištini odpuščajo tudi zdravnike

PRIŠTINA — Položaj v kosovskem zdravstvu je že dramatičen. Začasni organi, ki jih je skupščina Srbije postavila v klinikah medicinske fakultete v Prištini, zdaj s pomočjo policije odpuščajo z dela vse »neprimerne« zdravstvene delavce albanske narodnosti, ki teh organov ne priznavajo kot legitimne.

Najhuje je v ginekološki kliniki medicinske fakultete, kjer po besedah dr. Agima Hysenija, predsednika neodvisnega sindikata, vlada zmeda. Od 8. avgusta do 20. septembra so namreč samo iz te klinike odpustili 290 zdravstvenih delavcev albanske narodnosti, med njimi 37 najbolj znanih zdravnikov te ustanove. Posledice najbolj čutijo bolnice, ki nimajo več zaupanja v zdravstveno osebje te klinike. Vse več postelj je praznih, saj porodnice iščejo pomoč v drugih občinah na Kosovu. (dd)

Weizsäcker podpisal sporazum o združitvi NDR je izstopila iz Varšavskega pakta

BONN, BERLIN — Združitev Zvezne republike Nemčije in Nemške demokratične republike je od včeraj uradna. Predsednik ZRN Richard von Weizsäcker (na sliki AP) je včeraj v (bivši) zahodnonemški prestolnici podpisal namreč sporazum o združitvi nemških držav. Po odobritvi vzhodnonemške ljudske skupščine in zahodnonemškega Bundestaga, ki sta sporazum izglasovala prejšnji teden, je manjkalo le še predsednikov podpis. Sporazum obsega tisoč strani in 45 členov ter vsebuje pravne in socialne smernice za nemško združitev.

Skoraj ob istem času, ko je Weizsäcker podpisal sporazum, je Nemška demokratična republika izstopila iz Varšavskega pakta. V Berlinu je vzhodnonemški minister za obrambo in razorožitev Rainer Eppelmann podpisal s vrhovnim poveljnikom Varšavskega pakta generalom Pjotrom Lušovom protokol, ki narodno ljudsko armado NDR razvezuje od njenih obvez do Varšavskega pakta.

Nova vzhodna nemška »marka« bo združeni nemški vojski »oddala« 50 tisoč vojakov, od kate-

rih je polovica profesionalnih. Sovjetska zveza pa bo svoje enote umaknila do leta 1994.

Vzhodnonemški vojniki, ki se bodo priključili enotni nemški vojski, pa so že včeraj začeli prejemati nove uniforme zahodnonemške Bundeswehrr. Prvi so novo uniformo prejeli vojaki tretjega oklopnega polka iz Brandenburga. Gre za »tehnično« enoto, kateri so zaradi njene tehnične priprave prihranili marksistično indoktrinacijo. Prav zaradi tega ne bi smeli imeti težav, da se vživijo v novo vojsko.

Združitev nemških držav pa bo za marsikatero vzhodnonemškega državnega funkcionarja imela nič kaj prijetne posledice. Vzhodnonemški diplomatom so na primer že priporočili, naj najdejo novo službo. To pa ni tako lahko, zlasti zato — kot so povedali sami — ker jim je star režim do pičice določal življenje.

Najodločnejše pa v teh dneh protestirajo zaporniki, ki so v zadnjih dneh začeli gladovno stavko ali zasedli zapore. Zaporniki zahtevajo namreč, naj nova oblast ponovno preuči procese, ki so se odigrali pod starim režimom, češ da so bili mnogi od njih obsojeni iz političnih razlogov.

Srbska opozicija začela napad na Miloševića

LJUBLJANA — Kot je slišati iz Beograda, je včeraj srbska opozicija priredila pred palačo predsedstva republike skoraj ves dan trajajočo manifestacijo, med katero je imel glavno besedo predsednik Srbskega pokreta obnove Vuk Drašković. Zbralo se je več tisoč ljudi, ki so ogorčeno vzklikali proti srbski oblasti, partiji in predvsem proti Slobodanu Miloševiću. Povod za manifestacijo je ponovna prepoved glasila stranke Srbska reč. Publikacijo so prepovedali že pred časom, toda srbsko vrhovno sodišče je pogledalo skozi prste. Prepovedali so jo formalno zaradi Vukovega članka o Mihajloviću, dejansko pa zaradi napadov na Miloševića. Nato so list natiskali v 150 tisoč izvodih, s povsem nespremenjenim besedilom. Potem pa ga je ponovno prepovedalo beograjsko javno tožilstvo. Poleg tega so policaji preprečili in zaprli nekaj članov Vukove stranke.

Pred poslojem predsedstva je prišlo do ostrih besed na Miloševićev račun, do zahtev, da se odpokliče notranji minister. Že precej dolgo popoldne je v stavbo stopil Vuk Drašković z nekajčlansko delegacijo. Toda vrnil se je že čez dvajset minut in povedal svojim pristašem, da ga ni sprejel Milošević, temveč član predsedstva Aleksander Bakočević, s katerim pa se ni bil pripravljen pogovarjati. Drašković je ponovil zahtevo, da do srede »osvobodijo« Srbsko reč, drugače bodo pridili, kot je zagrozil, novo, še bolj množično manifestacijo.

Srbsko predsedstvo je kasneje uradno sporočilo, da predsednik Milošević ne sprejema ultimata in nasilja in da se je za demokracijo treba boriti z demokratičnimi sredstvi.

Manifestacija je bila očitno povezana s petkovo sejo srbske skupščine, ko bodo sprejeli novo srbsko ustavo, ki sta jo sestavila sedanja Miloševićeva partija in njegov parlament brez sodelovanja opozicije. Izredno ostro so novo ustavo obsodile vse opozicijske stranke Vojvodine, ki vključujejo tudi stranke vseh nacionalnih manjšin te pokrajine.

Združena srbska opozicija je še zahtevala, da se ugotovi, kako se izkoriš-

čajo sredstva, ki so šla iz državnega proračuna za partijo in socialistično zvezo, sedaj združeni v socialistični stranki. Nameravajo narediti kazensko prijavo proti predsedniku stranke Miloševiću.

Največ govoril pa se v Beogradu nanaša na Borbo, ki prvič v svoji zgodovini včeraj ni izšla. Formalni gospodarski razlog je preprost. Borbo je finansirala Socialistična zveza, ko pa je izumrla, sta finansiranje prevzela zvezna vlada in skupščina, ki doslej ni dala dovolj sredstev, medtem ko dolg v tiskarni vratolomno narašča. Borba ima veliko urednikov, njena naklada je bila dolgo časa minimalna, okrog 30 tisoč izvodov, toda zadnje čase je prerasla na skoraj sto tisoč izvodov.

Vendar so le redki prepričani, da gre samo za ekonomska vprašanja oziroma, da so ekonomski vidiki sploh pomembni. V resnici je Borba edini dnevnik, ki izhaja v Beogradu in ki ni do kraja podlegel Miloševićevi politiki. Pri tem časopisu so se znašli tudi vsi vidni novinarji Politike, ki se niso strinjali s skrajno srbsko politično linijo. Prišlo je do velikih težav in pritiskov in Borba je omilila svoj kritičen odnos do Miloševića, glede Kosova pa je zavzela povsem prosrbsko stališče. V zadnjem času se je veliko govorilo, da je prestopila na Markovičevu stran in da naj bi postala glasilo njegove stranke reformskih sil. Takšne obtožbe je odgovorni urednik na včerajšnji tiskovni konferenci odločno zanikal, vendar ostaja položaj Borbe neurejen, čeprav se je izvedelo, da je vlada izplačala tri milijone dinarjev, ki pa ne zadostujejo za pokritje deficita. Danes bo Borba ponovno v kioskih. Zanimivo je tudi to, da so pred kakim mesecem uredniki prejeli najnižje plače med vsemi srbskimi novinarji (350 tisoč dinarjev), sedaj pa so se jim plače podvojile.

V Makedoniji bodo 11. novembra prve večstrankarske demokratične volitve. Izvolili bodo 120-članski enodomni parlament, ki bo izbral predsednika republike. Zadnji seji sobranja bosta 28. septembra in 18. oktobra. B. S.

nadaljevanji s 1. strani

● Gorbačov

ttega oziroma iz popoldanske razprave torej kaže, da ne nasprotujejo novim pooblastilom, poskusil pa se je ustvariti vtis, da so se v lastnih ocenah prenašali. Vsekakor bo potrebno počakati nadaljevanje plenarnega zasedanja ruskega parlamenta. Dosedanja pooblastila predsednika Gorbačova so že doslej spominjala na nekakšno kombinacijo pooblastil, ki jih imata ameriški in francoski predsednik, pogosta pa je bila tudi kritika, da že dosedanjih pooblastil ne izpolnjuje. Na hodnikih kremelskih dvoranj pa je bilo slišati še pripombe, da Sovjetski zvezi poslej ne bo vladal navaden predsednik, temveč razsvetljeni monarh. Včeraj sprejeta pooblastila naj bi veljala do 31. marca 1991, po potrebi pa bi jih podaljšali še za leto dni.

Po dvotedenskem zasedanju je centralistično naravnani vrhovni sovjet SZ sprejel enoten osnutek gospodarske preobrazbe, ki za osnovo sprejema vse tri dosedanje programe. Gorbačov je v utemeljitvi dejal, da je potrebna sinteza vseh. Avtorji radikalnega, kompromisnega in konservativnega programa so doslej vztrajali pri njihovi nezdrumljivosti. Ali se z včerajšnjim kompromisnim sklepom neizogibno približuje zaostritev konflikta med Rusko federacijo in centrom pa tudi med centrom in republikami?

Tisti, ki so doslej pričakovali, da se bodo poslanci odločili za radikalno različico ekonomskih reform, so razočarani. Poslanci so na dopoldanskem zasedanju najprej v paketu glasovali za osnutek, ki so ga predložile štiri parlamentarne komisije in komiteji. Fiftty-fifty sklep o nujnem prehodu k trgu in za gospodarsko stabilizacijo jemlje za osnovo polovico predsedniškega osnutka (se pravi tistega, ki ga je akademik Aganbegjan pripravil po naročilu Gorbačova in o katerem je akademik Šatalin dejal, da je 90 odstotkov njegovo delo). Poslanci so takšen sklep izglasovali, in sicer s 323 glasovi, 11 jih je bilo proti in 56 vzdržanih. Potem je sledila razprava o samem besedilu.

V nedeljo pa je bila v Moskvi prva pravoslavna procesija po uvedbi pe-restrojke. Večstokglava množica vernikov se je iz Kremlja napotila do katedrale Vnebovzetja, kjer je bila na sporedu slavnostna maša, ki jo je vodil patriarh Aleksej. Mašnega obreda so se udeležili tudi predsednik vrhovneha sovjeta Lukjanov, prvi ruski minister Silajev in moskovski župan Popov.

Katedrala Vnebovzetja je Moskovčanom še posebej pri srcu, saj se je v njej poročil tudi Puškin. Med cerkvenimi prapori in ikonami se je na procesiji pojavila tudi slika zadnjega ruskega carja Nikolajja II., ki po vsem sodeč ni nikogar motila.

● Za Tita ni mesta

mo kulturni, ekonomski, politični in socialni razvoj Slovenije, skupščina in državljani Slovenije sprejemamo naslednjo Ustavo republike Slovenije.

Prvo poglavje vsebuje splošne določbe in predvsem poudarja suverenost Republike Slovenije, ki je država slovenskega naroda in vseh njenih državljanov, oblast ima ljudstvo, Republika Slovenija varuje temeljne človekove pravice in državljanske svoboščine.

Drugo poglavje podrobneje določa pravice, svoboščine in dolžnosti človeka in državljana. Tretje obravnava ekonomska in socialna razmerja.

Četrto poglavje je posvečeno državnim ureditvi in obsega državni zbor (kot imenujejo novi slovenski parlament), predsednika republike, vlado, upravo, vojsko, sodstvo in javno tožilstvo.

Peto poglavje obsega lokalno in drugo samoupravo. Šesto je posvečeno ustavnosti in zakonitosti, sedmo pa ustavnemu sodišču. Osmo obravnava način spreminjanja ustave, sledijo še prehodne in končne določbe.

Predlog ustave predvideva enodomni parlament, ne določa pa načina volitev. B. S.

Stališče SSK glede zakona za obmejna področja

VIDEM — Danes bo na predsedstvu vlade v Rimu novo srečanje o zakonskem predlogu za obmejna področja. Vodil ga bo podtajnik pri predsedstvu vlade Cristofori, udeležili pa se ga bodo parlamentarci iz naše dežele.

Včeraj je bila v Vidmu seja delžnih tajnikov, načelnikov svetovalskih skupin v delžnem svetu in parlamentarcev šeststrankarske deželne koalicije za vskladitev stališč.

Predstavnika Slovenske skupnosti, delžni tajnik Ivo Jevnikar in svetovalec Bojan Brezigar, sta se v svojem posetu med drugim ponovno zavzela za to, da bi v zakonu za obmejna področja ohranili postavko o korist kulturnih potreb slovenske manjšine v Italiji in italijanske manjšine v Jugoslaviji. Gre za člen zakonskega predloga, ki je bil v poslanski zbornici že odobren, pozneje pa so se pojavili predlogi, da bi ga črtali in problem rešili s posebnim zakonom. Taka rešitev pa po mnenju Slovenske skupnosti, ne bi bila realistična.

Predsednik delžnega odbora Biasutti je na včerajšnjem delžnem vrhu v Vidmu zagovarjal stališče, naj zakon o obmejnih področjih vsebuje omenjeno določilo in korist obeh manjšin.

Delžno tajništvo SSK je včeraj tudi naslovlilo brzojavko na podtajnika pri predsedstvu vlade Cristoforija z zahtevom, naj se iz zakona za obmejna področja ne črtajo finančna določila v korist manjšin.

informacije SIP uporabnikom

Plačilo telefonskega računa za 5. dvomesečje 1990

Opozarjamo abonente, da je že zapadel rok za poravnavo telefonskega računa za 5. dvomesečje 1990. Opozarjamo vse, ki računa še niso poravnali, naj to store čimprej po možnosti pri naših krajevnih sedežih. Na ta način se bodo izognili doplačilu zaradi zamude ali prekinitvi, kot predvidevajo zakonska določila. Račun lahko poravnajo na pošti ali na kateremkoli bančnem zavodu ter nato pokličejo št. 188 (brezplačno) in sporočijo podatke o vplačanem računu.

Važno opozorilo

Na telefonskem računu so na posebnem mestu razvidni zneski prejšnjih dvomesečij, v katerih ni bil poravnani račun.

GRUPPO IRI STET

SIP

Società Italiana per l'Esercizio delle Telecomunicazioni p.a.

Na nedeljskem slavlju ob 45-letnici zmage nad fašizmom pri Kazljah je bil slavnostni govornik Milan Kučan

Zgodovinski resnici v interesu vseh dati prosto pot Izkrivljanje dejstev rojeva nova sovraštva in krivice

KAZLJE — »Slovenski narod potrebuje objektivno zgodovinsko sodbo o vojnih in povojnih dogodkih pri nas, ne njeno prevrednotenje. Ta sodba, ki je del svetovne presoje dogajanja med 2. vojno, tako kot je bil boj slovenskega ljudstva njen sestavni del, bo brez dvoma pokazala, da je v tej vojni največji del slovenskega naroda bil na strani svetovne protifašistične demokratične zveze združenih narodov. Majhen del je v tej vojni stal ob strani ali se boril zoper to koalicijo. Tega dejstva, kakor je v svojem drugem delu nerazveseljeno in boleče, ni mogoče spremeniti.« S temi besedami je predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan ubesedel v nedeljo občutke, s katerimi se je več kot pet tisoč ljudi podalo na vse ljudsko zborovanje ob 45-letnici zmage nad fašizmom, ki so ga na gmajni ob lovski koči pri Kazljah (Štorje) organizirali občinski odbori ZVB NOV vse Primorske. Predsednik Kučan je namreč potrdil zahtevo po zgodovinski resnici in po narodni pomiritvi, vendar je odločno zavrnil vsakršno manipulacijo zgodovinskih dejstev, ki nikakor ne more prispevati k spravi, pač pa — nasprotno — rojeva nova sovraštva in nova ločevanja. »So resna znamenja v zadnjem času,« je namreč še dejal, »da so trezne premisleke o našem življenju, prihodnosti in preteklosti, znova zamenjale strasti. A ko strasti, in ne razum, obvladajo človeka, postane ta majhen, pritlehen, hiter in krivičen v sodbah in nepremišljenem ravnanju.«

Nedeljsko slavlje je kljub muhasetnemu vremenu (med Kučanovim govorom je začelo pršiti) privabilo v Kazlje na tisoče ljudi iz vse Primorske, s Tolminskega in iz Istre, vsaj tretjina pa jih je prišla iz Italije. Prišli so se pokloniti spominu žrtev in vsem, ki so se borili in trpeli za demokracijo in svobodo, od požiga Narodnega doma v Trstu do zmage leta 1945.

Zbrano množico so pred slavnostnim govorom Milana Kučana nagovorili predsednik občinskega odbora ZVB NOV Emil Škrlič, predsednik tržaškega Združenja aktivistov in invalidov NOB Srečko Colja in tržaški pokrajinski predsednik VZPI-ANPI Arturo Calabria. Vsi trije so obsodili izkrivljanje narodnoosvobodilne borbe. Škrlič je dejal, da borci želijo sodelovati pri procesu demokratizacije, a pri realni in ne proklamirani demokratizaciji. Colja je opozoril, da je odpornost temelj italijanske demokratične republike in se zatem vprašal, zakaj ne bi tudi nova demokratična Slovenija priznavala teh vrednot. Calabria pa je opozoril, da so se vsi narodi iz Primorske zedinili v boju proti fašizmu in da je prav ta enotnost botrovala današnjim dobrososedskim odnosom. Tudi on je obsodil omalovaževanje partizanskega boja. »Namesto o osvobodilni vojni govorijo o državljanski vojni. Nasprotno, mi vztrajamo pri edini resnici, da je bil

boj proti nacifašističnemu okupatorju in njegovim hlapcem osvobodilni, nacionalni, politični in socialni boj, ne državljanska vojna. Z inkriminiranjem partizanstva želijo, da bi pozabili na pokole, v katerih so si sami umazali roke.«

Kučan je v svojem govoru zaobjel vsa najaktualnejša vprašanja, od prevrednotenja NOB do narodne sprave, od odnosov z italijanskim sosedom in varstvom majšin do prihodnosti Slovenije v Jugoslaviji. Najprej se je zahvalil Primorski, ki je v tako veliki meri pripomogla k zmagi nad fašizmom in nacizmom in ki je s svojim bojem omogočila Slovenecem, da so po vojni enakopravno razpravljali z zavezniki in da so si pozneje izborili suverenost. »Kakšna bi bila današnja podoba slovenskega naroda, kakšno bi bilo danes naše nacionalno ozemlje, kako bi v času, ki malim narodom ni naklonjen, v katerem pa nastaja previkrat v zgodovini suverena slovenska nacionalna država, sploh lahko razpravljali kot enakopraven jugoslovanski in evropski narod, kot upoštevan in priznan sogovornik, ki zmere določiti svoje nacionalne interese in jih uveljavljati z demokratičnimi sredstvi, če Primorci na tej zahodni meji slovenstva ne bi držali, če bi njihova nacionalna zavest popustila pred raznarodovalnim pritiskom ...?« NOB pa je v nadaljevanju še natančneje opredelil kot »tisto dejanje, ki nas je kot narod odločno postavilo na stran demokratičnih narodov.« NOB je bil boj na strani svetovne antifašistične koalicije, odpor zoper bratomorno vojno ter obsodba sodelovanja z okupatorjem. Ohranil je slovenski narod in mu zagotovil prihodnost v svetovni družbi demokratičnih narodov.

Priznavanje vrednot in dosežkov odpornosti pa ne pomeni odklanjanja sprave, ne pomeni niti sprjazniti se s krvavim in nepravilnim nasi-

ljem: »Slovenski narod je bil eden od tistih, ki so ga usodno razdelile velike totalitarne ideologije. Naj gre za dokončno preteklost. Temu je bilo namenjeno tudi pravno dejanje na Rogu in vrsta dejanj, ki so sledila izjavi Predsedstva Slovenije o narodni pomiritvi. Če so že bili med vojno razlogi za prelivanje krvi — ne glede na to, koliko so za koga bili takrat ali so danes lahko prepričljivi — jih danes ni več.« Samo če bo slovenski narod znal odpraviti razloge medvojnega in povojnega sovraštva, bo končno postal zgodovinsko zrel narod. »Zgodovinski resnici pa je treba dati povsem prosto pot. V našem skupnem interesu. Tudi zato, da bi bolje razumeli sedanjost in da ne bo padala senca nerazsodnih povojnih dogodkov na celotno NOB.«

Veliko pozornost je Kučan posvetil tudi manjšini in odnosom z Italijo. Po ugotovitvi, da bi zahodna slovenska meja bila bistveno drugačna brez slovenske partizanske vojske,

je Kučan dejal, da slovenski in italijanski narod lahko živita pametno, strpno in prijateljsko drug z drugim. »Ponujamo roko za dobro sosedstvo ... za nastopanje s skupno pobudo v evropskih tokovih in institucijah, za odpravo meja, za prosto prehajanje blaga kapitala in ljudi preko njih.« Temelj za takšno sodelovanje so Osimski sporazumi, ki pa morajo biti tudi temelj za razreševanje položaja slovenske manjšine. »Slovenska manjšina v Italiji se mora še vedno in že desetletja boriti za svojo naravno človeško in politično pravico do enakopravnosti v italijanski družbi. Uresničevanje pravic manjšine je preizkus za demokratičnost vsake družbe, tudi italijanske. Želimo, da bi končno napočil čas, ko bo obstoj Slovencev in njihova enakopravnost priznana povsod, kjer živijo... in bo tudi uporaba slovenske besede z zakonom zaščitena. Ta zahteva nas hkrati zavezuje, da svojo politiko do manjšin še naprej gradimo na temeljih evropske de-

mokratične tradicije. Prepričani smo, da je v narodnostno mešanih družbah mogoče ustvariti enakopravno sožitje manjšine z večinskim narodom le tako, da večina prevzame zavestno zavezo, da bo zagotavljala vse pravice manjšinam ter njihovo posebno varstvo, ne glede na njihovo številčnost in ne glede na to, ali so enake pravice zagotovljene tudi pripadnikom njenih manjšin v sosednjih državah... Tudi to je eno izmed meril, koliko smo že "evropska država".«

Na koncu je Kučan govoril še o prihodnosti Slovenije in Jugoslavije. Dejtal je, da mora Slovenija utrditi svojo suverenost in demokracijo in da mora sodelovati pri demokratičnem preoblikovanju jugoslovanske skupnosti. Slovenija pa bo v prihodnosti svobodno izbirala, ali želi biti sestavni del te skupnosti. Nov dogovor bodo lahko sklepale samo suverene in samostojne države na temelju svojih realnih interesov. Opozoril pa je tudi na nevarnost, da bi izničili dosedanje socialne dosežke, ki morajo biti temelj demokratične države. »Poleg civilnih in političnih pravic se morajo uveljaviti tudi socialne pravice,« je dejal. Uspeh na vsakem področju pa bo zagotovljen le, če bo glede temeljnih nacionalnih interesov v Sloveniji dosežen resnični nadstrankarski sporazum.

Uradni del nedeljskega vseljidskega zborovanja so dopolnili nastop mezzosopranistke Marte Valetič ob spremljavi Andreja Pegana in Oskarja Kjudra, Tržaškega partizanskega pevskega zbora pod vodstvom Oskarja Kjudra in z recitatorjem Stanetom Raztresenom, Pihalnega orkestra iz Divače pod vodstvom Darija Pobege ter recitatorjev iz občine Sežana pod mentorstvom Bojana Podgorška.

BARBARA GRUDEN
(Foto D. Križmančič)

Srečko Colja

Arturo Calabria

V bunkerju ni skrival zlata, temveč 19 kg čistega heroína

KOPER — Odkritje 19,059 kilograma čistega heroína na mednarodnem mejnem prehodu na Fernetičih pri Sežani je bilo zaradi »interesa« preiskave teden dni zavito v molk. Preiskovalni sodnik koprškega temeljnega središča pa je danes povedal nekaj podrobnosti, kako je carinik v soboto, 15. septembra, v »bunkerju« v podvozju osebnega avtomobila Citroen diana odkril letos največjo količino trde droge na naših mejnih prehodih. V koprskem zaporu sta pridržana tudi kurirja, in sicer 29-letni A. N. in 22-letna V. J., oba iz Skopja, ki pa zaenkrat vztrajno zanikata njuno vpletenost pri tranzitu tovora smrti.

Do odkritja je prišlo v soboto, 15. septembra, okoli 11. ure, ko sta se na mejni prehod na Fernetičih z osebnim avtomobilom Citroen diana skopske registracije pripeljala A. N. in V. J. Voz-

nik je cariniku prijavil, da ima pri sebi 1.900 nemških mark, vendar za devize ni imel bančnega potrdila. Carinik je postal pozoren, ker je imel A. N. povsem nov potni list, v njem pa je imel vizo za potovanje v Francijo. Pri temeljitšem pregledu notranjosti vozila je carinikovo pozornost pritegnil še sveži premaz z bitumnom na avtomobilskem podnu, ob pogledu podvozja pa je zagledal z vijaki pričvrščeno novo pločevino v obliki korita. Dovolj, da je sprožil alarm. Cariniki so na mejni prehod privedli tudi njihovega psa, ki je posebej izurjen za odkrivanje mamila. Črni labradorec je ob vohanju skopske diane takoj reagiral. Ni preostalo drugega, kot da se lotijo demontaže avtomobilskega podvozja. Sum, da potnika nekaj skrivata v prirejenem podvozju, se je izkazal za upravičenega. Odkrili so kar 38

polivinilnih vrečk oblepljenih z rjavim lepilnim trakom, vsaka vrečka pa je imela tudi svinčeno plombo, na kateri je bila odtisnjena petokraka zvezda. Takoj so ugotovili, da gre za heroin. Preiskovalni sodnik, ki je nato vso zadevo vzel v svoje roke, je odredil analizo odkritega mamila. Le-ta je pokazala, da gre za stoodstotno čist heroin, torej brez organskih primesi, ki jih dodajajo za razredčevanje heroína. Natančneje tehtanje je pokazalo, da je bilo v vrečkah 19.059,72 grama »rjavega sladkorja«, ki bi bil, na primer na italijanskem trgu z mamili, vreden vsaj 20 milijard lir. Po analizi so prepričani, da je bilo mamilo izdelano v laboratorijih v Turčiji, v deželi, iz katere vodi v Zahodno Evropo že dlje časa znana »balkanska pot heroína«. Preiskovalni sodnik je še povedal, da je zoper A. N. in V. J.

odrdil pripor, ki pa pri zasliševanju nista kaj preveč zgovorna. V. J. vztraja, da o mamilu ničesar ne ve, medtem pa je A. N. priznal, da je vedel, da je v avtu posebej prirejen tihotapski bunker, vendar je bil prepričan, da v njem skriva 10 kilogramov zlata, ki naj bi ga pretihotapili v Španijo. Kakorkoli že, fant in dekle se držita strogih pravil, ki verljajo med tihotapci in razpečevalci mamil, zato je tudi veliko vprašanje, ali bo nadaljna preiskava odkrila še dodatne podrobnosti.

Obstaja zatorej le utemeljen sum, »balkanska pot heroína« kljub številnim odkritjem koncem lanskega in v začetku letošnjega leta še vedno ni pretrgana. Naj omenimo, da so septembra lani pri Taru pri Poreču odkrili tri kilograme heroína, decembra so v Barkovljah v Trstu v kombiju jugoslovanskega dr-

žavljana Mihata Madžovića odkrili kar 41 plastičnih vrečk z 21 kilogrami čistega heroína, v začetku aprila so v ladi prištinske registracije, ki jo je vozil Samil Jusufi blizu Sesljana italijanski policisti odkrili v dvojnem blatniku sedem kilogramov heroína. Po nekajmesečnem zatišju je torej odkritje uspelo sežanskim carinikom. Nobenega dvoma ni, da si je turško-jugoslovansko-italijanska tolpa zagotovila pri oskrbovanju Zahoda z mamili pomembno mesto, ki ga verjetno ne bo iz rok izpustila niti ob čedalje pogostejših odkritjih potovanja mamila. V roke so namreč zaenkrat padli le kurirji, ki pa o drugih členih trgovsek verige nočejo ničesar govoriti. Tudi zato, fer se zavedajo, kakšna kazen bi jih doletela, če bi preveč »zapel«.

IZTOK UMER

Morda šele v petek politično razčiščenje SSK še ne bo stopila v pokrajinsko upravo

Slovenska skupnost ne bo stopila v pokrajinski odbor, dokler glede tega ne bo popolnega soglasja v petstrankarski večini, ki vodi Pokrajino in Občino Trst. Pokrajinski svet bo zato jutri, razen velikih presenečenj, odložil sprejetje odstopa demokristjanskega odbornika Bruna Braita in istočasno izvolitev svetovalca SSK Zorka Hareja, ki bi moral prevzeti njegovo mesto v odboru. Pogajanja o usodi petstrankarskega zavezništva in o vstopu SSK v pokrajinsko upravo se torej nadaljujejo oziroma zavlačujejo.

Tajniki KD, PSI, PRI, PSDI in PLI se bodo znova sestali v petek. Sestanek naj bi vsaj po mnenju demokristjanov in socialistov dokončno razčistil tako vlogo republikancev, ki že nekaj mesecev (zaman) zahtevajo nekatera dopolnila v programu obeh uprav kot še sporno vprašanje vstopa SSK v koalicio. Odložitev vsakršne odločitve o vstopu SSK v večino so vsekakor sprejeli na formalno zahtevo pokrajinskega sekretarja PRI Castiglija. Če bodo na petkovem srečanju prepričali PRI, da ostane v večini, bodo pogajanja že v začetku prihodnjega tedna razširili na SSK, v nasprotju primeru bo na Pokrajini in Občini skoraj gotovo politična in upravna kriza.

O zelo nejasnem političnem položaju je tekla beseda na včerajšnjem srečanju pokrajinskih tajništva KD, PSI in SSK, na katerem se je dejansko spoznavali za zgoraj omenjeni postopek. Te tri stranke so, kot znano, še pred izvolitvijo nove devinsko-nabrežinske občinske uprave podpisale neke vrste politični protokol o vstopu SSK v pokrajinski odbor, ki pa je doslej ostal mrtva črka. Demokristjanski odbornik za osebje Brait je še pred poletnimi počitnicami poslal generalnemu tajniku Pokrajine odstopno pismo, njegov odstop pa bo po zakonu postal pravno močan le ob ratifikaciji pokrajinske skupščine, kar se do danes pa še ni zgodilo. Predlog za odložitev ratifikacije Braitovega odstopa bodo na jut-

rišnji pokrajinski seji skoraj gotovo predložili demokristjani, pri tem pa bo zanimivo videti, kakšno stališče bo ob tem vprašanju zavzela SSK. Skupščina ima poleg tega na dnevnem redu odobritev dveh pomembnih posojil, za katera pa je po zakonskih določilih nujno potrebna absolutna večina. Po tragični smrti socialističnega svetovalca Bonata razpolaga Crozzolijev odbor trenutno le s polovico glasov, zato zna biti glede tega jutri odločilno zadržanje predstavnika SSK Hareja.

Politični položaj na Pokrajini je večeraj v tiskovnem sporočilu ocenil načelnik svetovalcev KPI Ezio Martone, ki je mnenja, da je odstop Braita tesno povezan z izvolitvijo devinsko-nabrežinskega župana Daria Locchija. Gre za čisto politično vprašanje, ki nima nič skupnega s poslovanjem pokrajinske uprave, meni predstavnik KPI, ki v primeru Braitovega odstopa zahteva tudi odstop predsednika Crozzolija in celotnega odbora. »Ni mogoče namreč kar tako izstopiti in vstopiti v pokrajinsko upravo, tudi zato, ker je SSK do nadaljnjega še vedno v opoziciji, saj je svetovalec Harej svoj čas glasoval proti finančnemu proračunu za tekoče leto. Treba je čimprej razčistiti to zadevo in vzpostaviti jasne politične odnose, da bo enkrat za vselej jasno, kdo je v večini in kdo v opoziciji,« podčrta v svojem poročilu Martone.

V tržaški KD se medtem nadaljuje notranja debata v pričakovanju strankinega pokrajinskega kongresa, ki bo skoraj gotovo v prvi polovici prihodnjega novembra. S Trbiža, kjer se v soboto in nedeljo na tradicionalnem srečanju političnega krožka »Futura« zbrali skoraj vsi tukajšnji strankini veljaki, prihaja vest, da bo za tajnika znova izvoljen Tripani na čelu notranje večine, ki združuje pristaše predsednika deželnega odbora Biasuttija in sredinske komponente, krajevni morotejci pa bodo po vsej verjetnosti še dalje v opoziciji.

pismi uredništvu - pismi uredništvu

Razpravo o vrlinah in šibkostih šole nadaljevati »brez skrivanja za prstki«

Spoštovano uredništvo, skrbno sem prebral članek Nadje Filipič, ki je bil objavljen v četrtek, 20. t. m., in v zvezi z njim pismo uredništvu P. d., ki ga je naslednjega dne podpisal Sergij Premru.

Članek N. F. zasluži vso pozornost, ker obravnava na izviren način tako pomembno vprašanje za naš obstoj, kakor je naša šola, vendar vsebuje poleg nekaterih grenkih resnic tudi določene trditve, s katerimi se nikakor ne morem strinjati. Pustimo ob strani duhovljenje češ »... da so šolniki, kot vsi drugi Slovenci, zapeti, molčeci, zasebni in s čim na želodcu...«. Iz dnevne kronike smo vendar prebrali razne intervjuje, ki jih je imela ravno N. F. s slovenskimi šolniki in nisem dobil vtisa, da bi ti bili niti tako »zasebni« niti »molčeci«. Sicer se strinjam z ugotovitvijo, da nekaj ni v redu z dodeljevanjem štipendij za strokovno izpopolnjevanje v Ljubljani in tudi pričakujem, da se bodo oglasili tisti, ki »režejo hlebec«, kot je navedeno v članku.

Kar pa me je prizadelo, je izjava, da na slovenskih šolskih ravnateljstvih ni (bilo) pluralizma in da so slovenski katoliški krogi vsa ta leta mirno razpolagali s šolsko oblastjo (!). Če je bila ta trditev v neki meri opravičena v neposrednem povojnem obdobju, so se razmere od tedaj precej spremenile, zlasti po uvedbi rednih natečajev in po ustanovitvi zavodskih svetov.

Kje pa je (bil) pluralizem v vodstvu vseh naših glavnih ustanov, vključno našega dnevnika? Sicer lahko vedno očitamo naši šoli, da premalo vzgaja in da uči po zastarelih učnih metodah, vendar so to običajne splošne obtožbe, ki jih beremo tudi v italijanskih revijah. Kritika bi bila bolj učinkovita, če bi se nanašala na konkretne primere. Sodobna šola danes res izgublja svoj vpliv kot učnovzgojna ustanova, če ni tesno povezana z družino in družbenim okoljem. To pa je splošni problem, pri katerem imajo tudi starši svoj odgovornost. N. F. je omenila

problem enorazrednice na osnovni šoli pri Sv. Ani. Še hujši problem se je pojavil lani, ko smo izgubili šolo »D. Kette« v središču mesta, kljub temu, da smo imeli otroke, ki bi jih po vsej logiki starši lahko vpisali v to šolo, ki jim je bila najbližja.

Prepričanje, da »pred nacionalno zavzetostjo (citiram članek) zmagojo dandanes prometni zastoj, delovni urniki, čas kosila itd.« velja za šibkejšo in narodnostno mlačno ljudi, saj imamo sredi mesta dijaški dom, ki nudi otrokom tudi celodnevno oskrbo!

Na srečo imamo še zavedne starše, ki se ne ustrašijo teh težav, kot npr. rojanske starše, ki so po besedah N. F. izjavili da »... če res hočemo ostati, kar smo, se moramo zagrizeno in resno spopadati s problemi. Tako, da pametno in učinkovito branimo vsaj to, kar imamo...« No, vsaj nekaj bodrilnih besed v našem malodušnem okolju. Za boljši jutri naših otrok, se bo vsaj delno uresničila tista varianta, ki si jo bomo sami izbrali. In rojanski starši so to zaenkrat dejansko potrdili.

To so v glavnem pripombe k omenjenemu članku N. F.

Hušji problem pa odpira pismo, ki ga je poslal uredništvu Sergij Premru naslednjega dne. Avtor pisma, ki soglašala z mnenjem kolege N. F. o naši šoli, navaja med drugim, da »še trije med njegovimi najboljšimi znanci, Slovenci, niso odločili za slovensko šolo. Da ne bi kdo mislil — piše S. P. — da so se poitalijancili: so pravi »Slovinci doc (!)«, ki so tako izbrali, ker je naša šola... po obsegu in kvaliteti skromna in včasih tudi zastarela.« (konec citata).

Ne zanikam popolnoma te domneve, vendar bi rad pripomnil, da močno dvomim, da bi ti trije »vrlji Slovenci doc« že vnaprej vedeli, da bodo njihovi otroci dobili boljšega učitelja na italijanskih, kakor na slovenski šoli. Kaj pa, če so se zmotili?

Da so naše šole bolj skromne po opremljenosti, ko verjetno držalo, vendar je

tudi res, da je na osnovni šoli kvaliteta pouka predvsem odvisna od sposobnosti in poštvalnosti učitelja in v tem oziru moram reči, da (po moji izkušnji) so naši učitelji res poštvalni in se lahko posvetijo vsakemu učencu posebej v mnogo večji meri, kakor na italijanski šoli, kjer so razredni učitelji mnogo bolj številni. Glede učnih metod pa sem prepričan, da so naši šolniki privilegirani v tem, da se lahko udeležijo vseh vrst seminarjev za strokovno izpopolnjevanje v naših družtvih, na šoli, v matični domovini, tako da so stalno seznanjeni z razvojem sodobnih pedagoških ved.

Po končani višji srednji šoli (mislim predvsem na Trgovsko akademijo) se naši absolventi laže zaposlijo kot njihovi italijanski vrstniki; tudi univerzitetne študije zaključujejo z uspehom v precejšnjem številu: koliko zdravnikov, odvetnikov, inženirjev, ekonomistov in profesorjev je že izšlo iz naših »skromnih« šol!

Da imamo še veliko odprtih vprašanj, je to res; veliko pa bi jih z večjo angažiranostjo lahko tudi rešili, ne da bi čakali na globalni zaščitni zakon, ki bi nam moral zagotoviti večjo avtonomijo. Vsekakor je moje trdno prepričanje, da je slovenska šola v Italiji na višji kakovostni stopnji že s tem, da nudi jezikovno izobrazbo v treh temeljnih evropskih jezikih (slovenskem, romanskem in germanskem), kar je v teh obmejnih krajih izrednega pomena za bodočo zaposlitev novih rodov. Naše šole imajo še drugo prednost: s tem da seznanjajo dijake s slovensko in italijansko kulturo vzgajajo k strpnosti, sožitju in sodelovanju tu živkeča prebivalstva. Morda se zdijo moji zaključki preveč optimistični zaradi čedalje manjšega števila učencev, vendar sem prepričan, da bo naš rod še dolgo živel na tem koščku Evrope, če bomo ostali zvesti svojemu zgodovinskemu izročilu in če ne bomo imeli preveč takih »Slovincov doc«.

Sicer se strinjam s Sergijem Premrujem, da o naši šoli nadaljujemo odkrito razpravo »brez skrivanja za prstki«, brez zaslepljenosti in brez samozadovoljstva.

Prof. Egidij Košta

No, končno. Zdej imamo tudi Slovence D.O.C., to se pravi Slovence s kontroliranim izvorom ali poreklom.

Preverjanje porekla je zelo enostavna stvar; kar ni enostavno za nekatere, posebno tu med nami, je živeti v skladu s tem poreklom.

Gospodu Premruju hočem povedati, da je nekdo Slovinc, če in dokler po slovensko živi; da govori doma in v javnosti slovensko, da zahaja v slovenska društva, športna in kulturna, obiskuje slovensko gledališče itd. in predvsem da pošilja svoje otroke v slovensko šolo, kakršnakoli je. Seveda si moramo vsi prizadevati, da se naša šola izboljša in posodobí. Od tod pa do vpisa naših otrok v italijansko šolo, pa je še dolga pot.

Naši šoli moramo nekaj dati vsi, posebni Vi, ki ste, če se ne motim, tam v službi; da bo tudi Vaša zasluga, da se stanje izboljša. Ne pa to dajanje potu- hestim, ki so se izneverili svojemu narodu.

Prav vpis otrok v šolo pove, če starši želijo, da njihov rod ostane še naprej slovenski ali ne. Očitno ti Vaši znanci ne želijo več tega.

Pravite, da se ti Vaši znanci niso še poitalijancili, oni še ne, poitalijancili bodo svoje otroke, ki pa bodo še zmeraj ostali D.O.C.

Aleksander Furlan

Jutri v Gorici seja glavnega odbora, kjer bo govor o občnem zboru

ZSKD stopa v jesen z važnimi pobudami

Zveza slovenskih kulturnih društev je že pričela svojo sezono, ki se resnično na ljubo odvija skozi vse leto. Poletje je namreč za društva čas praznikov in šlager, ki pa so dragoceni vir dohodkov za kulturno sezono, jesen pa pomeni dejanski začetek kulturnega dela, ki označuje Zvezo in njene članice. Glede poletnega dela pa velja omeniti vsaj enotedensko bivanje otrok v Čeneboli, ki ga je ZSKD piredila skupaj s Potujočimi potepači, in udeležbe skupin in posameznikov na različnih kolonijah in seminarjih v Sloveniji.

Ze jutri bo v Gorici seja glavnega odbora, na kateri bodo člani razpravljali o občnem zboru ZSKD, ki mora biti letos, saj imajo vodstveni organi Zveze dveletni mandat. Prav gotovo pa bo občni zbor pomemben trenutek, v kolikor bo na njem govor o bistvenih vsebinskih in organizacijskih osnovah slovenske ljubiteljske organizacije. ZSKD je v dveh letih, ki jo ločita od prejšnjega občnega zbora, napravila več pomembnih korakov, ki so vzbudili zanimanje in razpravo. Pričela je v uvajanju kvalitetnih pobud v ljubiteljsko in tudi ljudsko kulturno delo in izročilo; uvedla je izkaznice, ki pomenijo bistveno osnovo za podobno organizacijo (tudi s čisto upravno-

pravnega vidika); pridružila se je vsedržavni konfederaciji ARCI; pričela je organizirati fiskalno službo in proučila ta dokaj kompliciran aspekt ljubiteljskega življenja in dela (protislovje je prav v fiskalni ureditvi organizacij, ki nimajo dobičarskih namenov). Poleg tega se je Zveza srečala z več težavami, o katerih bo moral razpravljati tudi glavni odbor. Med drugim bo govor o diskriminatornem odnosu, ki ga ima Dežela FJK do te množične slovenske organizacije, beseda pa bo tekla tudi o odnosu Zveze z ostalimi javnimi upravami (pokrajinske uprave, občine itd.).

ZSKD pa je pričela tudi z drugimi dejavnostmi, ki niso neposredno povezane na občni zbor. Mimo rednega sodelovanja s članicami, se bo že oktobra pričel tečaj izraznega plesa, ki ga Zveza prireja skupno z Zvezo kulturnih organizacij iz Kopra in znanim Studiom za ples Igen iz Celja. Tečaj bo razdeljen v dva dela in sicer v plesni seminar za odrasle, ki bo od 2. do 6. oktobra v Gregorčičevi dvorani v Trstu, in v plesne delavnice za starostne stopnje od 6. do 18. leta starosti, ki bodo vsako soboto od 13. oktobra do 24. novembra. Skupen naslov tečajev je »Jesen skozi gib«.

Tečaj za odrasle je namenjen vzgojiteljem, pedagoškim delavcem, kulturnim animatorjem in seveda vsem, ki jih zanimajo osnove izraznega plesa. Tečaj bo praktičnega in teoretskega značaja, obsegal pa bo povezavo ples-

ne, likovne, glasbene in gledališke umetnosti, ogleda in razgovore ob videoposnetkih in plesno delavnico. Ob zaključku, in sicer v soboto, 6. oktobra, je predviden ogled celovečerne plesne predstave »Soba 3-6-6« v izvedbi odrasle skupine Studia za ples iz Celja.

Plesne delavnice bodo prav tako potekale v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciška in bodo razdeljene na tri starostne stopnje. Od 16. do 17. ure bo plesna delavnica namenjena otrokom od 6. do 8. leta, od 17. do 18. ure bo tečaj namenjen otrokom od 9. do 12. leta, od 18. do 19. ure pa bo plesni trening namenjen mladini od 13. do 18. leta, trening predvideva pouk sodobne plesne tehnike in jazz baleta. Jesenskemu roku delavnic bo, na željo udeležencev, lahko sledil tudi spomladanski tečaj. Plesni seminar in delavnice bo vodil Igor Jelen, pomagala pa mu bo asistentka Alenka Končan. Oba sta priznana plesna mojstra in pedagoga, saj je skupina Igen žela v Sloveniji in Evropi vrsto odličnih rezultatov in prejela za svojo umetniško in pedagoško delo številna priznanja, kar pomeni, da je kvaliteta tečajev zajamčena.

Na sliki letak, ki vabi k vpisu na tečaj izraznega plesa.

Ansambel Gallus Consort v cerkvi na Repentabru

V nedeljo popoldne so imeli v repentabrski cerkvi drugi koncert sodobne in stare glasbe v organizaciji Gallus Consorta s sodelovanjem tržaškega sedeža RAI in Pokrajine Trst. Ansambel Gallus Consort, ki ga sestavljajo Miloš Pahor (prečna in kljunasta flavta), Erika Slama (prečna flavta), Dina Slama (čembalo) in Irena Pahor (viola da gamba), je izvajal glasbo 18. stoletja iz furlanskih glasbenih arhivov. (Foto Magajna)

Z Zadružnim centrom za socialno dejavnost prijetna izleta v Žabnice in na Brione

Pod okriljem Zadružnega centra za socialno dejavnost in v organizaciji Društva slovenskih upokojencev in Združenja aktivistov in invalidov narodnoosvobodilnega gibanja na Tržaškem sta bili v tem mesecu kar dve pobudi izletniško-družabnega značaja, ki sta res lepo uspeli. Od 8. do 15. t. m. se je skupina 22 oseb, kolikor je bilo pač mest na razpolago, mudila na enotedenskem bivanju v Domu Mangart - Restavraciji Kristal v Žabnicah. Kot vedo povedati udeleženci, so bili v domu izredno lepo sprejeti in uprava doma-restavracije se je na moč potrudila, da je bilo bivanje naših upokojencev ter invalidov vseh sedem dni izredno prijetno. Hrana je bila prvovrstna, sobe udobne, v večernih urah pa so znali tudi izletniki sami poskrbeti za prijetno razpoloženje. Uprava doma-restavracije v Žabnicah je vključila v program letovanja tudi več krajših izletov v bližnje okolice, na primer k Belopeškim jezerom, na ogled Gozdnega muzeja ob novi avtocesti in še kam, ter dva celodnevna izleta, enega na Bled in enega v Avstrijo v Celovec in na Vrbsko jezero.

Glede na uspešno izvedbo celotnega izleta in bivanja v Domu Mangart je Zadružni center za socialno dejavnost pripravljen prirediti tudi prihodnje leto eno ali tudi več takih enotedenskih bivanj v Žabnicah.

V sredo, 19. t. m., pa se je večja skupina okrog 90 udeležencev z dvema avtobusoma podala na celodnevni izlet na Brione, kjer so si pod strokovnim vodstvom in z vožnjo z otroškim vlačkom ogledali zanimivosti Velikih Brionov, kot

so živalski vrt, razno divjad, ki živi v prostosti, zanimiv etnografski muzej, sobo s slikami državniških sprejemov, ki jih je imel pokojni predsednik Jugoslavije Josip Broz Tito na otoku itd. Po končanem ogledu so se z motorno ladjo vrnili v pristan v Fažani, kjer so v bližnji restavraciji imeli kosilo, na povratku proti Trstu pa so se ustavili še v Labinu, si ogledali mestni muzej in njegove eksponate, z vzpetine pa so se lahko razgledali na novi del mesta, ki se je v zadnjih letih zelo razširilo in olespalo.

Tudi ta izlet je potekal v splošno zadovoljstvo udeležencev, za katerega zaslužijo Zadružni center za socialno dejavnost, Društvo slovenskih upokojencev in Združenje aktivistov in invalidov vso pohvalo.

Od 3. do 6. oktobra pa je pod okriljem Centra že na vrsti novi izlet, tokrat v Budimpešto, za katerega so vsa prosta mesta v avtobusu že nekaj časa oddana. Odhod avtobusa bo izpred deželne palače na Trgu Oberdan 3. oktobra ob 14. uri. (jk)

Uprava občine Dolina sporoča, da bo danes prekinjena dobava vode za Boršt in Zabrežec od 8.30 do 12. ure zaradi popravil na vodovodnem omrežju.

Na sinočnjem občinskem svetu so predlog iznesli predstavniki KD Italijansko-jugoslovanska komisija za preučevanje nedavne preteklosti

Raziskava slovenskega zgodovinarja Toneta Ferencu o deportacijah Italijanov s strani jugoslovanske vojske, ki jo je objavil naš dnevnik, je spodbudila v širši javnosti razpravo o medvojnih in povojnih dogajanjih. Mnogo je bilo demagoških in zlonamerno izkrivljenih reakcij, dvignil pa se je tudi glas tistih, ki so mnenja, da je treba izhajajoč iz objektivnih ocen zgodovine premostiti vse pregrade, ki še ovirajo razvoj sožitja med tukaj živečima narodoma. Že pred leti je deželni inštitut za zgodovino odporništva predlagal ustanovitev italijansko-jugoslovanske komisije, ki bi raziskala ta dogajanja. Predlog je taktično naletel na gluha ušesa, sedaj pa ga je povzela Krščanska demokracija v posebni resoluciji, ki jo je sinoči dala v pretres tržaškemu občinskemu svetu.

Resolucija Krščanske demokracije izhaja iz ocene zgodovinskih dogajanj, ki se dejansko začinjajo 1. maja leta 1945 in sploh ne omenja fašizma, njegove raznarodovalne politike do Slovencev ter vsega tragičnega, kar se je zgodilo med drugo svetovno vojno v tržaški pokrajini ter v tedanji Julijski krajini, začevši z Rižarno.

Dokument se specifično nanaša na povojne deportacije Italijanov in na nezaceljene rane, ki so jih tisti dogodki pustili v delu tukajšnjega javnega mnenja. Demokristjani so mnenja, da so ta dogajanja v vseh teh letih negativno vplivala na ustvarjalno sožitje in na sodelovanje med Italijani, Slovenci in Hrvati, zato je napočil čas za resno raziskovanje teh dogodkov.

Nedavne korenite spremembe v Vzhodni Evropi naj bi vsekakor pospešile proces odkrivanja resnice, tudi zato, ker smo v teh državah pričepogumnemu razmišljanju o tragedijah, ki so označevale zgodovino srednje in vzhodne Evrope. To se dogaja tudi v sosednji Sloveniji in Hrvaški, kjer se dvigajo zahteve, da se

razkrije zid molka o tistih tragedijah".

Podpisniki resolucije pravijo, da nimajo namena podpihovati sovraštva in starih razkolov, ampak naspromptno ustvariti pogoje, da se podobne tragedije ne bodo nikoli več ponovile. Najboljša in najbolj učinkovita pot za doseg tega cilja je ustanovitev mešane italijansko-jugoslovanske komisije zgodovinarjev, ki bo lahko imela dostop do vseh dokumentov in predvsem do arhivov, ki so še danes nedostopni strokovnjakom.

Zato predstavniki Krščanske demokracije pozivajo župana in ves občinski svet naj predlagata vladi čimprej ustanovitev te italijansko-jugoslovanske komisije. Župan je glede tega baje že formalno posegel pri ministrskemu predsedniku Andreottiju in pri ministru za zunanje zadeve De Michelisu.

Na sinočni občinski seji je tekla beseda tudi o vprašanju sprejema albanskih državljanov, ki vse bolj množično prihajajo v Trst, kjer prosijo za politično zatočišče. Mesto nima struktur za dostojen sprejem teh ljudi, na seji pa je padla marsikatera kritična pripomba na račun občinske uprave, češ da je naredila malo ali nič za rešitev tega kočljivega vprašanja.

Občinski svet je počastil spomin nedavno umrlega komunističnega voditelja Giancarla Pajette. O njegovem liku je spregovoril načelnik komunistične skupine Pessato, ki je med drugim omenil tudi zavzetost Pajette za tržaška vprašanja, za prijateljske odnose med Italijo in Jugoslavijo in za pravice Slovencev v Italiji.

Neodvisni levičar Panizzon pa se je ob 10-letnici smrti spomnil očeta demokratične psihiatrije Franca Bagglie.

S. T.

Kljub pozitivni oceni o razgovorih s Formico Bela stavka carinikov se nadaljuje do četrтка

Tako imenovana bela stavka carinikov se bo nadaljevala do četrтка: tako so sklenili na včerajšnji skupščini, ki je bila sklicana po vrsti sestankov namenjenih razrešitvi sindikalnega spora. Kot smo že poročali, cariniki ne opravljajo nadurnega dela, kar povzroča veliko zastojev predvsem na prevoznem postajališču na Fernetičih. Sindikalni predstavniki carinikov so sicer pozitivno ocenili potek razgovorov z ministrom Formico, vendar pa do četrтка še ne bodo delali v nadurah.

Včeraj popoldne je bilo na postajališču pri Fernetičih že spet okoli tisoč tovornjakov, ki so čakali na carinski pregled. Kot je izjavil direktor postajališča Sequi, vozijo preko tega mejnega prehoda večinoma tuji tovornjaki, ki so jim zato povsem tuji interni problemi italijanske carine. Vendar pa protestne akcije carinikov v glavnem oškodujejo prav njih.

Na sliki (foto Križmančič) ustavljeni tovornjaki pri Fernetičih.

Več kot 50 znanstvenikov na mednarodnem kongresu, ki bo konec tedna v Trstu

Književnost ob meji kot sporočilo miru

V petek, 28. t. m., bo v Trstu mednarodni kongres na temo "Književnost ob meji in njen prispevek k miru". Kongres prirejata Tržaška filozofska fakulteta in njen oddelek za tuje sodobne književnosti. Pokroviteljstvo nad kongresom, ki bo trajal štiri dni, to je do 1. oktobra, je prevzelo italijansko zunanje ministrstvo, pristopile pa so številne ustanove in diplomatska predstavništva, med katerimi naj omenimo francosko veleposlaništvo v Italiji, delovno skupnost Alpe-Jadran, Deželo FJK in razne krajevne ustanove.

Na kongresu bo sodelovalo preko 50 znanstvenikov in pisateljev iz Italije, Španje, Francije, Belgije, Avstrije, Jugoslavije, Čehoslovaške, Romunije, Bolgarije, Poljske, Rusije in Grčije. Viden delež bodo pri kongresu imeli tudi tržaški znanstveniki in pa slovenski avtorji. Tako so v organizacijskem odboru Giovanna Trisolini, Giacomo Borruso, Renzo Crivelli, Silvana Monti in Marija Pirjevec, v znanstvenem odboru pa sta med drugimi tudi Jože Pirjevec in Boris Pahor.

Med predavatelji je več znanih imen, kot so Fulvio Tomizza, Elvio Guagnini (v prvem dnevu kongresa), Ciriil Zlobec, Evgen Baučar, Diomira Fabjan Bajc, Marija Pirjevec in seveda še številni drugi predavatelji.

Osrednje teme bodo seveda namenjene literaturi ob meji, vendar je ta pojem dovolj širok, da lahko zaobjame zelo različne pristope in raznovrstna področja. Zanimivi bodo seveda prispevki avtorjev iz Vzhodnih držav, saj so prav tamkajšnje velike spremembe močno načele nekatera pojmovanja meje. Zanimiv je na primer ciklus predavanj o romunski književnosti, ki bo v ponedeljek. V vabilu, ki vsebuje tudi seznam predavanj, smo na primer opazili poseg o bodočnosti makedonske književnosti v Romuniji, kar je bila prav gotovo tabu tema. Med naslovi najdemo tudi nam bolj domače književnosti in književnike. Tako bo govor o slovenski literaturi v Trstu in na avstrijskem Koroškem in seveda o avtorjih kot so Handke, Tomizza, Lipuš in drugi.

Po sicer še nedokončnih podatkih za mesec september

Kljub zvišanju cene goriva inflacija na zmerni stopnji

Posledice zalivske krize so se tudi v našem mestu že začele kazati, pa čeprav v bolj omejenem obsegu, kot so nekateri napovedovali. Še nedokončni podatki o inflaciji za mesec september kažejo na razmeroma zmerno podražitev - 0,4 odstotka več kot v avgustu - toda postavka "električni tok in gorivo" je v enem samem mesecu narasla za podrujni odstotek, v enem letu pa za celih 14 odstotkov, kar bi utegnilo prekrizati račune o brzdanju inflacije na mejo 6,5 odstotka.

Toda pogledimo nekoliko podrobneje podatke o zvišanju življenjskih stroškov. Globalni porast, kot rečeno, je v enem mesecu znašal 0,4 odst., v enem letu pa 6,4. Poleg energetskih sredstev so se najbolj zvišale postavke o "uslugah in storitvah" (+0,8 odst.), o oblačilih (+0,6 odst.) in o "prevoznih in komunikacijah" (+0,5 odst.). Stroški za zdravstvene in rekreativne usluge so se dvignili za pičlo desetino odstotka, medtem ko so stroški za stanovanje ostali avgusta nespremenjeni. Dve postavki sta se celo znižali: cene za gospodinjstvo so se znižale za 0,3 odst., stroški za prehrano pa za 0,1 odst. Tež zadnji nekoliko presenetljivi pocenitvi sta menda botrovala dva faktorja: znižanje cene mineralne vode in velika

razpoložljivost sardin po nizki ceni v tržaških ribarnicah.

Zabeležiti gre tudi, da je Trst zdaj bolj na repu lestvice najdražjih italijanskih mest oziroma vsaj tistih, ki jih vsedržavna statistika jemlje v poštev. Manjšo mesečno podražitev kot v Trstu so namreč zabeležili samo v Bologni (+0,3), medtem ko so večje podražitve zabeležili v Genovi (+0,9 odst.), Turinu (+0,6 odst.) in v Milanu (+0,5).

Glede na podražitve v zadnjem letu smo že zabeležili znaten porast cene goriva. Poleg tega so najbolj občutne podražitve zabeležile postavke za rekreacijo (+8,4 odst.), za stanovanje (+7,8 odst.), za prehrano (+6,6 odst.) in za razne storitve (+6,2). Najmanj pa so se podražile zdravstvene službe, ki so v enem letu zabeležile porast "samo" za 1,9 odstotka.

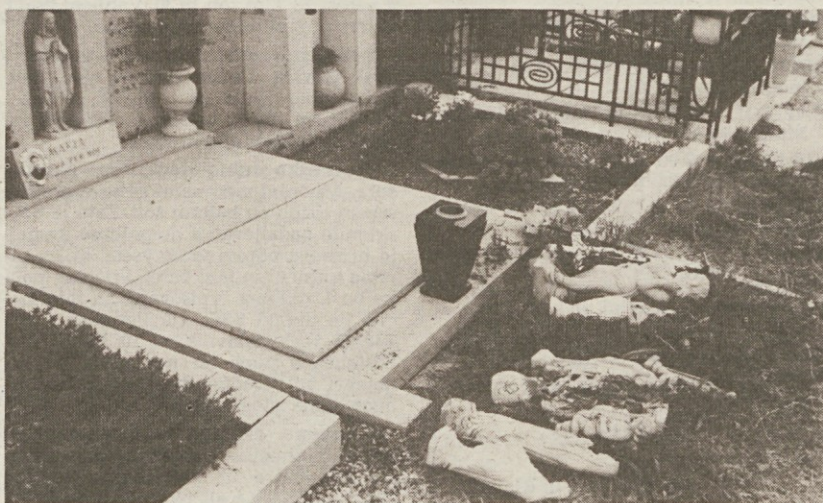
Tečaj za učitelje

Sindikat slovenske šole sporoča, da se prične tečaj za učitelje danes ob 17. uri v Ul. Donizetti 3, na sedežu Slovenske prosvete.

Predaval bo dr. Viljem Ščuka, šolski zdravnik in psihoterapevt iz Nove Gorice, in sicer o bioloških ritmihih otroka.

Pokopališče, ki je bilo včeraj ponovno blagoslovljeno, bi morali bolje zavarovati

Soglasna in odločna obsodba vandalske skrunitve na katinarskem pokopališču

Pokopališče na Katinari bi morali bolje zavarovati, vsaj urediti razsvetlavo, če že ne morejo dodeliti posebnega čuvaja: tako naglašajo domačini, takšnega mnenja je tudi krajevni župnik gospod Žužek, ko z vso odločnostjo obsojajo skrunitev, do katere je prišlo v noči med soboto in nedeljo. Neznanci, ki jih je po splošnem mnenju treba iskati med privr-

ženci okultnih ved, so se znesli nad približno desetimi grobnicami, na katerih so polomili razne kipce in križe, strgali z njih napise in svete podobe ter razmetali cvetje. Med včerajšnjim pogrebom je gospod Žužek blagoslovil oskrunjeno pokopališče: med nedeljsko mašo je sicer župnik izjavil, da bo na katinarsko pokopališče prišel tržaški škof Bellomi, ven-

dar pa je v teh dneh škof zelo zaseden in ga ni v Trstu.

Prizor, ki se je v nedeljo zjutraj ponujal prvim obiskovalcem malega katinarskega pokopališča, je bil presunljiv: razbiti kipci so bili razmetani okoli grobov, polomljeni križi, od katerih je bil eden tudi obrnjen, so ležali naokrog, obglavljen je bil tudi kipec Matere božje, poškodovani so bili tudi nekateri nagrobni napisi in svete podobe. Blizu kapelice so vandalski nočni obiskovalci iz nalomljenih kosov grobnic sestavili nekakšen oltarček. Iz vseh teh znakov so preiskovalci, sklepali, da gre zelo verjetno za početje privrženecv kakšne okultne sekte. Na katinarskem pokopališču naj bi v noči med soboto in nedeljo priredili nekakšno črno mašo.

Že takoj so preiskovalci in pa tudi domačini izključili možnost, da bi šlo za politično akcijo oziroma za vandalsko dejanje naperjeno proti slovenskim grobovom. Oskrunjeni so bili namreč grobovi ne glede na jezik napisa, dejstvo, da je med poškodovanimi grobnicami več takih s slovenskim priimkom pa je povsem razumljivo, saj je takšnih grobov več. Sobotni skrunilci so se spravili nad grobove, ki so v glavnem v bližini kapelice, se pravi v kotu, ki je še posebej v temi in kjer ni bilo veliko nevarnosti, da bi jih kdo zmotil pri njihovem početju.

Nihče od domačinov ni v soboto ponoči ničesar slišal ali opazil: ni namreč prvič, da je imelo katinarsko pokopališče neljube nočne obiskovalce, vendar pa so se na njem prvič odigrale črne maše. Katinarsko pokopališče je precej odmaknjeno od hiš, obkroža ga nizek zid, ki ga lahko vsakdo preskoči, zapirajo pa ga vrata z železno verigo in žabico, ki ju je lahko sneti. Priti na pokopališče torej ni težko, vendar pa so bili sobotni skrunilci precej oprezní: v hiši družine Spetič, ki stanuje precej blizu, niso npr. ničesar slišali ali opazili.

Barbarsko delo, je skrunitev označil župnik Žužek, ki je prepričan, da gre za početje kakšne »Satanove cerkve« ali podobne sekte, ki se je udomačila tudi v Trstu. V našem mestu je po njegovem mnenju takšnih sekt malo, vendar so.

Na pobudo komunističnega svetovalca Ravla Kodriča, ki je ostro obsodil vandalsko dejanje, se je o skrunitvi katinarskega pokopališča izrekel tudi tržaški občinski odbor. Kodričevemu izvajanju na sinočni seji občinskega sveta se je namreč v imenu odbora pridružil tudi župan Richetti.

Na sliki (foto Magajna) posledice skrunilčevih rok nad grobovi katinarskega pokopališča.

Seja na Pokrajini za ovrednotenje openskega tramvaja

Prizadevanja, da bi ovrednotili openski tramvaj, odmevajo tudi na upravnih ravni. Tako je bil pred dnevi na sedežu Pokrajine Trst sestanek, ki ga je sklical odbornik za programiranje in bilanco Salvatore Cannone, prisotni pa so bili odgovorni za tehnične službe arh. William Starc, tržaška občinska odbornika Cecchini in D'Amore ter nekateri občinski izvedenci.

Na sestanku je bil govor o tem, da bi na pokrajinski ravni pripravili poseben načrt, s katerim bi ovrednotili in hkrati okrepiili openski tramvaj. V prvi vrsti naj bi načrt ugotovil finančno plat problema in vse možnosti, da bi ovrednotili tramvaj tudi kot prevoznostno sredstvo.

Tramvaj je vsekakor turistična znamenitost, očitno pa to ni dovolj in ga bo potrebno bolje izkoristiti v smislu bolj praktične povezave med mestom in Opčinami. Na sestanku so se domeniili, da bodo v kratkem sklicali še eno srečanje.

Drevi v Boljuncu predavanje SDGZ o reformi pokojnin

Nadaljuje se serija predavanj o novih pokojninah za trgovce, obrtnike in gostince, ki jih Slovensko deželno gospodarsko združenje prireja v sodelovanju s Patronatom INAC. O možnostih, ki jih pokojninska reforma odpira samostojnim delavcem, bo Boris Simoneta, izvedenec Patronata INAC, spregovoril nocoj ob 20. uri v mali dvorani občinskega gledališča F. Prešeren v Boljuncu.

Na današnje predavanje so vabljeni tako sedanji kot bivši člani SDGZ. Kot je namreč znano, je reforma retroaktivna, saj lahko za ponovno (in seveda bolj ugodno) odmero pokojnine zaprosijo ne samo tisti, ki so šli v pokoj po odobritvi novega zakona, ampak vsi tisti trgovci, obrtniki in gostinci, ki so se upokojili po prvem januarju 1982. Prejšnji teden je bilo podobno predavanje na Opčinah.

Priletni moški skorajda zgorel v goreči postelji

O točnih vzrokih se preiskovalci zasukrat ne morejo izreči, vendar vse kaže, da bi skoraj 60-letni Giorgio De Mottoni v bistvu skorajda zgorel po lastni krivdi ali vsaj zaradi lastne nepazljivosti. Včeraj okoli poldne so ga namreč iz doma ITIS v Ul. Pascoli prepeljali v Glavno bolnišnico, kjer so si zdravniki zaradi opeklin 2. in 3. stopnje, ki jih ima De Mottoni po celem telesu, pridržali prognozo.

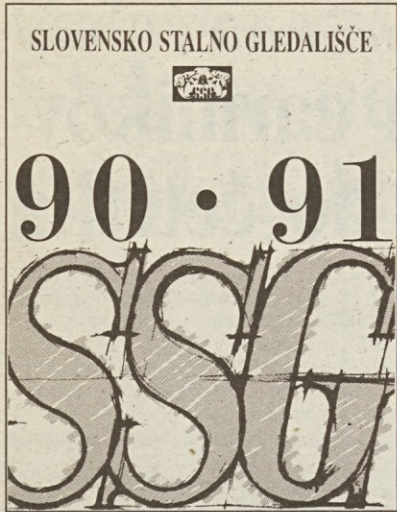
Kot rečeno, je o točnih vzrokih nesreče skoraj nemogoče govoriti, ker bi jih lahko pojasnil edino De Mottoni. Vendar pa kaže, da je moški zaspal na postelji ovit v odoje in s prižgano cigareto. Zaenkrat nedokazana ugotovitev navajajo k trditvi, da se je De Mottoni hotel odpočiti, zato je legel na posteljo s prižgano cigareto.

Ne glede na namene Giorgia De Mottonija, ki se je rodil leta 1931, pa se je vnela odeja, v katero je bil zavil. Zaradi tega je tudi zadobil toliko in tako hude opeklino.

V prometni nesreči pri Bazovici hudo ranjen mladenič

Mokro cestišče je po vsej verjetnosti glavni razlog za prometno nesrečo, ki se je zgodila včeraj malo pred 13. uro pri Bazovici. Fiat 500, v katerem sta se peljala mlada prijatelja, je namreč še iz ne povsem pojasnenih razlogov zavozil s ceste. V nesreči je bil resneje poškodovan sopotnik, 20-letni Stefano Baldassi, ki so ga zaradi pretresa možganov in številnih poškodb zdržali v katinarski bolnišnici s pridržano prognozo.

Avtomobil je upravljal 19-letni Fabio Fazio, ki je na tako imenovanem ovinku smrti pri Bazovici izgubil nadzor nad vozilom. V prometni nesreči je bil lažje ranjen tudi voznik, ki so ga prav tako odpeljali v katinarsko bolnišnico. Vendar pa se bo moral zaradi udarca v levo stegna in ran po obrazu zdraviti približno sedem dni.

gledališča

ROSSETTI
Gledališča sezona 1990/91 - Začetek sezone bo 6. novembra s Pirandellovim HENRIKOM IV. v interpretaciji G. Bossettija.

VERDI
Simfonična sezona 1990/91 - Pri blagajni gledališča Verdi je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih. Urnik: od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. Ob ponedeljkih zaprto.

Simfonična sezona 1990/91 - Nocoj ob 20. uri (red C) peta povzeta baleta v izvedbi baletne skupine BALLETS DE MONTE CARLO. Na sporedu skladbe Mahlerja, Shoenberga in Stravinskega. Dirigent David Garforth, pri klavirju Nataschia Kersevan; igra orkester gledališča Verdi. Vstopnice so na razpolago pri blagajni gledališča.

LA CONTRADA - Gledališče Cristallo
Pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev.

Gledališče na cesti
Jutri, 26. t. m., od 17.30 do 19. ure bo v Drevoredu XX. septembra na pobudo združenja »Nuovo Acquedotto« predstava, na kateri bodo sodelovali rokohitrci Santosh Doliman, pevec Pierpaolo Di Giusto in mima Maurizio Silvestri in Elena Vesnaver.

koncerti

Repnabrabska cerkev
V nedeljo, 30. t. m., ob 18. uri bo v repnabrabski cerkvi tretji glasbeni popoldan stare in sodobne glasbe, ki jih prireja GALLUS CONSORT v sodelovanju s tržaškim deželnim sedežem RAI in Pokrajino Trst. Na sporedu koncert IRENE PAHOR (viola da gamba) in DINE SLAMA (čembalo). Koncert nosi naslov "Viola da gamba skozi stoletja".

Glasbeni september
V četrtek, 27. t. m., ob 20.30 bo v evangeličanski luteranski cerkvi na Trgu Panfili nastop beneške skupine CONTEMPO ENSEMBLE, ki raziskuje sodobno glasbo z elektronskimi tehnikami.

V baziliki sv. Silvestra bo nocoj ob 18.30 na sporedu koncert dua BELTRAMINI-TORBIANELLI (klarinet-klavir). Izvajala bosta Brahmsove skladbe.

včeraj - danes

Danes, **TOREK, 25. septembra 1990**
AVRELIJA

Sonce vzide ob 6.55 in zatone ob 18.58 - Dolžina dneva 12.03 - Luna vzide ob 13.44 in zatone ob 21.53.

Jutri, **SREDA, 25. septembra 1990**
KOZMA IN DAMJAN

PLIMOVANJE DANES: ob 1.13 najvišja 5 cm, ob 5.31 najnižja -8 cm, ob 12.06 najvišja 32 cm, ob 19.45 -27 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22,8 stopinje, zračni tlak 1002,7 mb, rahlo pada, brezvetrje, vlaga 76-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Alessandro Affè, Matteo Pennone, Giulia De Carli, Sara Cipolat Gotet, Martina Girello, Carol Escher, Sarah Maisey, Giovanni Fabbretti, Diego Komar.

UMRLI SO: 88-letna Angelina Foretich, 86-letna Ester Pinsky, 82-letni Benvenuto Nadalini, 83-letna Tosca Bastianetto, 81-letna Giovanna Dinoia, 83-letna Carmen Scandolo vd. Comar, 66-letna Carolina Gargiulo.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 24., do sobote, 29. septembra 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarški drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavia 89 (Zavljje).
Prosek (tel. 225141-225340) - samo po telefonu za nujne primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarški drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Ul. Flavia 89 (Zavljje).
Prosek (tel. 225141-225340) - samo po telefonu za nujne primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Istrska ulica 35, Trg Ospedale 8, Ul. Flavia 89 (Zavljje).
Prosek (tel. 225141-225340) - samo po telefonu za nujne primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razstave

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do konca decembra.

V Vili Sartorio je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella »Aktualnosti neoklasicizma«, urnik: vsak dan 10.00-13.00, ob četrtek in petkih 10.00-22.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in 17.00-20.00, v bivšem anglikanskem templju pa je na ogled razstava »Potovanja, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V občinski razstavnici dvorani na Trgu Unità je na ogled razstava »Načrti za cesarja«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

Na gradu sv. Justa bo razstava ruskega slikarja, kostumista in designerja Ertege odprta do konca septembra. Urnik: od 10. do 19. ure.

V galeriji Cartesius je do 3. oktobra na ogled razstava slikarja Giovannija DUIZA.

V pritličnih prostorih TKB v Ul. F. Filzi 10 je na ogled razstava akvarelov JOŽETA ŠAJNA.

V galeriji Rettori Tribbio 2 bo do 12. oktobra na ogled retrospektivna razstava slikarja DYALMA STULTUSA.

Grad sv. Justa (Bastione fiorito) - Na gradu bo do 14. oktobra na ogled antološka razstava del slikarja SANTA TOMAINA po rodu iz Kalabrije. Na ogled je tudi skupinska razstava slikarjev in kiparjev E. Cafiera, F. Ferzini, G. Granerisa in R. Tigellija. Urnik vsak dan od 10. do 13. in od 15. do 18. ure.

V Miramarskem parku (Konjušnica) je odprta razstava risb na platnu slikarke MIELE REINA. Slike se nanašajo na obdobje 1956 - 1961, v galeriji Torbandena pa razstava risb na papirju iz istega obdobja. Razstavi bosta na ogled do konca oktobra po sledenjem urniku: v Miramarskem parku vsak dan od 10. do 18. ure, v galeriji Torbandena vsak dan od 10. do 13. ter od 16. do 20. ure, ob praznikih samo zjutraj.

kino

ARISTON - 15.30, 22.15 Mr. & Mrs. Bridge, r. James Ivory.

EXCELSIOR - 16.00, 22.15 Pretty Woman, r. Garry Marshall.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.45, 22.00 L'afriicana, r. Margarethe Von Trotta, i. Stefania Sandrelli.

NAZIONALE I - 16.15, 22.15 Sotto shock, r. We Craven, □

NAZIONALE II - 16.15, 22.00 Altri piaceri particolari, □ □

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Cattive compagnie, i. Rob Lowe, □

NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 Ragazzi fuori, r. Marco Risi, □

GRATTACIELO - 16.00, 22.15 Ritorno al futuro parte III, r. R. Zemeckis, i. M. J. Fox.

MIGNON - 17.00, 22.15 Ancora 48 ore, i. Eddie Murphy.

EDEN - 15.30, 22.00 Tutti i vizi di mia moglie, porn., □ □

CAPITOL - 17.00, 22.00 Johnny il bello, Mickey Rourke.

LUMIERE - 17.00, 22.15 Senti chi parla, i. John Travolta, Kristie Alley.

ALCIONE - 17.00, 22.10 Chi ha paura delle streghe, r. Nicolas Roeg.

RADIO - 17.00, 21.30 La scuola dei piaceri proibiti, □ □

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

Nasha "klapa" se je pomnožila, malo
KARIN
je dobila.
Aljoši, Neviji in Klavdiju čestitamo

KARIN
Samo tvoj je tale dan, od jutra do večera
[prvi pogled v materin obraz in že se rodi želja
[po sreči, veselju, zdravju in...
YABADABADU

čestitke

Včeraj je praznovala 80 let **MARIJA PETAROS** iz Boršta. Dragi mami in noni voščilo vse najboljše vnuki, hčeri, sin, zeta in snaha. Voščilom se pridružuje nečakinja Vesna z družino.

Danes praznuje v Repnu svoj lepi praznik, 85. rojstni dan, **MARIJA ŠUC**. Še naprej veliko zdravja ji želijo vsi iz družine.

Naš **DAVID** praznuje danes 18 let. Da bi postal pameten in priden mu iz srca želijo vsi, ki ga imajo radi.

Danes praznuje v Barkovljah naša draga mama in nona **MARIJA VELJAK** svoj 80. rojstni dan. Vse najboljše ji iz srca želijo vsi njeni.

Leta 1960 sta se nona **CLAUDIA** in nono **SILVIO** poročila in 30 let skrbi si napravila. Obljubljamo, da jima bomo zapolnili vsaj še drugih 30 s skrbmi, opravili in lepimi trenutki vsi, ki vaju imamo radi.

Klavdiju je žena Nevija povila drugorojenko **KARIN**. Srečnima staršema in bratcu Aljoši čestitajo uslužbenci Občine Dolina.

Naša profesorica klavirja Rosanda je ponovno mamica. Srečni družini čestitajo, krepkemu **MARKU** pa želijo vse najboljše Irena, Tjaša in Mojca.

Ul. sv. Frančiška 20

Vas vabi v četrtek, 27. t. m., ob 18. uri na otvoritveno razstavo letošnje sezone

TIHOMIR PINTER

100. razstava
Fotografski portreti umetnikov v ateljeju.

razna obvestila

Društvo kardiopatikov Sweet Heart - Dolce Cuore Trst naznanja, da poteka tečaj telovadbe za kardiopatik. Vpišejo se lahko bivajoči v občinah: Devin-Nabrezina, Repentabor, Zgonik, Dolina in bivajoči v okoliških vaseh Bazovica, Padriče, Trebče, Opčine, Prosek, Kontovel in Križ. Vpisovanje v tajništvo društva, Ul. Massimo D'Azeglio 21/c, tel. 724646, ob ponedeljkih in četrtek od 9.30 do 11.30, ali telefonsko pri g. Luigiju Padovanu, tel. 211463, v večernih urah.

Jesen skozi gib: od 2. do 6. oktobra t. l. plesni seminar za vzgojitelje, mentorje otroških skupin, kulturne delavce... Vodja Igor Jelen iz Studia za ples iz Celja. Povezava likovne, gibalne, plesne dejavnosti, videoposnetki, ogled plesne predstave soba 3-6-6. Informacije in prijave: ZSKD, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767303, ob ponedeljku do petka od 9. do 12. ure ter od 16. do 18. ure.

Jesen skozi gib: plesne delavnice za otroke. Vsako soboto popoldne od 13. oktobra do 24. novembra 1990. Vodi Igor Jelen - Studio za ples iz Celja. I. delavnica - starost od 6. do 8. leta, II. delavnica - starost od 9. do 12. leta ter III. delavnica - starost od 13. do 18. leta (plesni trening in jazz balet). Informacije in prijave: ZSKD - Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767303, ob ponedeljku do petka od 9. do 12. ure ter od 16. do 18. ure.

Sklad Mitja Čuk prireja tudi letne popoldanske lekcije v pomoč šolskemu delu učencev in dijakov. Vpisovanje vsak dan (razen ob sobotah) do 28. t. m. med 9. in 12. uro na sedežu Sklada, Proseška ul. 131 - 133, Opčine.

Na Skladu Mitja Čuk se bodo z oktobrom zopet začele šiviljske usluge za mala popravila. Zglasite se lahko vsako sredo do 12. ure.

SKD Tabor - Opčine, Prosvetni dom, v četrtek, 27. t. m., ob 20. uri se začnejo tedenska srečanja za žene in dekleta "Ob pletenju še kaj". Vabljeni!

SKD Tabor - Opčine, Prosvetni dom - Začetek rekreativne telovadbe bo v ponedeljek, 1. oktobra. Potrditev vpisov pred vsakim tečajem.

Sekcija VZPI-ANPI iz Boljunca vabi na masovni sestanek, ki se bo vršil v Kulturnem domu F. Prešeren v Boljuncu v petek, 28. t. m., ob 19.30. Vabljeni borci, aktivisti in politični preganjanci.

Zveza slovenskih kulturnih društev - Trst, Gorica, Čedad sklicuje sejo glavnega odbora jutri, 26. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu v Gorici. Vabljeni vsi člani in predsedniki društev.

Slovensko stalno gledališče - Baletna šola. Mnogim med nami se je v prejšnji sezoni tožilo po baletni šoli. Zato je SSG sklenilo nadaljevati z dolgoletno tradicijo in znova odpirati vrata vsem, ki jih zanima klasični in jazz balet. Pričetek pouka bo 1. oktobra. Vpisovanje in informacije na upravi SSG, Ul. Petronio 4, tel. 734265, vsak delavnik od 10. do 14. ure. Sestanek s starši ter novimi in stariimi gojenci bo v vadbinih prostorih Kulturnega doma istega dne ob 16. uri.

Godbeno društvo Nabrezina vabi mlade godbenike v glasbeno šolo. Informacije dobite na telefonsko številko 200517 in 200554 ali pa vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 dalje na sedežu društva v Nabrezini - Trg sv. Roka.

šolske vesti

Sklad Mitja Čuk bo organiziral v šolskem letu 1990/91 od oktobra dalje izpopolnjevalni tečaj 70 ur pod vodstvom strokovnjakov, namenjen šolnikom in vsem, ki se poklicno ukvarjajo z mladino, posebej z razvojno moteno in z otroki, ki imajo učne težave. Informacije in prijave po telefonu št. 212289 ali osebno v uradu, Proseška ul. 131-133, Opčine, do 28. t. m. med 9. in 12. uro.

Sindikat slovenske šole organizira s prihodnjim tednom tečaj za nestalne učitelje, ki se bodo udeležili izrednega in rednega natečaja, ki bo v kratkem razpisani. Prijave sprejema SSS - Ul. Carducci 8, II. nadstr., tel. 370301, ob torkih in četrtekih med 11. in 12. uro in ob sredah in petkih med 16. in 17. uro.

Slovenski visokošolski sklad "Sergij Tončič" v Trstu razpisuje v akademskem letu 1990/91 štipendije oz. podpore, namenjene rednemu študiju ali izredni raziskavi ali izrednemu študijskemu potovanju v tujini. Pogoji so naslednji: 1. prosilci so lahko visokošolski študenti slovenske narodnosti s stalim bivališčem v deželi Furlaniji-Juljski krajini; 2. imeti morajo dober šolski uspeh: vsaj 42/60 kot oceno zrelostnega izpita ali vsaj dve tretjini opravljenih izpitov s srednjo oceno 24/30, ako so univerzitetni študenti ter 3. pripadati družini s skromnimi finančnimi dohodki. Lastnorodne prošnje s kratnikom curriculum, opremljene z družinskim listom prosilca in kopijo zadnje družinske davčne prijave, nasloviti do 31. oktobra 1990 na: Visokošolski sklad "S. Tončič", pisarna Boris Kuret, Ul. Genova 13, Trst. Informacije na tel. št. 742405 ali 365260.

razne prireditve

Slovenski kulturni klub (višješolska mladina in akademiki), Ul. Donizetti 3, vabi ob začetku sezone vse stare in nove člane na zabavo ZBOGOM POLETJE, ki bo v soboto, 29. t. m. Pridite v poletnih pisanih oblačilih. Vabila dobite pri referentih na šolah. Začetek ob 18.30.

Vaške skupnosti iz Gročane, s Peska in iz Drage prireajo v sodelovanju z Občino Dolina TRETJO RAZSTAVO SEJMA KMETIJSKIH PRIDELKOV KRASA, ki bo v Gročani v soboto, 29. in v nedeljo, 30. t. m. Program: v soboto, 29. t. m., ob 16. uri odprtje razstave sejma, od 19. ure dalje ples z ansambлом Lojzeta Furlana, v nedeljo, 30. t. m., ob 10. uri odprtje razstave sejma, ob 15. uri pozdravi in nastop pihalnega orkestra Breg iz Doline ter klepetavih Vanke in Tonce iz Boljunca, od 19. ure dalje ples z ansambлом Happy Day. Obiskovalcem bodo na razpolago tipične domače jedi in specialitete na žaru. Oba dneva bodo obiskovalci lahko kupili domače pridelke in si ogledali kmetijske primomočke in hleve.

KD Lonjer-Katnara in KK Adria prireditva v soboto, 29., in v nedeljo, 30. t. m., PRAZNIK GROZDJA V LONJERJU. Oba večera ples z ansambлом Zvezde, v nedeljo, 30. t. m., ob 16.30 nastop Godbe na pihala iz Ricmanj.

izleti

Bi si rad ogledal lepote Rima od 18. do 21. oktobra za 205.000 lir? Za informacije telefonirati na št. 200150 (Škrk Franca) od 19. do 21. ure. Vpisovanja vključno do 5. oktobra t. l.

Zveza upokojencev CGIL - Nabrezina prireja izlet v Buzet in Poreč v soboto, 6. oktobra. Za informacije tel. na št. 200036 ob uradnih urah.

prispevki

V spomin na Draga Oto darujeta Rika in Milan Kuret 20.000 lir za ŠD Breg.

Namesto cvetja na grob Marina Starza darujeta Ado in Kati 20.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na pok. Marijo Daneu darujeta Ado in Kati 20.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na pok. Ido Pertot daruje Marica Pertot 20.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina.

Udeleženci letovanja v Žabnicah v Domu Mangart - restavracija Kristal darujejo 106.000 lir za Zadrufni center za socialno dejavnost.

Tatjana in Josip Panjek darujeta 50.000 lir za pevski zbor Fantje izpod Grmade in 50.000 lir za dekljski zbor iz Devina.

Vida Grgič daruje 10.000 lir za Zadrufni center za socialno dejavnost.

Potovalni urad AURORA

vabi na naslednje izlete in potovanja:
od 5. do 7. okt. - na PLITVIČKA JEZERA; cena 186.000 lir.
Od 8. do 15. okt. - potovanje po TUNIZIJI; cena 780.000 lir.
Od 10. do 17. okt. - MOSKVA in LENINGRAD; cena 985.000 lir.
Od 28. okt. do 4. nov. - MAROKO; cena 925.000 lir.
Od 1. do 4. nov. - VELIKI LOŠINJ; cena 168.000 lir.
Od 2. do 4. nov. - otok RAB; cena 128.000 lir.
Od 4. do 11. nov. - MADRID in ANDALUZIJA; cena 980.000 lir.
Informacije in vpisovanja pri potovalnem uradu AURORA - Ul. Milano 20, tel. 60261.

ATH ADRIATHERM s.r.l.
DOLINA 445 (Trst)
Tel. (040) 228800 - 228000
Telefax (040) 228053 - Telex 461105
UVOZ - IZVOZ - REEKSPORT
REPROMATERIALI - BLAGO ŠIROKE POTROŠNJE

menjalnica 24. 9. 1990

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1167,20	1150.—	Japonski jen	8,628	8.—
Nemška marka	747,40	740.—	Švicarski frank	897,85	882.—
Francoški frank	223,24	219.—	Avstrijski šiling	106,29	104,50
Holandski florint	663,12	655.—	Norveška krona	193.—	189.—
Belgijski frank	36,363	35.—	Švedska krona	203,47	199.—
Funt šterling	2195,70	2155.—	Portugalski eskudo	8,426	7.—
Irski šterling	2007,00	1970.—	Španska peseta	11,925	11.—
Danska krona	196,02	191.—	Avstralski dolar	974,60	900.—
Grška drachma	7,614	7.—	Jugoslov. dinar	—	100.—
Kanadski dolar	1015,15	980.—	ECU	1547,30	—

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131 Agencija Rojan 411-611

De Filippo, Pirandello in Scarpetta na repertoarjih italijanskih teatrov

Članek bi seveda sodil na kulturno stran, a ker te ob torkih ni, ne bo nič narobe, če opozorimo na tem mestu na letošnje dogajanje v raznih italijanskih teatroh. Gledališka sezona bo namreč v znamenju domačih avtorjev Pirandella, De Filippa in Scarpette in gledaliških predelav glasbenih del.

Gledališče Eliseo v Rimu začne svojo sezono z »Il piacere dell'onestà« (1917) Pirandella v režiji Luca De Filippa. V glavnih vlogah bodo nastopili Umberto Orsini, Toni Bertorelli in Rita Savagnone. Na repertoarju teatra Giulio Cesare bosta kar dve deli siciljskega dramatika, in sicer »Liola« in »Ma non è una cosa seria«. Tudi v Neaplju bo levji delež pripadel Pirandello, Flavio Bucci bo za gledališče Bellini interpretiral Pirandellovo igro »Clovek, žival in čednost«, medtem ko bo Giulio Bosetti igral v »Henriku IV.«, ki ga bodo uprizorili na odru gledališča Diana.

A Pirandello ne bo »nastopal« samo kot avtor, saj se je kot osebnost naselel v »fantazijo« nekaterih sodobnih književnikov. Tako je na primer Antonio Tabucchi napisal »Gospoda Pirandella želijo na telefon«, ki ga bodo igrali že v začetku novembra v milanskem Piccolo Teatro. V tem znamenitem gledališču bodo v Strehlerjevi režiji uprizorili tudi De Filippovo »Veliko magijo«, s katero bodo potem gostovali po vsej Italiji in nekaterih evropskih središčih, med temi tudi v Moskvi in Leningradu in pozneje še celo v Torontu in Montrealu. Luca De Filippo bo v rimskem teatru Giulio Cesare režiral in igral v očetovi komediji »Ne plačam ti«, istočasno pa bodo v Eliseu igrali »Dolgonoge laži« v režiji Giancarla Sepeja. Nastopila bosta Arnoldo Tieri in Giuliana Lojodice. Obe uprizoritvi bosta na sporedu prihodnje leto.

Skorajšnja italijanska gledališka sezona bo veliko pozornost posvetila še neapeljskemu avtorju Eduardu Scarpetti, katerega značilnost je, da je komično obdeloval nove in absurde figure neapeljskega meščanstva. V rimskem Eliseu bosta Carlo Giuffrè in Angela Pagano na primer predstavila njegovo komedijo »Zdravnik norcev«. V neapeljskem Belliniju bodo igrali kar dve Scarpettovi komediji: »Tre cazune fortunat« in »A nanassa«.

Kar zadeva gledališka branja glasbenih del, bo ta repertoarna sezona postregla z marsičem. Od prvih dni decembra do polovice januarja bo skupina Della Rancia ob sodelovanju Saveria Marconija predstavila spektakel »A chorus line«, italijansko verzijo znanega ameriškega muzikala Michela Benneta. V neapeljskem gledališču Diana bodo uprizorili glasbeno komedijo »La Midea di Portamedina« Armanda Puglieseja in Line Sastri. Na sporedu bo tudi spektakel »Pariz, Pariz express«, ki je prenos znane francoske revije z znano zvezdo »Folie's Bergeres« Laurence Darpy med protagonistami. A med najbolj pričakovane dogodke celotne sezone sodi brez dvoma Verdijeva »Traviata« oziroma njena gledališka adaptacija, za kar sta poskrbela Giuseppe Mantridi in Francesco Capitanio.

Ta nepopoln pregled nekaterih značilnosti italijanskega gledališkega prostora (omenjene pa so predstave, ki bodo obkrožile celoten polotok) dokazuje, da so preverjeni gledališki avtorji še vedno v ospredju. Jasno pa je, da mnoga gledališča uprizarjajo še druge dramatike, predvsem tuje, s katerimi naj bi spregovorile sodobnemu gledalcu. V ta okvir je potrebno vključiti tudi Teatro stabile iz Trsta, ki bo letos posredoval nekatere novosti vsedravnega pomena, kot zna biti drama Claudia Magrisa »Stadelmann« v režiji Egista Marcuccia. V tem gledališču pa se bo sezona začela 6. novembra z že omenjenim Pirandellovim »Henrikom IV.« z Giulio Bosettijem v glavni vlogi.

Billy Idol prejel platinasto ploščo

Popevkarji ne izgubijo nikoli priložnosti, da bi opozorili nase z najrazličnejšimi prireditvami, ki jim potem seveda delajo reklamo. Vsakdo zgrabi za bilko »javnosti«, da bi le govorili o njem in bil s tem v središču pozornosti v popevkarskem svetu, kjer divja huda konkurenca. Tako je v petek v New Yorku rock zvezda Billy Idol pripravil praznik — brezplačen koncert, na katerem je praznoval svojo platinasto ploščo in obenem predstavil svoj zadnji album »Menjava življenja«. Seveda, prišel je v dobri družbi šarmantne Julie Brown.

Bugs Bunny praznuje svoj 50. rojstni dan

Bugs Bunny — nekoliko norčavi in nepridipravi »heroj« risank, obhaja svojih 50 let. Glede njegovega rojstnega dneva je sicer nekaj dvomov, a njegovi »lastniki« (ameriška firma Warner Bros) so sklenili, da je letnica njegovega rojstva 1940, to je leto, ko je »izumitelj« Tex Avery zajca dokončno oblikoval in mu dal končno podobo. Da bi ta rojstni dan ustrezno proslavili, so po vsem svetu organizirali številne prireditve in tako tudi v Italiji. Predstavili so jih včeraj na tiskovni konferenci v Milanu, ko je bila tudi prijetna slovesnost.

Na predstavitev so namreč povabili nekaj učencev milanskih šol, ki so gledali tudi nekatere najbolj znane Bunnyjeve filme, obenem pa pojedli torto, na kateri je bilo (namesto tradicionalnih svečk) 50 korenčkov. Zvečer pa so v Rivi ob Gardi predstavili novo serijo risank, ki jih je za televizijo producirala firma Warner Bros ob sodelovanju Stevena Spielberga. V Italiji bodo na programu prihodnje leto.

Protagonist v več kot 160 risankah, petih filmih in številnih televizijskih nadaljevankah, je Bugs Bunny postal kar simbol producentskega podjetja Warner Bros. Zajec je leta 1985 prejel tudi nagrado, ki so je po navadi deležne le velike zvezde Hollywooda.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Slovenija 1	TV Koper	RADIO TRST A
6.55 Aktualno: Uno mattina 10.15 Nad.: Santa Barbara 11.00 Jutranji dnevnik 11.05 Film: Il fidanzato di tutte (kom., ZDA 1955, r. Charles Walters, i. Frank Sinatra), vmes (11.55) vreme in vesti 13.00 Nan.: Alfred Hitchcock 13.30 Dnevnik 14.00 Variete: Ciao fortuna 14.15 Dok.: Kvarov svet 15.00 Italijanske kronike 15.30 Risanke 16.00 Mladinska oddaja: Aspettando Big! 17.35 Odrpti prostor 17.55 Iz parlamenta 18.00 Kratke vesti 18.05 Variete: Aspetta e ved...RAI! 18.45 Nad.: Santa Barbara 19.40 Almanah in vreme 20.00 Dnevnik 20.40 Dok.: Quark - Odkritja na planetu Zemlja 21.30 Film: Taverna Paradiso (kom., ZDA 1978, r. i. Sylvester Stallone), vmes (22.30) dnevnik 23.15 Variete: Napoli prima e dopo 0.20 Dnevnik in vreme 0.35 Petrarco Canzoniere	7.00 Risanke 8.15 Nan.: Lassie, 8.40 Ho sposato tutta la famiglia 9.30 Španščina in nemščina 10.00 Film: Gazzosa alla menta (kom., Fr. 1977, r. Diane Kurys, i. Eleonore Klarwein) 11.30 Nanizanka: Il brivido dell'imprevisto 11.55 Nadaljevanka: Capitol 13.00 Dnevnik 13.45 Nadaljevanka: Beautiful 14.30 Nan.: Saranno famosi 15.15 Variete: Ghibli 16.20 Nan.: Mr. Belvedere 16.45 Kratke vesti 16.50 Iz parlamenta 16.55 Film: L'impiegato (kom., It. 1960, r. G. Puccini, i. N. Manfredi) 18.30 Večerne športne vesti 18.45 Nanizanka: Le strade di San Francisco 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Film: Dove osano le aquile (vojni, VB 1968, r. B. Hutton, i. Richard Burton, Clint Eastwood) 23.10 Dnevnik, nato Dosje 0.20 Dnevnik in horoskop 0.45 Film: Le diavolerie di Till (pust., Fr. 1956, r. i. Gérard Philipe)	12.00 Dok. oddaja: Meridiana - Galileo Galilei, Mednarodna obzorja, Monografije, Boks, šport, mit in kultura 14.00 Deželne vesti 14.30 Rubrika: Block Notes 15.00 Dok.: Po Kolumbu... 15.30 Šport: atletski miting, teniški turnir, tek po etapah 17.00 Film: La strada scarlatta (dram., ZDA 1945, r. Fritz Lang, i. Edward G. Robinson) 18.45 Športna rubrika: Derby 18.55 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti in Drobci 20.00 Variete: Prove tecniche ore 20.00 (vodi Piero Chiambretti) 20.30 Aktualnosti: I racconti del 113 (ured. Gilberto Squizzato) 21.35 Večerni dnevnik 21.40 Film: Il fascino discreto della borghesia (kom., Fr. 1973, r. Luis Bunuel, i. Fernando Rey, Paul Frankeur) 23.25 Aktualno: Lo spettacolo in confidenza - Luca Barbareschi 24.00 Nočni dnevnik	9.00 Spored za otroke in mlade: Zgodbe iz školjke 9.30 Šolska TV: Portret znanstvenika: Blaise Pascal, 10.05 dok. Boj za obstanek 10.30 Mozaik. Tečaj nemščine, 11.00 Sedma steza, 11.20 Osmi dan 12.05 Video strani 14.30 Tečaj nemščine (pon.) 15.00 Žarišče (pon.) 15.30 Sova (pon.) 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.05 Šolska TV (pon.) 18.10 Spored za otroke in mlade: Zlata ptica - O povodnem možu, 18.15 otroški musical Biked Ferdinand 19.00 Risanke in TV okno 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Nadaljevanka: Zmaga (r. Luigi Perelli, i. Martha Keller, 3. del) 20.55 Glasbena oddaja: Melodije morja in sonca - Portorož '90 22.05 Dnevnik in vreme 22.25 Nočni program Sova, vmes nan. Dekameron in Ljubezen pa taka	13.00 Eurogolf - evropski turnirji 14.00 Boks: Speciale Bordo Ring 15.45 Rubrika: Il meglio di Koper 16.45 Wrestling Spotlight 17.30 Mednarodni nogomet 19.00 Odrpta meja 19.30 Stičišče 20.00 Rubrika: Tuttocalcio 20.30 Rubrika o nogometu: Settimana Gol 22.15 TVD Novice 22.30 Bezbol - Major League 23.30 Oddaja o boksu: Bordo Ring 0.30 Rubrika o nogometu: Settimana Gol (pon.)	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po nase, vmes Koledarček; 8.10 Režija '89; 8.40 Country club; 9.10 Mladinska nadaljevanka: Ptice nočnega vrta (Zora Tavčar, 1. del); 9.50 Instrumentalni solisti; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Italijanski kantavtorji; 12.00 Usodni karakter; 12.20 Veliki uspehi Beatlesov; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Stari časi družabnosti; 16.40 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: teden Franza Schuberta; 18.00 Najdaljša pot; 18.20 Evergreeni; 19.20 Zaključek.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TELEFRILI	RADIO KOPER (slovenski program)
8.00 Nanizanke: Simon Templar, 9.00 Alfred Hitchcock, 9.30 Diamonds 10.30 Film: Il cavaliere della croce (vestern, 1948, r. José Diaz Mopales, i. Raphael Devan) 12.30 Nanizanka: Due come noi - Conto in sospeso 13.30 Kviza: Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie 15.00 Rubrike: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo, parliamone, 16.00 Cerco e offro, 16.30 Cara TV 16.55 Kvizi: Doppio slalom (vodi Paolo Bonolis), 17.25 Babilonia (vodi Umberto Smaila), 17.50 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove (vodi Gerry Scotti), 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Columbro) 20.30 Variete: Vsi v šolo (vodita Al Bano in Romina Power) 22.30 Koncert: Ornella Vanoni in Cab Calloway (vodi Kay Sandvik) 0.05 Nan.: Marcus Welby M.D. - Momento cruciale	8.30 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 9.30 Marilena 11.30 Nan.: La casa nella prateria - Litigi in famiglia 12.30 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 13.45 Nadaljevanki: Sentieri, 14.40 Marilena 15.40 Nanizanka: Falcon Crest - Profumo di fiori e d'arancio 16.45 Nadaljevanka: La valle dei pini 17.25 Nanizanka: General Hospital 18.00 Nadaljevanka: Febbre d'amore 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati (vodi Luca Barbareschi) 19.30 Nanizanka: Dynasty 20.30 Film: Il fiume dell'ira (dram., ZDA 1984, r. Mark Rydell, i. Mel Gibson, Sissy Spacek, Scott Glenn) 22.50 Aktualnosti: Il tramonto della stella rossa (4. del) 0.25 Film: Giocatore d'azzardo (pust., ZDA 1954, r. Henry Levin, i. Dale Robertson, Debra Paget, Thomas Gormez)	7.00 Otroška oddaja 8.30 Nanizanke: Webster, 9.00 Arnold, 9.30 La piccola grande Nell, 10.00 Amore in soffitta, 10.30 La famiglia Brady, 11.00 Strega per amore, 11.30 Tre nipoti e un maggiordomo, 12.00 La famiglia Addams, 12.30 Benson, 13.00 La famiglia Bradford, 14.00 Happy Days, 14.30 Compagni di scuola, 15.00 Supercar 15.55 Filmske novosti 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke in nanizanka Balliamo e cantiamo con Lucia 18.30 Nanizanki: Tarzan, 19.30 Casa Keaton - Due in uno 20.00 Risanke 20.30 Film: Fratelli nella notte (pust., ZDA 1983, r. Ted Kotcheff, i. Gene Hackman, Fred Ward, Reb Brown) 22.30 Športna rubrika: Torkov priziv 0.05 Nanizanke: Vietnam addio, 1.05 Chips, 2.05 Benson	9.00 Nan.: Laredo, 10.30 Col-laboratos, 11.30 Le spie 12.30 Filmi in risanke 15.00 Nan.: Captain Power 15.30 Film: Obiettivo ragazze (kom., It. 1963, r. Mario Mattoli, i. Walter Chiari) 17.00 Glasba: Caffè Italia 18.00 Nanizanka: Galactica 19.00 Filmi in risanke 20.00 Nan.: Flash Gordon 20.30 Film: I calciatori del tempo (fant., ZDA 1986, r. M. Schultz, i. W. Devane) 22.30 Film: Zardoz (fant., ZDA 1974, r. J. Boorman, i. Sean Connery) 0.30 Nan.: Un salto nel buio	11.00 Dok.: Italia viva 11.30 Nad.: Vite rubate 12.30 Rubrika 13.05 Nad.: Capriccio e passione, 13.40 Potere, 14.20 Un uomo due donne 15.30 Nan.: L'albero delle mele 16.00 Otroška oddaja 18.00 Nad.: Vite rubate 19.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 19.30 Dnevnik in rubrika 20.30 Nanizanki: Hawkins, 22.00 Julia 22.30 Nočne vesti 23.00 Film: Cuori solitari (kom., r. Franco Giraldi, i. Ugo Tognazzi)	7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.05 Na današnji dan in glasba; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Danes na valdu Radia Koper; 13.15 Oddaja v živo: Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Za varnejši jutri; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.
TELE 4	RADIO KOPER (italijanski program)	RADIO OPČINE			
(Se povezuje s sporedi Italia 1)	8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Poletna oddaja; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Potovanje okrog sveta; 9.15 Clic; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Knjižne novosti; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke in glasba; 14.40 Popevka; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Poletna oddaja; 16.00 Igre; 16.20 Poletje v živo; 17.00 Kultura in šola; 17.05 Hot Hits; 18.00 Mixage; 18.30 Najlepše popevke; 19.00 Souvenir d'Italy.	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 9.00 Glasba po željah; 16.00 Naš Kras; 19.30 Smeh in glasba; 21.00 Nora leta.			

Neurje je divjalo tudi na Bovškem

Zaradi plazov v gornji Furlaniji mednarodni vlaki skozi Gorico

Že večkrat v zadnjih letih so skozi Gorico šli vlaki, namenjeni iz Italije v Avstrijo ali v nasprotni smeri. To se je zgodilo vsakokrat, ko je bila tabeljska proga med Vidmom in Beljakom iz raznoraznih razlogov onesposobljena. To tudi takrat, ko so na tej progi bila večja obnovitvena ter izboljševalna dela, kot tudi ob elementarnih nesrečah.

Tako je bilo tudi včeraj ponoči in podnevi. Zaradi hudih nalivov v gornjem delu Furlanije in v Kanalski dolini (deževati je začelo v nedeljo okrog 20. ure, včeraj zjutraj so izmerili 100 milimetrov dežja) je bil včeraj ponoči in dopoldne ustavljen ves promet na avtocesti Alpe Adria, na državni in drugih cestah ter na železnici.

Zaradi tega je včeraj ponoči bil na bohinjsko-soško progo preusmerjen mednarodni vlak, ki vozi na progi Rim - Dunaj. Gre za enega dveh dvojčkov Romulus - Remus, ki peljejo potnike iz ene v drugo prestolnico. Ta vlak je peljal skozi postaji Nova Gorica in Gorica. Včeraj zjutraj so skozi naše mesto peljala še dva mednarodna vlaka (enega teh vidimo na Pavšičevi fotografiji). Kot so nam povedali na goriškem kolodvoru so včeraj zvečer in ponoči pričakovali še štiri mednarodne potniške vlake. To seveda v primeru, da ne bi že v teku včerajšnjega popoldneja delavcem uspelo ponovno usposobiti železniške proge med Vidmom in Avstrijo. Prekinjena je bila na dveh krajih med Klužami in Tabljo, nanjo so se usuli plazovi. Na železniški postaji v Vidmu so včeraj opoldne

sicer zatrjevali, da jim bo uspelo progo očistiti že do večera.

Ker je bila prekinitev prometa predvidena samo en dan, so železničarji Italije in Avstrije ustavili tovarne vlake. Zaradi tega ni bil nihče od teh preusmerjen na bohinjsko-soško progo, kar se je sicer večkrat zgodilo v preteklosti.

Neurje je, kot so nam povedali na pristojnih mestih v Novi Gorici in v Tolminu, divjalo tudi v gornji Soški dolini. Lilo je vso noč. Največ težav so

imeli na Bovškem, kjer se je utrgalo več plazov. Izvedeli smo, da je bila včeraj zjutraj zaprta cesta v Trento, zalilo pa je tudi koč pri izvihu Soče v Trentu. Na Bovškem včeraj niso imeli elektrike, kar je še povečalo težave. Zaradi plazov so bile zaprte tudi nekatere manjše lokalne ceste v goratih krajih. Včeraj popoldne je na Tolminskem divjalo pravo neurje.

Na sliki (foto Pavšič) mednarodni vlak včeraj na goriški železniški postaji.

Še nerazrešen spor glede števerjanskih zvonov Pretor izbral izvedenca ki naj ugotovi decibele

Odločilno besedo v sporu glede bitja ure na števerjanskem zvoniku bo najbrž izrekel sodni izvedenec, ki ga je včeraj imenoval pretor dr. Lia. Včeraj dopoldne je bila na civilni preturi v Gorici druga obravnava v postopku, ki ga je sprožila lastnica Romantik Golf hotela v Števerjanu grofica Isabella Formentini proti števerjanskemu župniku Antonu Lazarju. Kot smo poročali se grofica pritožuje zaradi nočnega bitja ure, ki naj bi presegalo dovoljene decibele hrupa in s tem motilo petične goste. Prva obravnava je bila že pred dobrim mesecem, včeraj pa je bila druga, na kateri naj bi pretor odločil o imenovanju izvedenca.

Za sodno ekspertizo se je zavzemal odv. Michele Formentini, pravni zagovornik hčerke, ki vodi števerjanski hotel. Odv. Nereo Battello, ki zagovarja župnika, pa je na vsak način nasprotoval imenovanju izvedenca. Včerajšnja obravnava, ki je kot predvideno za civilne postopke potekala za zaprtimi vrati, je tako trajala kar poldrugo uro. Naposled je pretor sklenil, da imenuje izvedenca. Izbral je Ennia Tonela iz Tržiča sicer uslužbenca KZE, ki menda razpolaga z vsemi potrebnimi merilnimi napravami. Tonel bo imel od 1. oktobra dalje 60 dni časa, da natančno izmeri koliko decibelov hrupa povzroča bitje ure na števerjanskem zvoniku. Na osnovi teh izsledkov naj bi nato pretor izrekel razsodbo, ki naj razreši spor. V ta namen je določil, da bo naslednja obravnava 11. decembra.

Odv. Battello je včeraj kritično komentiral pretorjevo odločitev, da poveri izvedencu tudi ugotavljanje dejstva, ali zvonjenje lahko moti ljudi. Odvetnik namreč meni, da bi moral izvedenec samo izmeriti decibele, nato pa mora sodnik po svoji uvidevnosti odločiti, ali določena stopnja hrupa moti ljudi. Po drugi strani odv. Formentini ni skrival zadovoljstva. Povedal je, da je pretorju izročil dokumentacijo o podobnih primerih drugod po Italiji. V Messini je na primer pretor leta 1978 v podobnem sporu odredil prekinitev zvonjenja v nočnih urah, ker da bitje ure ni v zvezi z verskimi obredi.

Stavka delavcev tovarne Ansaldo

Položaj v tržički tovarni Ansaldo je še vedno nejasen. Včeraj zjutraj so delavci te tovarne stavkali in prišli tudi na glavni tržički trg. Po mestnih ulicah so mimoidočim delili letake, tu pa tam je bil avtomobilski promet preusmerjen.

V Tržiču je včeraj bila delegacija deželnega vodstva KPI s tajnikom Vizezajem na čelu (v njej je bil tudi deželni svetovalec Ivan Bratina). Delegacija se je sestala tako z delavskim svetom kot z ravnateljstvom tovarne. Komunisti zahtevajo v prvi vrsti, da se prekliche odpust 50 delavcev, istočasno pa hočejo imeti jasne pojme o bodočem razvoju tovarne, saj se vztrajno govori, da se nad njo zgrinjajo temni oblaki. Deželna uprava pa bi morala odločneje zagovarjati sklepe deželne konference o podjetjih z državno udeležbo.

čestitke

Danes slavi rojstni dan naša draga MILICA LAKOVIČ. Vse najboljše ji želijo mož, otroci in Silvana.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Caccia o ottobre rosso«.

VERDI Danes zaprto. Jutri: 17.30-22.00 »Pretty woman«.

VITTORIA 17.30-22.00 »L'amante perversa«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Zaprto.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Goduria, moglie scatenata«. Prep. mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.00-20.30 »Carstvo sonca«.

SVOBODA Šempeter 20.30 »Vrnitev v bodočnost II.«.

DESKLE 20.00 »Fantom Midwood Mola«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Bassi Rita, Ul. Don Bosco 175, tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Rismondo, Ul. Toti 52, tel. 410701.

250 rekreativcev in tekačev na pohodu po panoramskih poteh

Približno 250 rekreativcev in tekačev se je v nedeljo dopoldne udeležilo 7. mednarodnega pohoda po panoramskih poteh Gorice in Nove Gorice, ki ga je priredil rajonski svet za severno mestno četrt v sodelovanju s športnim društvom Marathon iz Gorice in Zvezo telesnokulturnih organizacij - Utrip iz Nove Gorice. Na dobrih 13 kilometrov dolgi progi je bil najhitrejši Branko Velikonja iz Ajdovščine, ki se je vrnil na cilj v Ul. Brolo po dobrih 49 minutah. Med tekačicami je prva pritekla do cilja Alenka Saksida. Vsi udeleženci so prejeli v spomin srebrno znamko, nagradili pa so tudi najštevilnejše skupine. 7. trofejo s tega pohoda je prejela skupina iz Marostice s 60 udeleženci. Pohoda se je skupno udeležilo 23 skupin z obeh strani meje, ena pa je celo bila mednarodna: sestavljali so jo zeleni (z občinskim svetovalec Fiorellijem na čelu), ki so ob tej priložnosti tudi zbirali podpise za deželne referendum o okolju.

Na sliki (foto Marinčič) start nedeljskega pohoda po Gorici in Novi Gorici.

Iz lekarne na Trgu San Giorgio v Ločniku Tatovi ukradli mamila

Tatovi so ob koncu tedna obiskali lekarno "Alla Madonna di Montesanato" v Ločniku. Po vsej verjetnosti so vlom opravili v soboto pozno zvečer. Gospa Azzano, ki upravlja pekarno tik ob lekarni na Trgu San Giorgio v Ločniku, je namreč ugotovila, da so tatovi razbili okno in vrata na dvoriščni strani. Pravzaprav je hrup slišala že v soboto zvečer, ko pa je šla pogledat na dvorišče, kaj se dogaja, ni opazila nikogar. Vrnila se je v stanovanje in šele v nedeljo dopoldne ugotovila, da je šlo res za tatove.

Obvestila je lekarnarja dr. Glusija, ki je ugotovil, da so očitno lekarno obiskali narkomani. Spravili so se namreč naravnost na omarico z zdravili, ki učinkujejo kot mamila. Odnegli so nekaj fiol morfija, ter konfekcije Roipnola in nekaterih drugih zdravil. Tatovi niso niti poskušali odpreti registrske blagajne, v kateri pa vsekakor ni bilo veliko denarja.

Preiskovalci so ugotovili, da so tatovi prišli na dvorišče skozi lesen porton s trga. Skočili so čez železno ograjo nato pa - najbrž z velikim izvijajem - odprli stranska vrata pekarne. Tam so začeli brskati po omari, niso pa ukradli ničesar, temveč so osredotočili pozornost na vrata, ki vodijo v skladišče lekarne. Razbili so ključavnico in stopili v lekarno skozi nič več kot 30 centimetrov široko odprtino med vrati in nekaterimi omarami, ki ovirajo vhod.

V zadnjem času so na Goriškem zabeležili že številne druge tatvine v lekarnah. V vseh primerih so tatove zanimala mamila, kar daje misliti, da gre za domače narkomane, ki si skušajo na vsak način zagotoviti mamilo, ki si ga ne morejo priskrbeti drugače. V zadnjih mesecih so tako okradli lekarno D'Udine v Gorici, spodletel pa jim je podoben poskus v lekarni Alesani na Kornu. Mamila so pred nedavnim odnesli tudi iz lekarne v Ul. Matteotti v Krminu.

Kradli tudi v Krminu

Tatovi so obiskali tudi stanovanje Vincenza Sciffa v Ul. Battisti 35 v Krminu. Izkoristili so trenutek, ko ni bilo nikogar v hiši, in vlomili v stanovanje skozi glavna vrata. Odnegli so krznen plašč, srebrnino in zlatnino v skupni vrednosti okrog 8 milijonov lir.

Krminčani so precej zaskrbljeni zaradi dolge verige tatvin v zadnjem času. Še konec prejšnjega tedna so neznanzi odnesli približno 500 tisoč lir, nekaj konfekcij cigaret in parfumov iz tobakarne Giovannija Racitija v Ul. Matteotti. Pred tem pa so v nekaj tednih že obiskali tudi druga stanovanja in trgovine, tako v centru kot v predmestju Krmina.

Milijardna škoda v tovarnah, izrita drevesa, poškodovane hiše in avtomobili

Zračni vrtinec razdejal Gradišče in okolico

Vremenska ujma je včeraj popoldne zajela tudi dobršen del goriške pokrajine na desnem bregu Soče. Nekaj minut po 15. uri je silovit zračni vrtinec z močnim dežjem in točo razdejal območje Gradišča in bližnjih vasi. Največjo škodo je vrtinec povzročil v Gradišču in bližnjih krajih od Zagraja do Romansa, Vileša, Mariana in Fare. Iz vseh teh krajev poročajo o izrilih ali nalomljenih drevesih, porušeni dimnikih in delno odkritih strehah, pretrganih električnih in telefonskih napeljavah, razdejanih industrijskih halah.

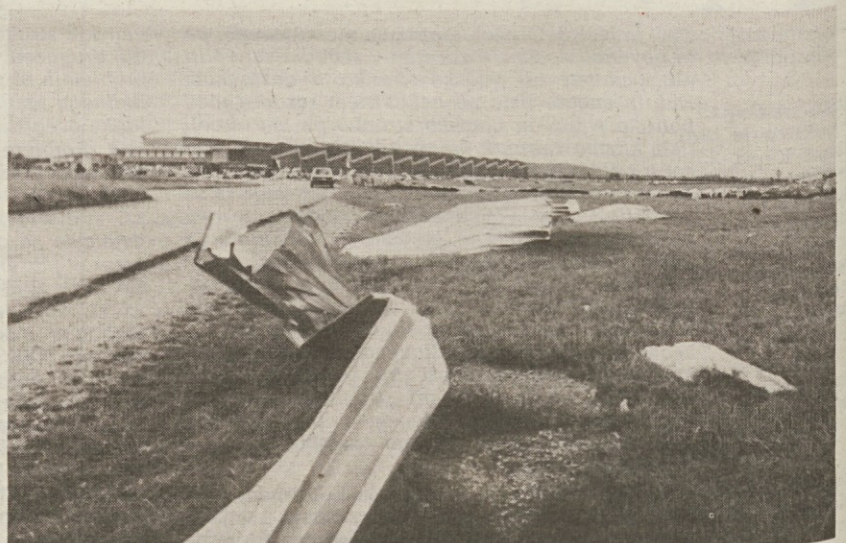
Silovito neurje je trajalo komaj dobrih deset minut, pustilo pa je za seboj pravo razdejanje. Prve ekipe gasilcev, ki so hitele proti Gradišču, so morale že na poti odstranjevati drevesa, ki so se podrla na cesto. Več dreves je padlo v parku na Trgu Unità v Gradišču in v tamkajšnji Ul. Trieste. Tri debela debela so dalj časa ovirala promet pri križišču državnih cest ob mostu čez Sočo pri Zagraju. Marsikatero drevo je zmečkalo parkirane avtomobile. Na srečo pri tem ni bil nihče težje ranjen: nekemu avtomobilistu je debelo drevo zmečkalo prednji del avtomobila, sam pa ni bil ranjen.

Več milijard škode naj bi po prvih

ocenah zračni vrtinec povzročil v industrijskih obratih. Nekatere hale so včeraj popoldne bile videti kot da bi jih bombardirali. V tovarni električnih izdelkov Elfit v Vilešu naj bi škoda znašala okrog 500 milijonov lir. Več stotin milijonov naj bi škoda znašala tudi v tovarni lepilnih trakov Polinar v Gradišču, kjer je do-

besedno razneslo streho hale. Velika škoda je nastala tudi v mehaničnem obratu Sicim in tovarni mesnih izdelkov Morgante v Romansu, pa še v tovarni strojev za kavo San Marco ter bližnji tovarni kovinskih izdelkov Setra v Gradišču. Prav iz te tovarne so letele profilirane kovinske plošče, ki jih je vrtinec odnesel s se-

boj in posejal celo kilometer naokoli. Na srečo ni bil nihče ranjen, pač pa je bilo poškodovanih na desetine avtomobilov delavcev tovarne.

Poleg goriških gasilcev, ki so do noči imeli dela čez glavo, so priskočili na pomoč gasilci iz Trsta in Tržiča. Tehniki Enel in Sip so prav tako bili zaposleni s ponovnim vz-

postavljanjem pretrganih električnih in telefonskih napeljav. Za delo so poprijeli tudi številni prostovoljci predvsem pri odstranjevanju dreves, opek in ometa ter razbitih avtomobilov.

Na slikah (foto Pavšič) razdejanje po včerajšnji ujmi na območju Gradišča.

Na razstavi na tržnici 380 različnih sort gob

Letošnja sezona za gobarje doslej ni bila posebno radodarna, toda člani goriškega Mikološkega društva niso zaradi tega obupali. Podali so se v Karnijo in še dlje ter v nekaj dneh zbrali primerke kar 380 sort gob, ki so jih v nedeljo in včeraj predstavili na gobarski razstavi na pokriti tržnici. Razstava je privabila številne radovedneže in manj izkušene gobarje, ki so si lahko od blizu ogledali različne primerke od zelo okusnih, do komaj užitnih pa do smrtno strupenih gob. Na sliki (foto Marinčič) ogled gob na razstavi na pokriti tržnici.

pismo uredništvu

O javni rabi slovenščine

Prepoved rabe slovenščine v goriškem občinskem svetu je s pravnega stališča sporna. Ko se je pred sedmimi leti zgodil v tržaškem občinskem svetu podoben primer, je svetovalec Parovel prijavil sodnim oblastem svetovalca Serija in Rossija, ki sta prepovedala rabo slovenščine v občinskem svetu. Občinska svetovalca sta bila prijavljena na podlagi člena 323 kazenskega zakonika, ker sta zlorabila in kršila kazenske določbe med opravljanjem uradnih dolžnosti. Svetovalca sta vršila funkcijo predsednika občinskega sveta in onemogočila svetovalcu Parovelu, da bi zaključil svoj poseg v slovenščini.

Razplet teh dogodkov, ki se je končal na kazenski preturi v Trstu z oprostilno razzodbo za občinska svetovalca, je bil obenem priložnost, da je tržaški pretor Reinotti poudaril pomankanje ustreznega zaščitnega zakona v svoji zanimivi utemeljitvi kazenske razzodbe.

Kaj pa s prepovedjo rabe slovenščine v Gorici?

Posvetovanje goriškega župana s občinskimi tajnikom in sklicevanje na 6. člen Ustave, ki določa, da mora država z zakonom zaščititi manjšine, je

bil v tem primeru popolnoma neosnovan, protizakonit in protiustaven!

V tem primeru se županova prepoved do rabe slovenščine izkazuje kot protipravno dejanje, saj gre za kršitev člena 323 kazenskega zakonika (Abuso di ufficio in casi non preveduti specificamente dalla legge) t.j. uradni zločin v primerih, ki niso izredno zakonsko predvideni.

Pravica do rabe slovenskega jezika v odnosih z oblastmi je z načelnega, ustavnega vidika nesporna. To ustavno pravico nam izrecno narekuje razzodba Ustavnega sodišča št. 28 z dne 20. januarja 1982. O pravni logiki in o sporočilu te razzodbe se je v svojih utemeljitvah že večkrat protislovno izrekla tržaška pretura, vendar politična vrednost te razzodbe je za vse Slovence v zamejstvu zgodovinske važnosti. Novi kazenski postopnik je v členu 109, kjer priznava pripadnikom priznane jezikovne manjšine rabo materinščine v odnosu s sodno oblastjo, posredni rezultat Razzodbe Ustavnega sodišča št. 28/1982.

Ustavno sodišče trdi na ključnem mestu (str. 7/300/33-34. vrst.), da "minimalna" zaščita slovenske jezikovne

manjšine dovoljuje že sedaj rabo slovenščine v odnosih z oblastmi. In je samo po sebi umevno, da smo tudi Slovenci na Goriškem, točneje v goriškem občinskem svetu, priznana jezikovna manjšina!

V duhu te ustavne razzodbe, za katero se je treba zahvaliti največjemu borcu za pavice Slovencev v zamejstvu prof. Samu Pahorju, je ves Maccanicov osnutek v svoji osnovi protiustaven!

Glede na sporočilo te razzodbe je bila županova prepoved do rabe slovenščine v goriškem občinskem svetu ne samo drzno dejanje, pač pa protiustavno in protizakonito!

Renco Frandolič
predsednik društva
Anton Gregorčič

Službo dobijo

Pokrajinski urad za delo obvešča, da je v Uradnem listu št. 71 (Natečaj in izpiti) z dne 7. septembra 1990 objavljen razzpis natečaja za zaposlitev 200 pomožnih socialnih koordinatorjev pri ministrstvu za delo in socialno skrbstvo.

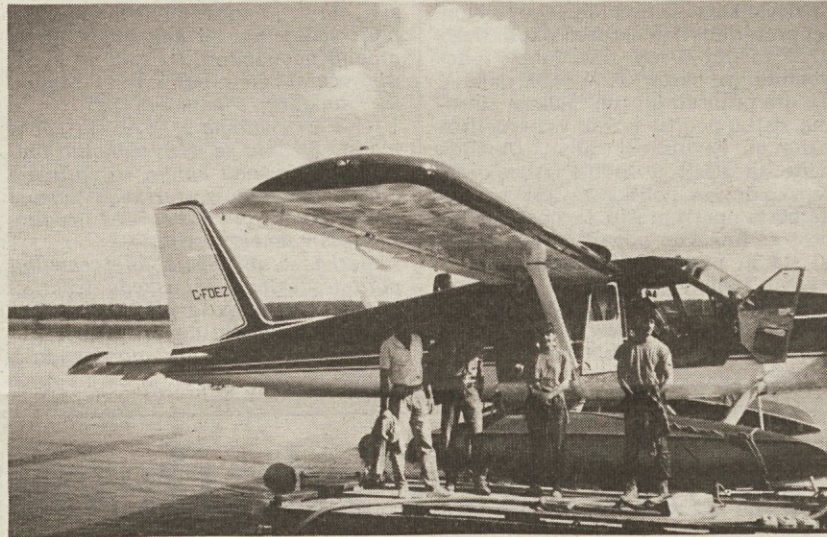
Aeroslikarstvo Tullia Cralija v Londonu

Ob letošnji letalski razstavi v Farnboroughu v Veliki Britaniji, kjer so, kot že dolgo let, industrijska podjetja s svega sveta pokazala svoje najnovejše izdelke, je Aeritalia (industrijsko podjetje IRI, ki skrbi za izdelavo letal) poskrbela za razstavo italijanskih slikarjev - futuristov, ki so se že v času med vojnama zanimala za slikanje letalskih motivov. Na ogled so dela znanih italijanskih slikarjev tiste dobe. Še zlasti prihajajo v poštev likovna dela goriškega slikarja Tullija Cralija, katerega slike so pomemben doprinos takimeno novemu aeroslikarstvu. Cralijeve slike smo večkrat videli tudi na priložnostnih razstavah v Gorici, še zlasti takrat, ko so na teh bila razstavljena dela tudi drugih pomembnih futuristov. Sedanja razstava v Londonu bo odprta do sredine oktobra.

■ Športni krožek Silenziosa, v katerem se udejstvujejo gluhonemi, deluje v Gorici že dolgo let. V glavnem gojijo nogomet, ukvarjajo pa se tudi z drugimi športi in rekreacijo.

14. oktobra letos bodo v umetnem jezeru Al salice v Vilešu priredili ribolov na postrv. Goričani vabijo gluhoneme iz vse naše dežele naj pridejo na to tekmovanje.

Z Devetakom in Guadagninom tudi Sirk in Šaulijeva Štirje Goričani s kanujem v Kanadi

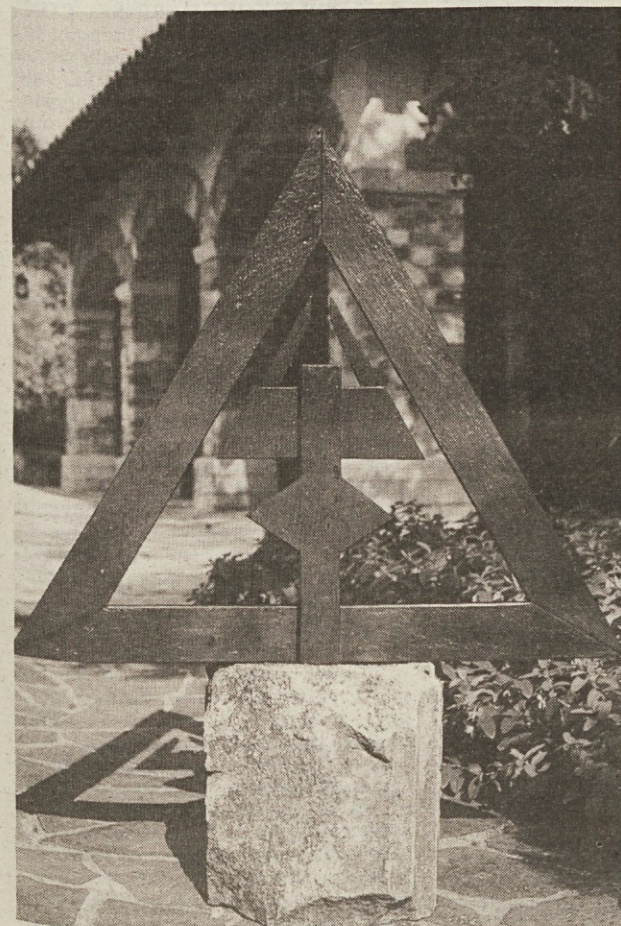

nadaljevala 30 kilometrov. Pri kraju Rock Garden pa se je začel najbolj kritični del reke, saj je bilo treba skozi brzice, ki so se vlekle kar petdeset kilometrov. Za teh petdeset kilometrov so Devetak in tovariši porabili kar teden dni zaradi naporenega vlečenja kanujev, prevažanja med skalami ob reki in v nekaterih slučajih je bilo tudi tre-

ba obiti brzice kar po kopnem. Če računamo, da je vsak kanu imel še 120 kg tovora si lahko predstavljamo, da zadeva ni bila preveč enostavna. Tomaž Devetak, ki je že plul po rekah Yukon (Kanada 83), Santa Cruz (Patagonija 85), Mistassini (Quebec 86) je dejal, da so bile težave večje od kadarkoli prej. Poleg tega si niso mogli privoščiti, da bi plovila poškodovali,

sicer bi ne utegnili priti zlahka do civilizacije. Približno na polovici poti se je skupina ustavila v kraju Glacier lake, kjer je glavni pristop do nepreplezljivih sten "Circle of unclimbless". Kljub opremi in namenu, da bi splezali saj eno smer so morali odnehati. Velika oddaljenost od reke in napor pri prenašanju nepotrebne opreme jih je odvrnila od prvotnega načrta. Anfiatre nepreplezljivih sten (tudi IX. in X. plez. stopnja) so si le ogledali. Med rečno plovbo so se večkrat ustavili pri potokih vroče vode "Clou hot springs", kjer so se lahko kopali in iz spoštljive razzdalje opazovali lose in medvede pri vsakdanjih poslih. Pot po reki se je zaključila pri Dead man valley (dolina mrtvih ljudi). V tem kraju je razzsajala mrtvica za zlatom med leti 1900 in 1940, a od iskanja ni nihče obogatel. Dolina nosi ime po bratih McLath, ki so ju indijanci pobili in obglavili leta 1908. Iz epopeje zlata pa ostaja mnogo pripovedk in legend. V bližini doline je četvorica splezala na mt. Wilson. V drugem delu potovanja pa so se posvetili plezanju. Plezalnih vrtecev je v Kanadi mnogo in tudi izkušnja je bila zelo zanimiva. Predvsem Tomaž Devetak in Ivan Sirk sta se pomirila v stenah kraja Banff, ki je oddaljen kakih stopetdeset kilometrov od Calgarija. MJ

Annibelini kipi pri Ogleju

Uveljavljena goriška likovna umetnica Annibel Cunoldi že več časa živi in dela v Rimu, kdaj pa kdaj pa se vrača v domač kraj, saj je s tem zelo povezana in tu dobi navdih za svoje umetniško izživljanje. V zadnjem času se čedalje bolj posveča kiparstvu. Pri svojem delu uporablja razzne kovine. Geometrijski liki so zanjo zelo pomembni.

V Terzu ob Ogleju, v Villa Cassis, ima sedaj svojevrstno razstavo. Do nje je prišlo na pobudo tamkajšnjega zbiralca njenih likovnih stvaritev.

Urniki avtobusov za dijake

Z začetkom šolskega leta je te dni stopil v veljavo zimski urnik avtobusov na progah, ki jih vzdržuje pokrajinsko podjetje APT. Pri tem pa je letos prišlo do nekaterih tehničnih težav, tako da dejansko niso še prilagodili vseh urnikov novemu voznemu redu in bodo to naredili v prihodnjih dneh. Zaenkrat je vodstvo APT javilo samo odhode avtobusov na razznih progah in iz razznih krajev, ki pridejo v največji meri v poštev za dijake, ki se poslužujejo avtobusov za vsakodnevno vožnjo v šolo.

Urniki odhodov so sledeči:
Proga E3 GORICA - FIUMICELLO - GRADEŽ.

iz Gradeža 7.10 - direktni 7.25 - Oglej 7.22 - Fiumicello 7.29 - Villa Vicentina 7.34 - Ruda 7.38.

Proga E4 GORICA - TURJAK - ČERVINJAN - GRADEŽ.

iz Terza 7.21 - Papariano 7.33 - Turjak 7.40 - Špeter ob Soči 7.46.

Proga E10 GORICA - GRADIŠČE - TRŽIČ.

iz Tržiča 7.30 - Ronke 7.37 - Redipuglia 7.40 - Foljan 7.44 - Zagraj 7.46 - Gradišče 7.51 - Fara 7.55 - Mochetta 8.02.

Proga E12 GORICA - SOVODNJE - DOBERDOB - TRŽIČ - TRST.

iz Štivana 7.33 - Jamlje 7.37 - Boneti

7.41 - Doberdob 7.45 - Devetaki 7.51 - Gabrje 7.55 - Sovodnje 8.01 - Zdravščine 7.30.

Proga E13 GORICA - VILEŠ - ČERVINJAN.

iz Červinjana 7.30 - Campolongo 6.57 - Tapogliano 7.00 - Crauglio 7.03 - Cavenzano 7.17 - Perteole 7.19 - Scodovacca 7.35 - Vileš 7.43 - Ioannis 7.12 - Aiello 7.14.

Proga E14 GORICA - KRMIN s podalj. do Vidma in Čedada.

iz Praprotna 7.25 - Mirnik 7.20 - Dolenje 7.28 - Jenkovo 7.32 - Bračan 7.43 - Manzano 7.33 - S. Giovanni N. 7.38 - Villanova J. 7.41 - Krmin 7.45 - Koprivno 7.53 - Šlovrenc 7.55 - Moša 7.59.

Proga E15 GORICA - MARIANO - VERSA - GRADIŠČE - GORICA.

iz Mariana 7.45 - Corona 7.48 - Moraro 7.51 - Borgnano 7.43 - Medea 7.40 - Chiopris 7.37 - Fratta 7.18 - Versa 7.29 - Romans 7.32.

Proga E18 GORICA - PALMANOVA - ČERVINJAN.

iz Palmanove 7.25 - Ialmicco 7.30 - Visco 7.33 - S. Vito 7.35 - Saciletto 7.10.

Proga E30 TRŽIČ - S. CANZIAN - ŠPETER - GORICA.

iz Štarancana 7.24 - Škocjan 7.29 - Pieris 7.33 - Begliano 7.36 - Cassegliano 7.43 - Špeter ob Soči 7.45.

Zaradi sprememb v organiku osebja

Novosti za občinske uslužbence

Na županstvu načrtujejo spremembo organika osebja, tudi upoštevajoč dejstvo, da so se pristojnosti zelo spremenile in da je maršikje potrebna drugačna porazdelitev uslužbencev ter njihov pristojnosti. Odbornik za osebje Drufuca je v zvezi s tem povedal, da je specializirano podjetje, ki mu je Občina že pred časom poverila nalogo izdelati osnutek novega organika, že izdelalo prvi osnutek teh sprememb. Stvar bodo v najkrajšem času vzeli v pretres, tudi v sodelovanju s sindikalnim predstavništvom občinskih uslužbencev.

Odbornik Drufuca, ki je bil na to mesto izvoljen pred kratkim, je že imel nekaj sestankov s sindikalnimi zastopniki občinskega osebja. Razpravljali so o več odprtih vprašanjih. Sestanki se bodo nadaljevali v naslednjih tednih.

Vrhovci na Gran Sassu

Zdi se, da se zanimanje za hojo v hribih veča tudi med mlajšimi. Tako bi sodili po številnih pohodih, ki smo jih v teku poletja zabeležili tudi na Goriškem in pri katerih so bili udeleženi tudi mlajši. S tem v zvezi bi omenili vzpon na Gran Sasso, ki ga je avgusta opravila skupina Vrhovcev. Marjan in Valter Grillo ter Zdenko in Nevla Černic so sicer stari znanci naših slovenskih vrhov, tokrat pa so se odločili, da si privoščijo »tujogoro«. Na naši sliki je naša vrhovska skupina na tem najvišjem vrhu Apeninov.

S posveta ministrov in guvernerjev sedmih najbolj razvitih držav Prednost gre denarni stabilnosti in solidnejšim davčnim prijemom

WASHINGTON — Najbolj korekten političen odgovor na krizo v Zalivu je v denarni politiki, ki bo zajamčila stabilnost, in v solidni davčni politiki. Tega mnenja so bili finančni ministri in guvernerji centralnih bank sedmih industrijsko najbolj razvitih držav na včerajšnjem zasedanju v Washingtonu. Tako uglasen odgovor, so menili, bo prispeval k zaščiti gospodarstev Grupe 7 pred negativnimi učinki dražitve nafte in ublažil rizik morebitne recesije. Ministri in guvernerji G-7 so uverjeni, da bo zlasti izboljšanje energetske politike omogočilo blažji spopad s petrolejsko krizo, kot pa je to bilo v preteklosti, in seveda tudi skladnejše ravnanje med povpraševanjem in ponudbo na petrolejskem tržišču. Najbogatejše države - posebno celinsko-evropske in Japonska - so zabeležile letos solidno gospodarsko rast, a ugoden naj bi se nadaljeval še prihodnje leto, ki bi bilo tako že deveto leto zaporednega izboljševanja. Zunanja neravnovesja so se po zatrdilu udeležencev washingtonskega srečanja malce zgladila in tudi ta proces naj bi še trajal.

V zaključnem sporočilu finančnih ministrov in guvernerjev piše, da si bodo njihove vlade še dalje prizadevale za usklajevanje med gospodarskimi politikami in da pozivajo deficitarne države, naj vztrajajo pri naporih za omeji-

tev lastnih primanjkljajev na področju davčne bilance in za raztegnitev ravni zasebnega varčevanja. V tej zvezi spodbuja G-7 Združene države Amerike, naj čimprej in uspešno sklenejo zdajšnja pogajanja, kako obrzdati zvezni primanjkljaj. Z druge strani pa morajo države z obračunskim prebitkom zasledovati cilj povečevanja notranje porabe po neinflacijski poti. Države G-7 - piše nadalje v sporočilu - so dolžne izpeljati vse potrebne strukturne reforme, ki zavirajo učinkovito izvajanje gospodarske politike.

O borzah so rekli, da se valute bolje držijo od onih z vrednotnicami, ki jih pesti censi osip. Po prejšnjem sestanku G-7 (6. maja) se je jen učvrstil in menjalni tečaji ustrezajo mehanizmom za izravnavanje zunanjih neravnovesij, "grupa sedmih" pa bo še naprej bdela nad razvojem finančnih tržišč. V isti sapi so v Washingtonu posvarili svet pred protekcionističnimi skominami, izrekli nujno po naglem zaključku urugvajskih pogajalnih rund v sklopu GATT, izrazili potrebo po pomoči državam, ki jih je podražitev nafte najbolj prizadela, sicer prek Mednarodna denarnega sklada in Svetovne banke, podprli strategijo za razreševanje problema prezadolženosti in sprejeli z naklonjenostjo združitve Nemčij ter reforme v Sovjetski zvezi. (dg)

Continental odbil predlog družbe Pirelli

MILAN — Zahodnonemška družba za izdelavo pnevmatik Continental je včeraj uradno zavrnila ponudbo o združitvi z italijanskim Pirellijem. Ne gre sicer za dokočno zavrnitev, pač pa za zavrnitev "formulacije" te ponudbe: »Ta ni v interesu podjetja, niti ne uradništva, delničarjev in klientov,« se glasi Continentalov odgovor. Pri Pirelliju so vzeli to na znanje s pripombo, da bodo zadevo še pokomentirali. Pirellijev predlog predvideva med drugim, da Continental prevzame (v dobrem in slabem) podjetje Pirelli Tyre Holding NV; vrednost transakcije ni znana, morala pa bi se sukati okoli 1,8 do 2,2 milijarde mark. Polovico te vrednosti bi krili z izdajo novih delnic Continental, drugo pa s posojili.

Dražja nafta udarec ČSR in Poljakom

LONDON — Cene petroleja so včeraj spet poskočile, čeprav ne tako sunovito kot prejšnje dni. V Londonu se je vrtila kotacija brenta (Severno morje) proti dobavi v oktobru okoli 37,07-37,27 dolarja za sod, proti dobavi v novembru pa okrog 34,50-34,97 dolarja. To gre pripisati grožnji Sadama Huseina, da bo pogнал v zrak vsa črpališča nafte ob Perzijskem zalivu. Dražitev nafte še zlasti prizadela vzhodnoevropske države. Poljska in Češkoslovaška bosta npr. zaprosili Evropsko skupnost za finančno pomoč zaradi izgub, ki sta ju utrpeli po izbruhu krize v Zalivu. Zanju je problem še toliko bolj zgoč, ker bosta morali začeti plačevati sovjetsko nafto prihodnje leto v dolarjih, vtem ko sta jo plačevali doslej po politični ceni.

Dolar cenejši marka dražja lira v težavah

MILAN — Zasedanje G-7, o katerem poročamo na uvodnem mestu, je izzvalo novo pocenitev dolarja. Dejstvo, da so finančni ministri in guvernerji sedmerice še kar zadovoljni z gibanji na valutnih tržiščih, je potisnilo včeraj zeleni bankovec v Milano in Frankfurtu s petkovih 1.176,65 na 1.167,2 lire oziroma z 1.5795 na 1.5644 marke. Slednja se je ovrednotila tudi nasproti liri, nad katero se zgrinjajo temni oblaki gospodarskega zastaja zaradi podražitve nafte: 747,4 lire proti 744,85 v petek.

Marka se približuje torej osrednji pariteti v sklopu evropskega denarnega sistema, ki znaša 748,217 lire. Poznavalci so mnenja, da bo vrednost dolarja postopoma še kar naprej padala, čeprav ne skokovito.

Na pravkar zaključenem mednarodnem sejmu v Zagrebu

Nov razcvet poslov med Italijo in SFRJ

Detajl iz italijanskega paviljona na zagrebškem velesejmu.

ZAGREB — Predvčerajšnjim se je zaključil mednarodni zagrebški velesejem, ki je pomenil pravi kakovostni preobrat ne le za jesensko priredbo te pomembne manifestacije, temveč tudi v splošnejšem pogledu poslovnih odnosov med Jugoslavijo in inozemstvom, tako tudi seveda z Italijo. Kakor nam je po telefonu povedal načelnik predstavništva Italijanskega inštituta za zunanjo trgovino (ICE) v Zagrebu dr. Gianfranco Tabai, je letošnja septembrska prireditev - 81. po vrsti - potolkla več rekordov; med drugim glede števila razstavljalcev, ki ni bilo še nikdar tolikšno, glede množice obiskovalcev, ki prav tako še nikoli ni bila takšna, pa še glede izrecne angažiranosti italijanskih podjetij. Še pred nekaj leti je kazalo, da bodo italijanski paviljon v organizaciji ICE preprosto zaprli, zdaj pa so nove družbeno-gospodarske razmere na jugoslovanskih tleh privabile toliko razstavljalcev, da vseh ni bilo mogoče razporediti v tem paviljonu; v njem (850 kv. m) je razstavljalo 40 podjetij, a nadaljnjih 20 si je za silo pomagal zunaj njega, vsi zapovrstjo pa so zadovoljni z obsegom poslov, sklenjenih prvenstveno s privatniki, »pač s tistimi, ki imajo največ razpoložljivih finančnih sredstev,« kot je dejal dr. Tabai. Pravzaprav se je začel zagrebški sejem spet povzpensati že pred dvema letoma, veliko zaslug za to pa ima nenavadno podjetna organizatorica Vera Šodan, ki ji gre pripisati uspešnost simpozijev in siceršnjih dopolnilnih prireditev, kot tudi novost, ki je v vsakoletni izbiri druge države kot "partnerice"; letos je bila to Z. Nemčija, prihodnje leto pa bo ravno Italija, ki se na to že zdaj pošteno pripravlja: »Nadomestiti moramo izgubljeni,« je zatrdil prijazen sogovornik in mislil seveda na Nemce. ICE bo tako uredil 3.900 kv. m obsegajočo razstavo, na kateri bo po eni strani postregel z "Italijo visoke tehnologije", po drugi strani pa s tehnološkimi dosežki srednjega razreda, po kakršnih je na jugoslovanskem tržišču (in drugje) tudi največje povpraševanje.

Zamude v finančnem združevanju Evrope

Te dni zaseda Komite Mednarodnega denarnega sklada, na programu je tudi spet srečanje predstavnikov najbogatejših držav na svetu. Osrednja tema pogovorov je kriza v Perzijskem zalivu, pa čeprav trdijo, da so drugi problemi pomembnejši. Seveda ne bi radi, da bi Sadam Husein prišel do spoznanja, da spet pridobiva v krizi, ki jo je povzročil.

Poslovni krogi so si enotni v tem, da je kriza že sedaj najbolj prizadela tako imenovane države v razvoju, dasiravno Husein trdi, da jim Irak namerna pomaga z brezplačnimi dobavami nafte. Seveda je to bluf, ki se ga v prvi vrsti zaveda tretji svet. To je zgolj spretna propagandna poteza, ki naj okrepi podporo Sadamu Huseinu - poleg tiste, ki mu jo že ponuja, in to izdatno, muslimanski svet.

V zvezi s krizo pa je še najbolj razgibano v Evropi. Kriza namreč sovpadla tudi z nekaterimi pomisleki v zvezi z dogovorom o denarni uniji, ki so zmeraj bolj javni. Dejstvo je, da začenja senca krize delovati na zmanjšanje "evforije". Vse bolj je na dlani, da si na eni strani Jacques Delors prizadeva, da bi unija zaživela v razmeroma kratkem času, na drugi pa je Evropa čedalje bolj razcepjena.

Pod zmeraj močnejšim vprašanjem sta tako denarna unija kakor ustanovitev evropske banke (BERD). Še pred tremi meseci je bilo dogovorjeno, da bodo v Evropi najpoznejše januarja 1993 ustanovili emisijski (kreditni) zavod Evrofed, toda omahovanja so zmeraj večja. Finančni ministri Evropske skupnosti, ki

so se sestali v Rimu, so odkrito dejali, da je to vprašljivo. Italijanski minister Guido Carli (Italija, kakor vemo, zdaj vodi Evropsko gospodarsko skupnost) je moral priznati, da začenjajo "pogoji za evropsko denarno združevanje postajati bolj majavi". Pomisleki so tolikšni, da evropski finančni predstavniki niso sprejeli niti španske sugestije, naj bi odločitev za ustanovitev bančnega zavoda preložili za eno leto. Podoben predlog je dala tudi Italija, ki ga je sicer obarvala z nekaterimi domnevnimi sankcijami proti tistim, ki bi "odkrito" nasprotovali napotkom za denarno združevanje Evrope.

V Evropi sta se v bistvu skovalili dve koncepciji (kriza v Zalivu pa ju je zaostrila): prvo zastopa Nemčija, ki ima tako rekoč dvojne razloge, saj iz dneva v dan bolj ugotavlja, da ji ustvarja prevzem vzhodnonemškega bremena hude glavobole; drugo pa predstavlja Francija. Nemčija namreč trdi, da bi morale evropske članice, pred dokončno odločitvijo o denarnem združevanju in o banki, "sanirati svoja notranja stanja", Francija pa nasprotno meni, da bi prav sklep o združitvi pospešil zdravljenje doma. Vemo pa tudi, da je V. Britanija od začetka proti ustanovitvi evropske banke, češ da bi "monopolizirala denarne tokove", čeprav se po drugi strani strinja z naporji za utrjevanje evropske denarne enote, ecuja. Največja ovira je vsekakor ZRN, za katero je že značilno, kot je dejal francoski ekspert Doutat na sestanku v Rimu, da začenja nastopati "rahlo prepotentno" - v znamenju "velike Nemčije".

Evropski finančni krogi so si v vsakem primeru že enotni, da bo treba tako zavoljo zalivske krize kakor zaradi stanja v Evropi pričeti nekatere akcije: njihov skupni cilj naj bi bil v tem, da bi morali preprečiti, da bi skok pri mednarodnih cenah nafte prenesli na domače trge pospešujoč inflacijska gibanja. Posebna komisija pri Mednarodnem denarnem skladu je prav tako mnenja, da je napočil čas, ko bi bilo treba zaostriti v posameznih deželah fiskalno in denarno politiko, hkrati pa tudi, in to kar najodločneje, omejiti mezdno poviševanje oz. nered.

Skratka, prvenstvena naloga je saniranje "javnih financ", to naj bi najbolj pomagalo, da ne bi zdajšnji proces "urejanja" (da ne rečemo "popravljanja") stanja škodljivo vplival na probleme naložb (s katerimi je treba kajpak nadaljevati), to je, na nadaljnji gospodarski razvoj, na zaposlovanje in druge pojave. Zlasti v Evropi se soočata oz. srečujeta dve težavi: kriza v Zalivu in vse večji strah, ali vsaj nujna po treznejšem razmišljanju pred uresničevanjem dogovorov o združevanju. "Evroevforija" zgublja torej korak; ne glede na še optimistične napovedi Delorsa o denarni uniji in skupni banki. Res je vprašljivo, če bodo dovolj dozorele priprave za medvladno konferenco, napovedano za december v Rimu; ali pa že za poseben sestanek najvišjih evropskih predstavnikov, ki naj bi bil konec oktobra.

MIRO KOCJAN

DROBIŽ

■ **DESETI TEČAJ CISAE.** Center za proučevanje gospodarskih dejavnosti CISAE prireja tečaj o vlogi Furlanije-Juljske krajine v sklopu mednarodnega sodelovanja s posebnim poudarkom na njeni obmejnosti in na prispevku, ki ga dežela lahko da pri utrjevanju odnosov Zahod-Vzhod. Tečaj je namenjen študentom, ki obiskujejo zadnje razrede višjih srednjih šol v videmski pokrajini, udeležiti se ga lahko največ 100 tečajnikov, prijave pa sprejema CISAE (Palača Torriani 2) samo še do 1. oktobra.

■ **V PRIMEXOVI CARINSKI CONI** na mednarodnem mejnem prehodu pri Vrtojbi (Nova Gorica) bo kmalu stekla serijska proizvodnja nožev. Izdelovalo jih bo novo podjetje Kaimano Jugoslavija, emanacija istoimenskega piemontskega podjetja. Začetna naložba bo znašala 750 milijonov lir, celotna pa bo vredna 8 milijard dinarjev. Iz tovarne, ki bo zaposlovala 80 ljudi (pretežno žensk) bo prišlo vsak dan 45.000 nožev; deloma jih bo odkupilo matično podjetje, deloma pa bodo šli na jugoslovansko in vzhodnoevropska tržišča.

■ **DRUŽBA AUTOVIE VENETE** bo priredila v soboto, 29. septembra, v lastnem servisnem centru v Palmanovi v videmski pokrajini posvetovanje "o vlogi avtocestnih podjetij v devetdesetih letih". Med drugimi se ga bodo udeležili deželni odbornik Furlanije-Juljske krajine za prevoze Giovanni Di Benedetto, predsednik družbe, ki upravlja avtocesto Benetke-Padova, Carlo Cupoli, in njen generalni direktor Sergio Pase.

■ **MEŠANA BANKA V ZAGREBU.** Delegacija lichtensteinskih bančnikov se je med obiskom na Hrvaškem menila z zastopniki varaždinskega podjetja Coning o ustanovitvi mešane banke - delničarske družbe Coninvest bank s sedežem v Zagrebu. Coning je zaenkrat še družbeno podjetje, verjetno pa se bo kmalu preoblikovalo v privatniški smeri. Pri ustanovitvi mešane bančne ustanove naj bi sodelovala še razna vodilna hrvaška podjetja.

■ **ZAHOJNI SPOTI TUDI V SZ.** Sovjetska televizija bo začela v razmeroma kratkem času prenašati spote in krajše (šestminutne) reklamne filme, ki bodo prikazovali zahodne potrošne dobrine. V tem pogledu so se pristojne oblasti sporazumele z italijansko Publitalio 80 in avstrijskim Mapom. Reklamno bodo predvajali vsi štirje sovjetski TV kanali, katerim pa se bo menda že kmalu pridružil juga domača trgovska telepostaja.

Še o skupni delovni pogodbi v Sloveniji

Nadaljujemo s pregledom osnovnih načel, ki jih vsebuje kolektivna delovna pogodba v Sloveniji. Kaj mora biti zapisano v pogodbi, ki jo skleneta delodajalec in delojemalec?

Predvsem mora biti naveden rok trajanja delovnega razmerja. Sledi opis delovnega mesta, ki ga bodo do delili uslužbencu, delovni čas z odmori in počitki, ukrepi za posebno varstvo delavca, izobraževanje, plača, način spremembe delovne pogodbe in še druge pravice ter obveznosti delavca oz. delodajalca. Pogodbo morata podpisati partnerja še pred pričetkom delovnega razmerja, a kolektivna delovna pogodba mora biti vselej na vpogled delavcem v podjetju.

Čl. 10 kolektivne pogodbe predpisuje porazporeditev delovne sile. Uvodoma je rečeno, da mora delavecčasno opravljati tudi delo, ki ne ustreza njegovi stopnji izobrazbe oz. sposobnostim, takrat, ko nadomesti odsotnega delavca ali v primeru okvare delovnih naprav (to načelo utegne zavirati zaposlovanje mladih). Iz besedila pogodbe se razume, da je treba svežo delovno moč postaviti na tako delov-

no mesto, ki ustreza njeni izobrazbi. Skratka, neprimerno bi bilo določiti delavcu z visoko izobrazbo službeno mesto, za katerega zadostuje nižja ali srednješolska izobrazba, kajti delavec bi se lahko kasneje pritožil, da nima ustreznega položaja. Posebno določilo predvideva, da je potrebno za premestitev delavca v kraj, ki je oddaljen od njegovega bivališča več kot dve uri, njegovo soglasje. Pač pa pogodba ne navaja, koliko dopusta pritiče zaposlenim. Določeno je le, da se proste sobote vračunavajo - vsaj spocetka - v dopust in da mora delavec najaviti svoj odhod vsaj 7 dni pred začetkom dopusta. Podrobno so navedeni primeri, ko lahko vzame delavec izredni plačan dopust: lastna poroka (3 dni), poroka ali rojstvo otroka (2 dni), smrt zakonca ali otroka (3 dni), selitev v drugi kraj (3 dni).

Delavec ima tudi pravico do odsotnosti brez nadomestila osebnega dohodka za neodoljive osebne opravke, zasebna potovanja, nego družinskega člana, popravilo hiše oz. stanovanja in za zdravljenje na lastne stroške. Nikjer pa ni določeno, kdo naj odobri te proste dni oz. preveri, če so res nujni.

Zanimiva so določila o dodatnem izobraževanju. Zaposleni ima pravico do dodatnega izobraževanja v svojem interesu ali v interesu podjetja. Delavec se je dolžan izobraževati, če to zahteva delodajalec, in ima pravico do 35 prostih dni, da lahko opravi en izpit; seveda pa je to odvisno od težavnostne stopnje izpita (za diplomo na višji ali visoki šoli mu pritiče npr. 15 dni). Delovna organizacija, ki pošlje uslužbenca na dodatno izobraževanje, mu mora povrniti potne stroške, šolnino in izdatke za prehrano in bivanje. Pridobljena izobrazba jamči delavcu pravico do višjega delovnega mesta.

Zanimivi so tudi dodatki, ki jih mora delodajalec priznati delojemalcu pri obračunavanju osebnih dohodkov, in teh je kar precej. Pri deljenem delovnem urniku pripade delavcu npr. 15-odstotni povišek, če traja prekinitev dela 1 uro, in 20-odstotni povišek, če traja prekinitev 2 uri. Če podjetje uvede t. i. "evropski delovni čas", pa ne pritiče delavcu noben dodatek. Delavcu pritiče tudi dodatek na delovno dobo v višini 0,5% osnovnega osebnega dohodka za vsako dosluženo leto

(ni pa pojasnjeno, kje naj bo to leto izpolnjeno, če pri enem in istem delodajalcu, ali ne). Predvideni so tudi posebni dodatki na račun posebno težkega ali umazanega dela ipd., ki pa morajo biti dogovorjeni sproti.

Delavcu pripada še (enkrat v letu) regres za letni dopust (13. plača), ki mora znašati najmanj 2.850 dinarjev in ga je treba izplačati do konca julija. V poštev pridejo še jubilejne nagrade za 10-letno delovno dobo (50% plače), za 20-letno (75%) in za 30-letno (100%). Tudi tu ni navedbe, kje na se delovna doba opravi. Možne so še posebne nagrade, če se da dokazati, da je delavec s svojo iznajdljivostjo in sposobnostjo omogočil višji dohodek podjetja.

Uzakonjena je tudi kategorija dela na domu. Delavec na domu ima iste pravice kot redno zaposleni, zato mu pripadajo vsi dodatki in to delo se mu bo računalo v pokojninsko dobo. Delavcu gre tudi nadomestilo za uporabo lastnih delovnih sredstev, ki ne sme biti nižje od predvidene amortizacije za uporabo naprave.

ODO KALAN

Tekmovanje za teniški Davisov pokal Finalni dvoboj ZDA-Avstralija

DUNAJ — Združene države so drugi finalist tekmovanja za Davisov pokal. Američani so premagali Avstrijo s 3:2 potem, ko so bili v nedeljo že na robu poraza. V prvem nedeljskem srečanju posameznikov je namreč Thomas Muster v samih treh setih odpravil favoriziranega Agassija s 6:2, 6:2, 7:6 (7:2), v drugem pa je Horst Skoff vodil proti Michaelu Changu že z 2:0, dvoboj pa so zaradi teme prekinili pri rezultatu 2:1 za Skoffa (6:3, 7:6).

Odločilni del petega srečanja so tako odigrali včeraj. Tudi včeraj so ga najprej preložili zaradi dežja, ko pa so srečanje končno nadaljevali, je prišla na dan vsa svežina ameriškega Kitajca Changa, ki je najprej izenačil stanje v setih na 2:2 ter nato osvojil še odločilni set z rezultatom 6:3. Chang je v petem setu že povedel s 4:1, nakar je domačin ob bodrenju 17 tisoč gledalcev znižal rezultat na 3:5, dlje pa ni zmogel, tudi zato ne, ker so njegovo zmogljivost premikanja na igrišču močno zmanjšali krči. Skoff je sicer ubranil prvo meč žogo Američana, z drugo pa je Chang zagotovil svoji reprezentanci vstop v finale.

To bo 55. finalni nastop ZDA v Davisovemu pokalu. Doslej so zmagale 28-krat, drugi finalist, Avstralija, pa je bila uspešna 26-krat. Finalna srečanja bodo odigrali v St. Petersburgu na Floridi od 30. novembra do 2. decembra.

V dvoboj za obstanek v elitni skupini tekmovanja za Davisov pokal je Jugoslavija odpravila Švico s 3:1. Odločilno točko za »modre« je osvojil Ivanišević, ki je premagal Mezzadrija s 6:1, 6:4, 6:2.

Presenetljiv razplet VN Portugalske

Ah, ta Mansell!

ESTORIL — Menda še nikoli ni zmagal ferrarija na dirkah za VN dvignila toliko prahu, kot nedeljski uspeh Nigela Mansella na portugalskem Estorilu. Angleški pilot je z neverjetnim štartom oškodoval klubskega tovariša Alaina Prosta in ga tako dejansko izločil iz borbe za naslov svetovnega prvaka. Po odličnih sobotnih poskusnih vožnjah sta oba voznika na rdečih bolidih iz Maranella štartala s prve vrste, kar je na tako ovinkastem in ozkem dirkališču, kot je estorilsko, kjer je sila težko prehitovati, lepa prednost. A vso to prednost je Mansell zapravil v prvih 150 do 200 metrih dirke, ko je nerazumljivo zavil v desno, proti Prostu, in ga dobesedno stisnil ob zidek ob boxih. S tem je dal na levi strani cestišča prosto pot mclarnom Senne in Bergerja, ki sta »darilo« lepo izkoristila.

V teku dirke je Mansellu sicer uspelo prehiteti oba mclarna: povedel je in vodstvo obdržal do konca. Tudi Prost je prehitel nekaj tekmecev, prav ko se je pripravljala, da bi ogrozil drugo mesto »večnega nasprotnika« Senne, pa je vodja dirke prekinil tekmovanje zaradi nesreče, v katero je bil vpleten italijanski pilot Alex Caffi. Senna je tako zvišal prednost pred Prostem še za dve točki in ima sedaj, tri dirke pred koncem prvenstva, velikanke možnosti za osvojitve naslova.

Po dirki se je Mansell opravičil Prostu, češ da mu je vozilo »zbežalo« izpod rok, Francoz pa je bil besen in je postavil celo v dvom nadaljnje »sodelovanje s teamom Ferrari«.

Triestina v drugem polčasu izkoristila nepazljivost Padove

Zmaga brez leska

TRIESTINA - PADOVA 2:0 (0:0)
STRELCA: v 56. min. Giacomarro (11-metrovka), v 84. min. Picci.

TRIESTINA: Biato, Corino, Cerone, Terracciano, Consagra, Picci, Conca, Giacomarro, Romano, Urban (46' Costantini), Trombetta (68' Luin).

PADOVA: Bistazzoni, Murelli, Benarrivo, Sola, Ottoni, Ruffini (68' Pradella), Pasqualetto, Longhi, Galderisi, Nunziata, Zanoncelli (60' Maniero).

SODNIK: Pairetto iz Turina
KOTI: 5:1 za Padovo; GLEDALCEV 8000; IZKLJUČEN: v 59. min. Corino.

V prvem derbiju Veneta je Triestina prišla do prvih zadetkov in prve zmge v letošnjem drugoligašnem prvenstvu. Zmaga je precejšnjega pomena, saj se je po nedeljskem neuspehu v Messini (in ob dejstvu, da tržaški igralci niso doslej dosegli nobenega zadetka) celotnega okolja tržaške enajsterice polastil dokajšen nemir.

Tržačani vsekakor niso navdušili. V prvem polčasu so bili namreč gostje iz Padove bolj aktivni. Že je kazalo, da se bo ponovila slika iz tekme proti Cremoneseju, ko so se Tržačani ob koncu v bistvu veselili delitve točk. To je potrjevala tudi odločitev trenerja Giacomarina, da je v premoru pustil v slatnilnici napadalca Urbana in ga zamenjal z branilcem Costantinijem.

V 10. minuti drugega polčasa pa je prišlo do preobrata, ko je obramba gostov zagrešila usodno napako pri izvajanju off-side taktike, tako da se je Romano znašel čisto sam pred Bistazzonijevimi vrati in vratar je le s prekrškom preprečil zadetek. Nesporno enajstmetrovko je precizno izvedel Giacomarro.

Po zadetku Triestine je bilo tekme v bistvu konec. Tržačani so sicer kmalu po zadetku izgubili branilca Corina zaradi izključitve, vendar jim je uspelo brez večjih težav zajezi silovit, a

zmeden pritisk gostov tja do poslednjih minutah srečanja, ko so celo podvojili v protinapadu z akrobatskim posegom Piccija, ki je z glavo preusmeril v mrežo predložek Terracciana.

S to zmago so torej Tržačani vsaj začasno razpili temne oblake, ki so se zgrinjali nad njihovo lestvico, nikakor pa niso prepričali glede na prikazano igro.

IGOR PAVLETIČ

Udinese za las

Le malo je manjkalo, da bi se Udinese tudi z drugega letošnjega gostovanja vrnil praznih rok. Videmčane je »rešil« Argentinec Sensini s čudovitim zadetkom (silovit strel zunaj gostinskega prostora), potem ko so gostitelji povedli že v 7. minuti. Ritem penaliziranih Videmčanov je zdaj vsekakor prepočasen, da bi lahko še govorili o možnosti priključitve k skupini ekip, ki se bodo potegovale za A ligo. Bolje je razmišljati o obstanku...

Po 7. kolu prve jugoslovanske nogometne lige

Ni več nepremaganih moštev

Posebej za Primorski dnevnik
FRANCI BOŽIČ

V jugoslovanski 1. ligi ni več neporaženih moštev: kot zadnja je »padla« tudi Crvena zvezda in to prav v derbiju z drugouvrščenjo Budućnostjo. Nauspeh v pokalu prvakov doma z Grashopperosom (1:1) je očitno načel vrste Beogradčanov, ki so očitno v krizi. Sicer pa, še sreča, prvenstvo bo tako vsaj zanimivo.

Crvena zvezda je v Titogradu igrala brez Savičevićeva in Prosinečkega, zapustila pa je bled vtis, saj je imela eno samo priložnost. Za Budućnost sta bila strelca Brnović in Drobnjak, Titogradjani pa so z igro povsem zasenčili Crveno zvezdo.

Zlata vredno zmago pa je v Banjaluki izbojeval Hajduk, za katerega je bila to prva zmaga. To je bila usodna tekma za splitskega trenerja Luko Peruzovića, kajti dali so mu vedeti, da ob novem porazu ne bo več trener Hajduka. Omenjali so tudi že nova imena, najresnejši kandidat pa naj bi bil Čiro Blažević. Toda zdaj zamenjave ne bo, Hajduk je namreč prikazal odlično igro, premoč pa je kronal z golom Čelića in Koznikuja. Partizan s Sarajevom ni navdušil, zmagal pa je z 2:0, strelca pa sta bila Djurdjević in Šćepović. Zanimivo je, da so na tej tekmi sarajevski navijači zabodli dva domača, pri čemer je eden dobil vboj v bližino srca in je v smrtni nevarnosti.

Sicer pa so se strasti med navijači procej polegale, toda zatišje bržčas ne bo trajalo dolgo. Že v sredo bo Hajduk, katerega navijače je gotovo opogumila prva zmaga, gostil Partizan. To bo »vroča« tekma visokega rizika. O varnosti na tekmah je v soboto razpravljalo tudi predsedstvo NZJ na seji v Postojni, vendar novega pravilnika še niso sprejeli, še vedno pa je precej dilem v zvezi z vprašanjem: kdaj začasno in kdaj dokončno prekiniti tekmo.

Olimpija se je z zmago nad Radom povzpela na 4. mesto. Zmagoviti gol je po akciji Pateta dosegel Tesić že v 8. minuti, do konca pa je imelo ljubljansko moštvo še pet lepih priložnosti. Rad, ki je spomlad prenesel za Bežigrad, ni igral tako slabo, toda

imel je eno samo priložnost, pa še to potem, ko se je neka podaja nepričakovano odbila od sodnika v Olimpijin kazenski prostor. Olimpija ni ravno navdušila, igrala pa je pametno in borbeno, očitno se je od poraza s Slobodo veliko naučila.

REZULTATI 7. KOLA I. ZNL
Radnički - Vojvodina 3:0 (2:0), Željezničar - Proleter 2:0 (1:0), Olimpija - Rad 1:0 (1:0), Budućnost - Crvena zvezda 2:0 (2:0), Velež - Sloboda 1:0 (1:0), Rijeka - Spartak 3:0 (2:0), Borac - Hajduk 0:2 (0:0), Partizan - Sarajevo 2:0 (1:0), Zemun - Osijek 2:1 (0:0), Dinamo prost.

LESTVICA: Crvena zvezda 12, Budućnost 11, Partizan 9, Olimpija 8, Rad, Velež, Radnički in Proleter 7, Dinamo, Rijeka, Sloboda in Zemun 6, Sarajevo 5, Osijek, Hajduk, Željezničar in Spartak 3, Borac in Vojvodina 2.

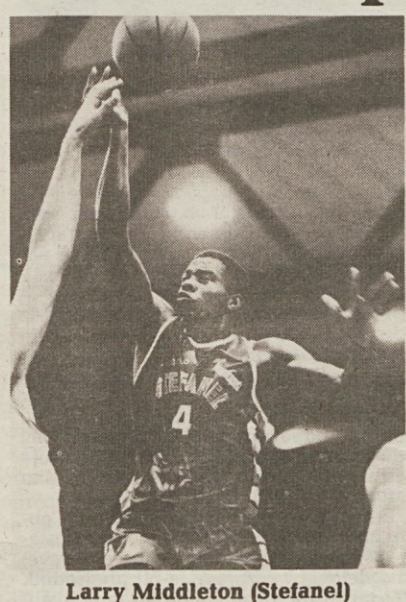
PRIHODNJE KOLO (26. t. m.): Vojvodina - Dinamo, Sarajevo - Zemun, Hajduk - Partizan, Spartak - Borac, Sloboda - Rijeka, Crvena zvezda - Velež, Rad - Budućnost, Proleter - Olimpija, Radnički - Željezničar, Osijek prost.

REZULTATI 8. KOLA II. ZNL
Bor - Mačva 4:0 (0:0) po 11-m, Budva - Vardar 1:4 (0:0) po 11-m, Šibenik - Beograd 1:0 (1:0), Priština - Borac 5:0 (2:0), Leotar - GOŠK Jug 1:0 (0:0), Napredak - Pelister 2:1 (1:0), Radnički - Kikinda 6:5 (1:1, 1:0) po 11-m, Zagreb - Sloboda 1:0 (0:0), Dinamo - Sutjeska 1:2 (1:0), Iskra prosta.

LESTVICA
Radnički in Napredak 10, Vardar 9, Zagreb, Priština, Sutjeska, Kikinda in Dinamo 8, Pelister, Sloboda, Iskra, Šibenik 7, Beograd in GOŠK Jug 6, Budva, Mačva, Bor in Leotar 4, Borac 2.

V 1. kolu italijanske košarkarske A-1 lige rimski Il Messaggero premagal tržaško peterko

V tržaški palači zmanjkala luč, Stefanelu pa točki

Larry Middleton (Stefanel)

STEFANEL - IL MESSAGGERO 79:85 (52:47)

STEFANEL: Middleton 18 (6:7, 3:6, 2:4), Pilutti 10 (3:5, 2:6, 1:1), Fučka 7 (-, 2:3, 1:2), De Pol, Bianchi 13 (4:6, -, 3:4), Gray 15 (2:3, 5:10, 1:2), Meneghin (-, 0:1, -), Cantarello 9 (3:6, 3:6, -), Bonventi, Sartori 7 (1:1, 3:4, 0:3).

IL MESSAGGERO: Lorenzon 10 (4:4, 3:6, -), Croce 6 (4:4, 1:1, -), De Piccoli 4 (0:1, 2:2, 0:1), Premier 14 (4:4, 2:3, 2:3), Avenia 15 (1:4, 7:9, -), Nicolai 4 (-, 2:4, 0:1), Cooper 21 (6:6, 3:9, 3:4), Nimphius 4 (-, 2:6, -), Attruia 7 (0:3, 2:4, 1:2), Ragazzi (-, 0-1, 0:1).

SODNIKA: Montella in Colucci iz neaplja.

PON: Nimphius (31).
Po štirih letih životarjenja v nižjih ligah je Stefanel v nedeljo ponovno zaigral v olimpu itlajanske košarke. Za tekmo z Messaggerom je vladalo izredno pričakovanje: redke razpoložljive vstopnice so takoj razprodali, v pretnesi športni palači pa so se zbrali najbolj znani italijanski časnikarji, po

nedeljski izidi

Finex Kankkunen na lancil delta driver je zmagovalec rallyja po Avstraliji, njegov timski tovariš Alessandro Fiorio (na sliki AP) pa se je uvrstil na 3. mesto.

nogomet

Italijanska A liga

IZIDI 3. KOLA

Atalanta - Cagliari 2:1, Cesena - Juventus 1:1, Lecce - Lazio 1:0, Milan - Fiorentina 2:1, Parma - Napoli 1:0, Pisa - Genoa 0:0, Roma - Bari 1:0, Sampdoria - Bologna 2:1, Torino - Inter 2:0.

LESTVICA

Milan 6, Pisa, Atalanta in Sampdoria 5, Inter, Roma in Juventus 4, Genoa, Torino, Parma in Lecce 3, Lazio, Bari in Cagliari 2, Cesena, Napoli in Fiorentina 1, Bologna 0.

PRIHODNJE KOLO

Bari - Parma, Bologna - Torino, Cagliari - Cesena, Fiorentina - Atalanta, Genoa - Lecce, Inter - Roma, Juventus - Sampdoria, Lazio - Milan, Napoli - Pisa.

Italijanska B liga

IZIDI 3. KOLA

Ancona - Lucchese 2:2, Ascoli - Cosenza 2:0, Avellino - Barletta 3:1, Foggia - Brescia 1:0, Modena - Messina 1:1, Reggina - Cremonese 1:1, Salernitana - Udinese 1:1, Taranto - Reggina 1:0, Triestina - Padova 1:0, Verona - Pescara 1:0.

LESTVICA

Foggia 6, Ascoli, Verona, Avellino in Ancona 5, Lucchese, Salernitana in Taranto 4, Triestina, Cremonese, Pescara, Reggina in Messina 3, Reggina, Barletta, Padova, Modena in Cosenza 1, Brescia 0, Udinese -3.

PRIHODNJE KOLO

Barletta - Triestina, Brescia - Ascoli, Cosenza - Modena, Cremonese - Foggia, Lucchese - Avellino, Messina - Reggina, Padova - Taranto, Pescara - Salernitana, Reggina - Verona, Udinese - Ancona.

Meddeželno prvenstvo

IZIDI 3. KOLA

Caerano - Ponte di Piave 0:0, Venezia - San Donà 3:1, Brugnera - Sacilese 1:0, Conegliano - Bassano 1:1, Giorgione - Salzaano 2:0, Belluno - Mira 2:1, Opitergina - Montebelluna 1:1, San Giovanni - Monfalcone 0:1, Sevegliano - Pro Gorizia 1:0.

LESTVICA

Conegliano, Sevegliano in Venezia 5, Ponte di Piave, Brugnera, Giorgione 4,

totip

1. — 1. Lancaster Om	X
2. Le Bon Or	1
2. — 1. Felexa	1
2. Super Freddie	2
3. — 1. Disinvolto	2
2. Extro Toscano	1
4. — 1. Bucker	X
2. Elsa Morante	1
5. — 1. Monastir	1
2. Catrstensz	X
6. — 1. La Grande Musica	2
2. Cincinnato	X

KVOTE

12 (50 dobitnikov)	13.507.000 lir
11 (976 dobitnikov)	680.000 lir
10 (8.968 dobitnikov)	72.000 lir

PRIHODNJI STOLPEC TOTOALCIA: Bari - Parma; Bologna - Torino; Cagliari - Cesena; Fiorentina - Atalanta; Genoa - Lecce; Inter - Roma; Juventus - Sampdoria; Lazio - Milan; Napoli - Pisa; Cremonese - Foggia; Messina - Reggina; Trento - Empoli; Catanzaro - Palermo.

totocalcio

Atalanta - Cagliari	1
Cesena - Juventus	X
Lecce - Lazio	1
Milan - Fiorentina	1
Parma - Napoli	1
Pisa - Genoa	X
Roma - Bari	1
Sampdoria - Bologna	1
Torino - Inter	1
Reggina - Cremonese	X
Triestina - Padova	1
Piacenza - Como	1
Casertana - Perugia	2

KVOTE

13 (203 dobitniki)	61.464.000 lir
12 (7.966 dobitnikov)	1.563.300 lir

leg njih pa se še selektor Gamba in odgovoren za reprezentanco pri italijanski zvezi Rubini. Tudi košarkarji na igrišču so se potrudili in nudili prvotno predstavo. Stefanelov prvi polčas s 60-odstotno realizacijo iz igre (12:20 za dve točki in 6:10 za tri točke) ter čvrsto obrambo je bil res odličen. V tem delu sta se posebno izkazala Middleton in Fučka.

Tudi drugi polčas je bil izredno napet, čeprav je odstotek realizacije nekoliko upadel. Stefanel si je z dobro igro Bianchija in Grayja priigral celo 10 točk prednost (64:54 v 27. min.), Rimljani pa so po zaslugi Cooperja in Avenie, ki sodi ta čas med najboljše italijanske krilne igralce, razliko nadoknadili in 2'49" pred koncem vodili z 81:76.

To pa je bil le uvod... Luči tržaške športne palače so odpovedale in potreba je bila dolga ura, da so spet delovale brezhibno. Zadnje minute tekme so bile le dolgočasen epilog, saj so bili protagonisti že popolnoma nezbrani. Verjetno pa je to le dokaz več,

da je športna palača, ki so jo pričeli graditi pred več kot dvajsetimi leti, že dotrajana. Upati je le, da se bodo v bodočnosti dobilo boljše rešitve.

MARKO OBLAK

Od naših najboljši Jordan Marušič

V nedeljo se je začelo tudi prvenstvo v A-2 ligi, v katerem igrajo tudi kar štirje naši predstavniki.

Najuspešnejših od naših je bil Jordan Marušič, ki igra pri Desiu. Jordan je bil najboljši strellec srečanja (27 točk) in je odločilno pripomogel, da je njegovo moštvo premagalo Pall. Livorno, za katerega igra tudi bivši jadravec Sandi Rauber, ki na tej tekmi ni stopil na igrišče.

Lepo zmago je dosegel Kleenex iz Pistoie, ki je slavil na Sardiniji proti ekipi iz Sassarija. Marko Ban pa je dosegel 7 točk. Kljub temu da je Boris Vitez za beneški Reyer dal 16 točk, pa je beneško moštvo, sicer tesno izgubilo v Montecatiniju proti favoriziranemu Lotusu.

Lokostrelstvo v Planici

Zdenki Ferlat prvo mesto

Planica je bila v soboto in nedeljo prizorišče 28. jugoslovanskega državnega prvenstva v lokostrelstvu, ki je ob enem veljalo za tekmovalje lokostrelcev z območja Alpe-Jadran.

Med nastopajočimi sta bila tudi predstavnik društva Naš prapor Sirion Zdenka Ferlat in Ivan Zotti, ki sta se povsem dobro odrezala. Ferlatova je potrdila svojo odlično formo in zmagala v mladinski konkurenci, medtem ko je bil Zotti (mladinci) s 927 točkami tretji.

Jugoslovanski naslov, ki ga je osvojila Zdenka Ferlat, dokazuje, da je slovenska lokostrelka med najboljšimi v svoji kategoriji celo v Evropi. Kljub slabemu vremenu in mrazu je mlada goriška tekmovalka s 1170 osvojenimi točkami dosegla tudi drugi najboljši rezultat v absolutni ženski konkurenci.

Danes v prostorih FZK v Ljubljani

Važno zasedanje

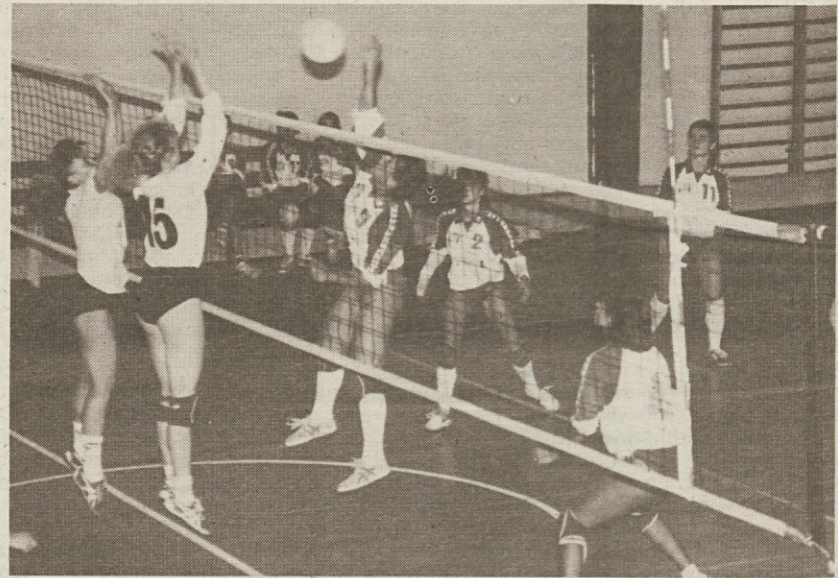
V prostorih Fakultete za telesno kulturo na Kodeljevem bo danes zasedanje skupščine Zveze telesnokulturnih organizacij Slovenije. Skupščina bo za bodočnost telesnokulturnega gibanja v Sloveniji in zato posredno tudi za naš zamejski prostor posebnega pomena, saj bi morali na njej potegniti nekaj odločnih potez. Ena od novosti dosedanje ZTKOS naj bi zadevala samo ime, saj jo bodo danes preimenovali v Športno zvezo Slovenije. Novost predstavlja tudi imenovanje vodstva te organizacije. Za mesto predsednika kandidirata Janez Matoh in dr. Rajko Šugman. Delegati na današnji skupščini pa bodo predsednika volili tudi na podlagi programa, ki sta ga oba kandidata dostavila delegatom ZTKO in republiškimi strokovnim zvezam.

Če čisto na kratko omenimo vsebino programov obeh kandidatov, povejmo, da bi po mnenju Janeza Matoha vsebina programa Športne zveze Slovenije morala temeljiti na celoviti in vsebinsko bogati ter organizirani ponudbi za vse športne aktivnosti, ki bodo zadovoljevale potrebe po zdravju, razvedrilu, vitalnosti, ustvarjalnosti in interesom za izjemne športne dosežke.

Dr. Rajko Šugman v svojih programskih izhodiščih poudarja, da bi morala biti Športna zveza neodvisna, samostojna in nadstrankarska športna organizacija, ki naj povezuje vse samostojne subjekte (športne zveze v občinah, republiške strokovne zveze) na skupno dogovorjenih programih, ki bodo morali predstavljati močan faktor v zastopanju športnikov do Skupščine Republike Slovenije in pristojnih republiških državnih organov. (rp)

Ženska odbojka ob 25-letnici ŠD Sokola

Slogašice prve

V nedeljo je bilo v nabrežinski telovadnici spet živo. Odvijal se je namreč drugi turnir ob začetku praznovanj ob 25-letnici ustanovitve ŠD Sokol. Tokrat je bila na vrsti ženska odbojka. Med seboj so se pomerile ekipe Jugolinije z Reke, Pallavolo Altura s Trsta, Sloge in domačink. Priča smo bili zanimivim in kakovostnim dvobojem. Predvsem je turnir služil trenerjem, da so lahko poskusili nove sheme in za uigravanje novih igralok. Jutranje kvalifikacijske tekme so se končale z zmago obeh slovenskih tretjeligašev, ki pa niso imele lahkega dela do finalne tekme. Sloga, pri kateri sta manjkali Ukmarjeva in Milkovičeva, je sicer zmagala s 3:0, ampak se ji je tržaška ekipa (s katero je nastopala tudi bivša borovka Sancinova) v vseh treh setih dobro upirala. Razlika je bila predvsem v tehničnem znanju in pa v napadu Sloge, kjer je gospodarila Žbogarjeva. V naslednji tekmi se je moral Sokol pošteno potruditi, da je strl odpor trdoživih Rečank. Pri domačinkah sta prvič nastopili slogašici Ciočchi in Drasič, ki bosta v letošnji sezoni igrali v nabrežinski postavi.

V tekmi za 3. mesto so zmagale Tržačanke, ki so manj grešile. V tej tekmi so Rečanke popustile predvsem fizično, kar pa je razumljivo, če vemo, da so začele trenirati le pred dvema tednoma. Zelo napeta in na visoki tehnični ravni je bila tekma, ki je določila končnega zmagovalca. Trenerja sta preizkusila razne variante, ki bodo služile v prvenstvu. Sokol je pokazal hitro in dopadljivo igranje, pešal pa je sprejem, čeprav so Nabrežinke tudi v tem elementu napredovale. Slogašice so pokazale močan napad in zelo dobro obrambo.

Ekipe so nagradili s pokali, ki so jih darovali devinsko-nabrežinska občina, podjetja Indules in Resim.

IZIDI: Sloga - Pallavolo Altura 3:0 (16:14, 15:7, 15:12), Sokol - Jugolinija

3:0 (15:6, 9:15, 15:4, 15:12); finale za 3. mesto: Pallavolo Altura - Jugolinija 3:1 (15:9, 4:15, 15:7, 15:9); finale za 1. mesto: Sokol - Sloga 2:3 (15:6, 7:15, 8:15, 15:13, 12:15).

ALTURA: Dean, Zanetti, Scherl, Panzera, Giuliani, Rizzi, Rossi, Bernich, Sancin, Pelaschier.

JUGOLINIJA: Matijević, Klepan, Pečenik, Stanič, Glavan, Babič, Miško-
vič, Heberbin.

SLOGA: Grgič, Lupinc, Fabrizi, Žbogar, Marucelli, Sossi, Miot, Škerk, Kosmina, Pertot.

SOKOL: Pertot, T. in L. Masten, Škerk, Brumat, Vižentin, Ušaj, Vidali, Ciočchi, Drasič.

(Vip)
Na sliki (foto Križmančič): s tekme med Sokolom in Jugolinijo

Visoke Mariborčanke premočno zmagale

Na nedeljskem odbojkarskem troboju za trening v veliki dovranji Borovega športnega centra so jugoslovanske prvotlačice Palome Branik iz Maribora premagale tako italijanska B-1 ligaša Sangiorgino (15:4, 15:8, 15:7) kot Bora Elpro (15:3, 15:4, 16:14), v tretji tekmi turnirja pa so borovke nepričakovano s 3:2 odpravile sicer oslabiljene Furlanke.

Čeprav nastopa letos Paloma s pomlajeno postavo (a povprečna višina ekipe je 182 cm) je pokazala izredno stopnjo pripravljenosti.

Sangiorgina, ki je najboljša ženska ekipa v FJK, ima letos nekaj težav s postavo (odšle sta dve igralnici), vendar pa ostaja njen koncept igre zelo dober.

Borovke čaka do začetka sezone še precej dela, vendar je bil njihov nastop obetaven, še zlasti kar se tiče novega koncepta sprejemanja servisa.

Na odbojkarskem Pokalu prijateljstva na Reki in v Pulju

Naši reprezentanci tretji

V soboto je bila na Reki za moške in v Pulju za ženske na sporedu 24. izvedba Pokala prijateljstva v organizaciji odbojkarke zveze z Reke in odbojkarkega kluba Pula.

Letošnja izvedba tekmovalja je bila povsem različna od dosedanjih, saj so nastopile v vsaki konkurenci tri ekipe in sicer reprezentance igralcev in igralok, rojenih leta 1971 in mlajših iz reške regije, Slovenije in ZSSDI, ki je v ekipo lahko uvrstilo tudi dve za leto starejša odbojkarja oz. odbojkarice.

Vse tekme so odigrali na tri sete, ne glede na rezultat. V tretjem pa so igrali tie-break.

ŽENSKÉ

Kot je bilo domenjeno na zadnjem zasedanju odbojkarke komisije pri ZSSDI, so zamejsko reprezentanco sestavljale igralke SZ Sloga, od katerih jih je sedem še pod najvišjo starostno omejitvijo. V reprezentanci Slovenije so bile najboljšie igralke vseh slovenskih ekip. Ogradje reprezentance reške regije pa je predstavljal odbojkarški klub Pula. Zmagale so istrske igralke, ki so tudi osvojile letošnji Pokal prijateljstva in tako potrdile tradicijo, ki govori v prid hrvaškim šesterkam na tem tekmovalju, saj so v teh 24 izvedbah slavile kar 18-krat.

V naslednjem srečanju sta si stali nasproti ekipi ZSSDI in reške regije. Naše odbojkarice so po odlični igri suvereno osvojile prvi niz, domačin-

kam je uspelo v naslednjem stanje izenačiti. Kot že velikokrat se je tudi tokrat izkazalo, da je tie-break večkrat igra sreče in v njej so bile uspešne domačinke.

V tretji tekmi naše odbojkarice niso ponovile prodornega nastopa s svojo uvodnega srečanja, kljub temu pa so bile vrstnicam iz Slovenije povsem enakovredne. Tudi tokrat pa jim je bil usoden tie-break, tako da so se morale zadovoljiti s 3. mestom, pa čeprav bi si nedvomno zaslužile višjo uvrstitev. Ne smemo namreč pozabiti, da je več kot polovica ekipe leto ali več mlajša od ostalih nasprotnikov.

IZIDI

Reška regija - Slovenija 3:0, Reška regija - ZSSDI 2:1 (10:15, 15:7, 15:12), Slovenija - ZSSDI 2:1 (15:5, 13:15, 15:7).

LESTVICA

1. Reška regija, 2. Slovenija, 3. ZSSDI.

ZSSDI: Ciočchi, Fabrizi, Kosmina, Lupinc, Marucelli, Milkovič, Miot, Pertot, Sosič, Škerk, Žbogar.

Vse ekipe so dobile spominsko plaketo, reprezentanca Reške regije ša še prehodni Pokal prijateljstva.

(Inka)

MOŠKI

Tudi v moški konkurenci je reprezentanco ZSSDI, po odpovedi goriške selekcije, sestavljala tržaška ekipa, v kateri so bili mladinci Bora in Sloge.

Po pričakovanjih so naši fantje obtičali na zadnjem mestu brez osvojenega niza, vendar pa s svojim nastopom v bistvu niso razočarali, saj imajo za gladke poraze proti izbranim vrstam Slovenije in Hrvaške (ki so jo zastopali igralci reških društev) vrsto objektivnih olajševalnih okoliščin: naša šesterka je bila v povprečju za dobro leto mlajša, povrh pa je prvič igrala skupaj in ni imela pred turnirjem nobenega skupnega treninga. Selekcija ZSSDI, ki jo je vodil Igor Gombač, je zato proti višjim in bolj pripravljenim nasprotnikom delovala kot precej neuigran zbor.

Se najbolje se je obnesla v obeh igrah tie break. V tekmi s Slovenijo so na primer v zadnjem setu naši fantje že vodili z 12:9.

Pokal je po dokaj izenačenem dvoboju osvojila reprezentanca Slovenije, v vrstah katere je nastopil tudi član jugoslovanske mladinske reprezentance Hafner, ki se je pred nedavnim v modrem dresu udeležil evropskega prvenstva!

IZIDI

Hrvaška - ZSSDI 3:0 (15:1, 15:4, 15:11); Slovenija - ZSSDI 3:0 (15:4, 15:2, 15:13); Slovenija - Hrvaška 2:1.

ZSSDI: Riolino, Kralj, Maver, Furlanič, Ciliberto, Gombač in Štrajn.

LESTVICA

1. Slovenija, 2. Hrvaška, 3. ZSSDI. (ak)

»Organizirani« uspehi mlade Borove odbojke

Kratek, jednat in prisrčen — tako bi lahko označili sobotni občni zbor Odbojkarkega društva Bor. V pičli tri četrti ure so se udeleženci skupščine seznanili z delovanjem društva v pretekli sezoni, z uspehi in največjimi težavami, soglasno so izvolili novi odbor, soočili so se z vprašanji, ki vedno glasneje trkajo na odborova vrata in jih bo treba čimprej rešiti, da bi lahko zagotovili nadaljnjo nemoteno rast društva v okviru matičnega Združenja in v širši zamejski odbojkarški stvarnosti. Ostrino najbolj občutnih problemov je ob sklepu občnega zbora omilila prisrčnost nagrajevanja mladih članov društva, ki so v pretekli sezoni ponesli Borovo ime v sam vrh italijanske mladinske odbojke.

Osnovna točka občnega zbora je bilo predsedniško poročilo Pina Rojca. Predsednik ga je začel s primerjanjem stanja Borove odbojke v zadnjem desetletju. V začetku osemdesetih let, ko je bilo društvo samo ena od sekcij SZ Bor, je dosegla odbojka najnižjo stopnjo svojega delovanja.

V primerjavi s tistim časom je OD Bor v zadnjih petih letih doseglo ogromen, skoraj neverjeten napredek. »Povod za naš ponoven uspeh je nedvomno dala gradnja "balona", ki je zdaj že povsem dotrajan in neustrezen objekt, a je tedaj predstavljal veliko pridobitev. Društvo je postavilo na noge lasten trenerski kader, mladinska odbojka je dozi-

vela med dekletki pravi preporod. Dejavnost na področju miniodbojke se je dobesedno razbohotila, saj ima društvo danes od skupno 120 odbojkarjev in odbojkaric kar 60 aktivnih tekmovalk izpod 15. leta starosti. Ob tolikšni dejavnosti uspehi niso izostali. Pino Rojč je poudaril, da je društvo na področju ženske miniodbojke prvo v pokrajini, prav v zadnjem obdobju pa mu je uspelo sestaviti tudi skupino miniodbojkarjev.

Predpogoj za uspehe je seveda dobro delovanje društva na vseh nivojih in frontah, za kar je potrebno veliko truda, znanja, idej in tudi novih prijemov. »Lahko celo rečemo, da je glede tega naše društvo v krizi.« je opozoril Rojč. »A to je kriza rasti, je kriza gibanja, ki si želi, da bi svoj dober položaj še izboljšalo, ker se zaveda svojih potencialnosti v okviru našega mestnega združenja. Zato apeliramo na vse, ki jim je pri srcu naša odbojka, da nam priskočijo na pomoč. V prvi vrsti potrebujemo ljudi s specifičnim znanjem v panogah, za katere mnogi še zmotno menijo, da nimajo nič skupnega s športom: potrebujemo strokovnjake na področju fiskale, informatike, marketinga, gospodarstva, zdravstva.« je pozval predsednik OD Bor, ki se je zatem zaustavil pri nekaterih žgočih vprašanjih, ki začenjajo pomalem hromiti njegov razvoj.

Kot prvo je omenil vprašanje vadbениh prostorov. »Kaže, da je postala gradnja novega pokritega objekta zdaj že prava fata morgana...« »Po eni strani moramo boljše skupinam zagotoviti takšne vadbene pogoje, da bodo lahko kos konkurenci, po drugi pa je naša naloga tudi v tem, da vsem nudimo možnost za udeleževanje v naši panogi.« je pripomnil Rojč v tej zvezi.

Finančni problemi so tudi za OD Bor vsako leto hujši. »Če hočemo ohraniti dosedanje raven, če želimo obdržati v svoji sredi visoko kvalificirane vaditelje, če želimo ostati privlačni za sponzorje, za našo in italijansko javnost, si je potrebno zagotoviti trajnejše vire dohodka, dotlej

je vsako dolgoročno načrtovanje onemogočeno.« je bil mnenja predsednik.

Rojč se je zatem ustavil ob že leta pe-rečem vprašanju odnosov s sorodnimi slovenskimi društvi. »Medtem ko se nam italijanska društva kar vsiljujejo, da bi z nami sodelovala, smo glede sodelovanja s slovenskimi društvi obtičali na mrtvem tiru, rekli bi celo, da so odnosi včasih napeti. Žal nam je, ko ugotovljamo, da smo pogostokrat tudi tarča govoric in širjenja nerresnic. Mi si želimo odkritega sodelovanja in sodelovanja, priprani smo tudi, da so določeni konflikti sad nepotrebnih nesporazumov in nepoznavanja razmer, v katerih deluje OD Bor v okviru SZ Bor. Treba je tudi upoštevati, da si naše društvo ne more privoščiti, da bi se utapljal v povprečnosti. Delujemo namreč v italijanskem okolju, kjer se pri privabljanju novih mladih sil v društvo ne srečujemo s konkurenco okoliških slovenskih društev, temveč so naš edini konkurent, ki tudi vabi v svoje vrste slovenske otroke, italijanska mestna društva. In zato se za svoj goli obstoj pre-

prosto ne moremo odpovedati nenehnemu iskanju rasti in kakovosti. Če nas kdo misli odstranjevati iz konteksta slovenske odbojke na Tržaškem ali — še huje — celo stremeti po našem propadu, naj se zaveda, da spodkopava temelje eni najbolj uspešnih in množičnih med redkimi organizacijami, ki jih še premore mestni Slovenci, in da se na ta način postavlja na isto raven kot vsi tisti, ki si v Trstu prizadevajo, da bi nas — kot kake ameriške Indijance — izrinili iz mesta v kak kraški rezervat.« so bile trde besede predsednika Rojca.

Ob koncu svojega poročila se je predsednik zahvalil vsem, ki so pripomogli k letošnjim uspehom društva: trenerjem, mladim odbojkaricam in odbojkarjem, odbornikom, sponzorjem. Vsi so po svoje zaslužni za lepo in ponekod sila uspešno sezono 1989/1990.

Edini, ki je na skupščini pozdravil občni zbor (SD Breg in SD Sokol sta poslala pismene oziroma telefonske pozdrave) in sodeloval v razpravi, je bil predsednik SZ Bor Mitja Race. Potem ko je pohvalil

društvo, kot »gotovo najbolj organiziran klub v Združenju, ne le po izidih, ampak tudi po organizaciji«, se je laskavo izrazil o trenerskem kadru, ki si ga je znalo društvo zgraditi. Za društvo bi bilo zelo hudo, če bi ga sedaj »izgubilo« zaradi finančnih težav, zato je pozval trenerje »naj počakajo in še naprej vztrajajo z delom. Race je pohvalil še eno kvaliteto društva: znalo je vzpostaviti pravo sožitje med pripadniki večinskega naroda in Slovenci. O vprašanju novega športnega centra pri Sv. Ivanu ni bil predsednik SZ Bor nič kaj spodbuden: zaradi gospodarskih težav se je datum, ko bi se morala dela začeti, pomaknil daleč v bodočnost, je obvestil, a takoj pripomnil, da »nismo še vrgli puške v koruzo«. Glede odnosov in sodelovanja z drugimi slovenskimi društvi je omenil, da je slednje težko ne le v odbojki, pač pa tudi v drugih panogah. Dodal je, da so se večkrat spraševali zakaj tako, a niso še prišli do zaključka. »Upamo lahko le, da bi se odnosi izboljšali.« je lakonično pripomnil.

Občni zbor se je zaključil v bučnem vzdušju aplavzov in vriskov ob nagrajevanju članic najboljših ekip in najbolj vestnih posameznikov. Plaketo za osvojeni deželni naslov v prvenstvu under 14 in under 16 in za 4. mesto na državnem finalu under 14 so prejele igralke Saška Ažman, Breda Cok, Martina Flego, Paola Gregori, Marija Krapež, Petra Krapež, Sabina Legovich, Deana Neubauer, Maura Pernarčič, Irina Vitez, Katja Vodopivec, Nataša Zubalič in trenerka Betty Nacinovi. Kolajne za naslov pokrajinskih prvakinj v minivoleju so prejele Mara Bogatec, Ivana Flego, Roberta Orel in Giulia Sadlowski. Ivana Flego (minivolley), Tjaša Gruđen (superminivolley ženske) in Rado Šušteršič (superminivolley moški) so bili v pretekli sezoni največkrat na treningih in so za svojo vestnost prejeli odbojkarško žogo, društvo pa je podelilo tudi plaketo Gianiju Furlaniču za njegovo dolgoletno delo pri OD Bor. M. K.

Pri vzponu na Everest

Odprava AA lepo napreduje

Iz Nepala prihajajo spodbudne vesti o ugodnem in naglem napredovanju alpinistične odprave Alpe Adria Sagarmatha 1990. Slovensko planinsko društvo Trst je dobilo sporočilo, ki so ga alpinisti poslali 19. septembra iz baznega tabora na višini 5.350 m pod Everestom. Namestnik vodje odprave Andrej Štrempefel sporoča, da sta se po uspelem vzponu na Bhagirati III v indijski Himalaji, tistega dne pridružila vsem ostalim članom odprave Janez Jeglič in Silvo Karo.

Že 10. septembra pa so naši alpinisti Davor Župančič, Lenart Vidali in Marco Sterni postavili prvi tabor v višini 5.950 m, to je 600 m nad baznim taborom, potem ko so brez prevelikih težav premostili ledeni slap na ledeniku Kumbu. Tri dni kasneje, in sicer 13. septembra, je stal že drugi višinski tabor 6.350 m visoko. Postavila sta ga Lorenzo Mazzoleni in Davor Župančič skupaj z dvema šerpama. Petnajstega septembra je Andrej Štrempefel v spremstvu dveh šerp dosegel višino 7.050 m po ameriški smeri. Iz drugega višinskega tabora je načel direktno smer po ozebniku in dosegel zahodni Everestov greben v višini 7.500 m, kjer bo stal tretji višinski tabor.

Vzdušje v ekipi je odlično. Vsi člani odprave so zdravi, se dobro počutijo in med njimi prevladuje pravo tovariško razpoloženje. Alpinisti so predvsem pohvalili ekipo višinskih nosačev, ki so odlični in pridno sodelujejo z odpravo. Našim alpinistom je tudi vreme naklonjeno. Pri vzponih so imeli ugodne razmere. Snega je bolj malo in vse to jim omogoča naglo napredovanje.

V petek, 28. septembra, se vodja odprave Tomaž Jamnik, ki se je moral vrniti zaradi zdravstvenih zapletov, odpravil spet v Nepal in bo prišel v bazni tabor nekaj dni kasneje, ko bodo naši alpinisti, če bo šlo vse po sreči, po vsej verjetnosti osvajali vrh Everesta ali bodo tik po vrhom. (L. A.)

V 1. kolu 1. amaterske nogometne lige (skupina B)

Solidna igra Juventine

JUVENTINA - PRO AVIANO 0:0
JUVENTINA: Pascolat, Chizzolini, Capotorto, Trevisan, Travagin (Kerpan), Černigoj, Klanjšček (Cingerli), Bastiani, Tabaj, Andaloro, Kavs.

PRO AVIANO: De Luca, Zambon, Mozzon, Roveredo, Wood, Zanetti (Paludet), Cusan, Tesolin, Mussoletto, Antoniazzi, Della Negra.

SODNIK: Michelini iz Trsta.
OPOMIN: Tabaj, Černigoj, Andaloro, Trevisan, Travagin, Bastiani, Mozzon, Zambon; **IZKLJUČEN:** Černigoj; **GLEDALECEV:** 300.

Štandreži bi si zaslužili zmago, saj so zlasti v prvem polčasu znali ustvariti več nevarnih akcij v napadu. Ostreje so namreč napadali skozi vso tekmo in imeli kako priložnost tudi v drugi polovici drugega polčasa, čeprav so po izključitvi Černigoja ostali z igralcem manj. Prizadevanja pa niso obrodila sadov, deloma zaradi ne ravno blesteče igre domačih napadalcev, deloma pa tudi zaradi dokaj zaprte obrambne igre gostov, ki so prišli v Gorico z namenom, da odnesejo vsaj točko. Povedati je treba, da je Pro Aviano kot novinec v ligi in še brez treh disqualificiranih standardnih igralcev ugodno presenetil: ekipa, ki je pred leti nastopala v medžeželnih ligi in je po nekajletnem padcu sedaj ponovno v vzponu, utegne biti za marsikoga trd oreh. Igralci Juventine so to spoznali na lastni koži, ko so po vrsti neuspešnih poskusov nekoliko popustili in postali živčni. Zagrešili so nekaj grobih prekrškov, ki jih je sodnik vselej kaznoval z najstrožjim tumačenjem novih pravil: pokazal jim je kar šest rumenih kartonov (od skupnih 8), Černigoja pa je po nepotrebnem prekršku na sredini igrišča celo izključil, potem ko ga je v 1. polčasu že opomnil.

Kronika srečanja beleži prvi nevarnejši napad domačih v 9. minuti, ko je Bastiani podal Andaloru, slednji pa je po hitrem prodoru v kazenski prostor naletel na zadnji obrambni zid. V kakih desetih minutah, od 19. minute dalje, je Juventina pokazala skoraj vse, kar smo lepega videli na srečanju. Začel je Kavs s podajo krosom z desne, vendar je vratar žogo s pestmi odbil tik pred Klanjščkom. Prav Klanjšček je minuto kasneje z desne spet podal v sredino kazenskega prostora, kjer je Andaloro s kakih petih metrov poslal žogo mimo vrat in zapravil morda najugodnejšo priložnost v vsem srečanju. Pritisk Juventine se je v naslednjih minutah stopnjeval z lepim prodrom Černigoja na levi, žoga pa je za-

dela vratarja. Klanjšček z nevarnim strelom s kakih 25 metrov in Tabaj s prodrom do sredine kazenskega prostora sta bila nato spet nevarna. Gostje so pred iztekom polčasa bili nevarni samo enkrat z lepo kombinacijo Antoniazija in Cusana, ki pa ni presenetil vratarja Pascolata.

V drugem polčasu sta, kot rečeno, prišli do izraza živčnost in morda utrujenost domačih, ki so gotovo potrosili precej več energij kot gostje. Pro Aviano se je nekoliko opogumil in se nekajkrat nevarno približal Pascolatovim vratom. Po že omenjeni izključitvi Černigoja se je bilo celo bati presenečenja, toda v ključnih trenutkih so se znali domači zbrati in kljub igralcu manj so prav po izključitvi ustvarili morda edino zrelo priložnost v drugem polčasu. Tabaj je kar s sredine igrišča podal Andaloru na rob nasprotnikovega kazenskega prostora, napadalec se je izognil zadnjemu branilcu, stopil v kazenski prostor, vendar je streljal v vratarja. V sklepnem delu srečanja sta se ekipi v bistvu zadovoljili z delitvijo točk, ki je bila za Pro Aviano začetni cilj, za Juventino pa glede na razplet srečanja in na vedno prisotno nevarnost protina-

pada gostov tudi ne pomeni prav najslabšega možnega izida.

Takega mnenja je tudi David Klanjšček: »Mislim, da smo s prikazano igro v tem uvodnem srečanju lahko zadovoljni. Ustvarili smo dve ali tri čiste priložnosti za gol in dober del prvega polčasa smo gladko nadigrali goste. Škoda, da takrat ni padel gol, saj mislim, da bi s prikazano igro zaslužili vodstvo in končno zmago. V vsem srečanju nismo nikoli resno tvegali, kar dokazuje, da je ekipa dovolj dobro pripravljena in bo to še pokazala v teku prvenstva.«

Na vprašanje, ali ni morda tokrat nekoliko odpovedal napad oz. ali ne bi bilo vredno tvegati z nekoliko bolj ofenzivno igro, je Klanjšček odvrnil: »Proti ekipi, ki je novinec v ligi in je torej nismo poznali, smo raje bili previdnejši. Povedati pa moram, da so nasprotniki igrali dokaj zaprto v obrambi, dodatno težavo pa je za nas predstavljalo dokaj razmočeno igrišče, ki je zahtevalo velik telesni napor. Tudi sodnik je v teh okoliščinah bil nekoliko prestrog pri ocenjevanju prekrškov. A ponavljam: z našo sem igro zadovoljen, čeprav nas končni izid ne nagraduje kot bi zaslužili.«

Pred novo sezono v moški rokometni C ligi

Novosti pri Krasu Trimac

Rokometna ekipa Kras Trimac se že dalj časa pripravlja na novo sezono, ki se obeta še kar zanimiva glede na številne spremembe na seznamu igralcev, na katerem je glede na preteklo prvenstvo precej sprememb.

Krasovci so namreč ostali brez Marka Sardoča, ki bo letos igral v A-1 ligi pri italijanskem prvaku Cividinu. To bo lepa priložnost za Marka, da se izkaže in pridobi novih izkušenj. Na razpolago ne bo niti Thomasa Weisseneggera, odkritja prejšnje sezone, ki bo odsljed nastopal v A-2 ligi pri boscenskem Loackerju. Lahko torej trdimo, da se pri Krasu formirajo perspektivni igralci. Velik del prvenstva ne bo možno računati na Martina Vremca in Marka Pertota, ki sta lani zasedala pomembni mesti v ekipi, a bosta kmalu odšla na službeno vojaškega roka. Na srečo se bo prav od vojakov vrnilo nekaj igralcev (npr. Gruđen in Glavi-

na), ki bodo lahko zapolnili nastale vrzeli. Nared bo tudi Adriano Vinci, ki se je lani poškodoval ravno na začetku prvenstva, pomembno novost pa predstavljata izkušeni Alessandro Muran, ki je do lani nastopal pri San Donaju, še prej pa pri Cividinu, in Morris Birs, ki je prej igral pri sedaj razpuščeni ekipi Inter Aurisina in ima tudi izkušnje s tržaškimi prvotilci. Kljub številnim odhodom torej kaže, da ne bo večjih problemov s sestavo ekipe.

Čeprav je še prezgodaj, da bi presodili možnosti letošnje Krasove postave, lahko rečemo, da so fantje zmogni doseči srednje visok položaj na lestvici prvenstva C lige, v kateri bodo nastopali že tretjič zapored. Kot ponavadi, se bo prvenstvo pričelo komaj novembra, dotlej pa je še dovolj časa, da se novi igralci prilagodijo in da se celotna ekipa uigra. (Pjotr)

V nedeljskih uvodnih srečanjih 2. amaterske nogometne lige (skupina F)

Vesna izvrstna, Zarji točka, Primorje in Gaja slaba

Primorje je proti Fogliano (na sliki D. Križmančiča) doživelo pravo katastrofo.

VESNA - CAPRIVA 4:0 (3:0)

STRELCI: M. Canazza v 9' in 31', Soavi v 21', Pertan v 72'

VESNA: Messina, Massai, Soavi, Sedmak, Giraldi, Pichieri (v 67' Leonardij), Pertan, Venturini, M. Canazza, Kriscjak (v 81' F. Canazza), Germani (Giardino, Babic, Puntin)

Kriški navijači so se prav gotovo vrnili domov zadovoljni, saj se je njihova ekipa lepo izkazala, bodisi z rezultatom kot tudi s prikazano igro. Zato je res škoda, da je v nedeljo kar pet kriških nogometašev dobilo rumeni karton.

Prvi zadetek je padel že po devetih minutah, ko je napadalec Canazza najprej preigral dva nasprotnika, nato pa odločno streljal na levo stran vratarja. Capriva se je zatem podala v napad in bila v dveh priložnostih zelo nevarna, moči in voljo pa ji je močno načel drugi zadetek, ki ga je z glavo dosegel Soavi, potem ko mu je Venturini podal žogo z desnega krila. Za tretji gol je spet poskrbel Canazza, in sicer v protinapadu.

V prvi minuti drugega polčasa je Capriva zadela vratnico, vendar je tudi Vesna spet za las zgrešila gol, najprej s Pertanom, zatem pa še s Kriscjakom. Četrty zadetek pa je padel po zaslugi Pertana, ki je izkoristil napako nasprotnikove obrambe. (S. K.)

MARIANO - ZARJA 0:0

ZARJA: Kočevar, Antonič, Ridolfo, Voljč, Damjan Fonda (v 70' Egon Fonda), Grgič, Auber, Varljen, Robert Kalc (v 81' Franza), Mauro, Gombač (12 Sardi, 15 Marjan Kalc).

Zarjani, ki so tokrat igrali pod svojimi sposobnostmi, so se sicer povsem enakovredno upirali domačinom in jih večkrat spravili v hude težave. Verjetno je Bazovcem zmanjkala samozavest, saj so se nekatere ugodne priložnosti izjalovile predvsem zaradi negotovosti v ključnih trenutkih.

Že po začetnih potezah je bilo razvidno, da se ekipi bojata ena druge. Zarji ni uspelo izpeljati nobene nevarnejše akcije, tako da so imeli prav domačini prvo izredno priložnost, ko so zadeli vratnico. Po tej nevarnosti so končno tudi zarjani prešli v napad ter bili nekajkrat zelo nevarni z Robertom Kalcem in Voljčem. Do konca prvega polčasa pa so navijači sledili predvsem igri na sredini.

Drugi polčas je Zarja začela zelo obetavno in je nekajkrat nevarno ogrozila domačega vratarja. Kmalu pa se je Mariano organiziral in imel v protinapadu tudi lepo priložnost, toda njegov napadalec je na neverjeten način zgrešil vrata. Po tej priložnosti se

je tekma nekoliko umirila, saj sta ekipi pazili predvsem na to, da ne prejmeta gola. Le nekaj minut pred koncem pa sta se Gombaču ponudili izredni priložnosti: v prvi je za las zamudil žogo v neposredni bližini vrat, v drugi pa se je s krasno potezo osvobodil branilca in silovito streljal, toda domači vratar je z izrednim posegom rešil lastno ekipo pred porazom. Tokrat moramo pri Zarji pohvaliti obrambno dvojico Antoniča in Ridolfa za izredno požrtvovalno in zrelo igro. (BIG)

PRO ROMANS - GAJA 4:1 (2:0)
STRELCI: Candussi v 13' in 77', Manzini v 39', Bernardel v 50', Pečar v 80'

GAJA: Zemanek, Šuc, Loi, Bullo, Pangoni, Vengust, Giraldi (Grgič v 28'), Gabrielli (Pečar v 70'), Kelemen, Kalc, Križman.

Gajevci so prvenstvo začeli katastrofalno, saj so se iz Romansa vrnili s štirimi zadetki v mreži. Zdelo se je, da so naši fantje stopili na igrišče misleč, da nastopajo še v 3. amaterski ligi. Niso se zavedali, da imajo nasproti ekipi, ki že leta naskakuje prestop v višjo ligo. Raztrpana igra in slaba kondicija sta pripomogli k neizbežnosti poraza. Edino pohvalo si zasluži Pangoni, ki je nekako skušal povežati igro in zalagati napadalce z uporabnimi žogami. O tekmi ni kaj drugega povedati. Ker smo šele na začetku prvenstva, svetujemo našim fantom, da si zavijajo rokave in poprimejo resno za delo, sicer bo spodnji del lestvice neizbežen.

PRIMORJE - FOGLIANO 1:3 (1:3)
STRELCI: R. Franti v 5' in 30', Miklavčič v 33', F. Franti v 40'

PRIMORJE: Coronica, Štrukelj (v 70' Comino), Milani, Ussai, Pipan, Crevatin, Livan, Savarin, Sullini, Trampuš (v 26' Miklavčič), De Marco.

Lahko rečemo, da je bil uvodni nastop Prosečanov katastrofalen. Ne gre toliko za sam poraz, ki je bil sicer itak nepričakovan, pač pa za spodrsrlaj proti izredno skromnemu nasprotniku, saj ne pomnimo, da bi Prosečani v lanskem prvenstvu igrali proti tehnično tako šibki ekipi kot je Fogliano. Kljub temu pa so si pripravili par dragocenih točk.

Že v uvodnih minutah je bilo videti, da so domačini naleteli na črn dan. Igra je bila na zelo nizkem nivoju in gostje so kmalu povedli v protinapadu. Rdeče-rumeni so kljub res slabemu dnevu skoraj vseh igralcev ustvarili nekaj dobrih priložnosti, ki pa so si jih na neverjeten način zapravili in ob tem je De Marco sam pred vratarjem zadeli tudi vratnico. V 20. minuti so gostje drugič stopili v kazenski prostor Primorja in podvojili. Po tem zadetku je Trampus nadomestil Miklavčič, ki je le nekaj minut kasneje zmanjšal zaostanek z lepim strelom ob kazenskem prostoru. Ko so tudi navijači začeli spet upati v ugoden razplet tekme, so gostje že tretjič na neverjetno lahko prišli od zadetka.

V drugem polčasu so Prosečani še enkrat zadeli vratnico in zapravili še nekaj priložnosti, igra pa je bila še vedno zelo neorganizirana. Lahko le upamo, da v bodoče ne bomo doživljali takih neprijetnih presenečenj, saj ne moremo sploh primerjati te tekme Primorja z raznimi drugimi srečanji, sicer prijateljskimi, ki so jih Prosečani odigrati tudi proti veliko močnejšim nasprotnikom. (Š. M.)

rezultati

1. AMATERSKA LIGA

Skupina B

IZIDI 1. KOLA

Pro Cervignano - Trivignano	2:0
JUVENTINA - Pro Aviano	0:0
Ruda - Sangiorgina	1:0
Cordenonese - Aquileia	0:2
Fortitudo - Lauzacco	0:0
ProFiumicello - Costalunga	1:1
San Canzian - Tamai	1:0
Percoto - Ponziana	2:1

LESTVICA

Aquileia	1	1	0	0	2:0	2
P.Cervignano	1	1	0	0	2:0	2
Percoto	1	1	0	0	2:1	2
Ruda	1	1	0	0	1:0	2
San Canzian	1	1	0	0	1:0	2
Costalunga	1	0	1	0	1:1	1
P.Fiumicello	1	0	1	0	1:1	1
Fortitudo	1	0	1	0	0:0	1
JUVENTINA	1	0	1	0	0:0	1
Lauzacco	1	0	1	0	0:0	1
Pro Aviano	1	0	1	0	0:0	1
Ponziana	1	0	0	1	1:2	0
Sangiorgina	1	0	0	1	0:1	0
Tamai	1	0	0	1	0:1	0
Cordenonese	1	0	0	1	0:2	0
Trivignano	1	0	0	1	0:2	0

PRIHODNJE KOLO

Tamai - Ponziana, Costalunga - San Canzian, Lauzacco - Pro Fiumicello, Aquileia - Fortitudo, Sangiorgina - Cordenonese, Pro Aviano - Ruda, Trivignano - Juventina, Pro Cervignano - Percoto.

2. AMATERSKA LIGA

Skupina F

IZIDI 1. KOLA

Mariano - ZARJA	0:0
VESNA - Capriva	4:0
Piedimonte - Corno	0:1
Villanova J. - Mossa	1:2
Pro Romans - GAJA	4:1
PRIMORJE - Fogliano	1:3
Villesse - Audax	0:1
Pro Farra - Moraro	0:2

LESTVICA

VESNA	1	1	0	0	4:0	2
Pro Romans	1	1	0	0	4:1	2
Fogliano	1	1	0	0	3:1	2
Moraro	1	1	0	0	2:0	2
Mossa	1	1	0	0	2:1	2
Audax	1	1	0	0	1:0	2
Corno	1	1	0	0	1:0	2
Mariano	1	0	1	0	0:0	1
ZARJA	1	0	1	0	0:1	1
Villanova J.	1	0	0	1	1:2	0
Piedimonte	1	0	0	1	0:1	0
Villesse	1	0	0	1	0:1	0
PRIMORJE	1	0	0	1	1:3	0
Pro Farra	1	0	0	1	0:2	0
GAJA	1	0	0	1	1:4	0
Capriva	1	0	0	1	0:4	0

PRIHODNJE KOLO

Audax - Moraro, Fogliano - Villesse, GAJA - PRIMORJE, Mossa - Pro Romans, Corno - Villanova J., Capriva - Piedimonte, ZARJA - VESNA, Mariano - Pro Farra.

obvestila

GYMNASTICNI ODSEK SZ BOR sporoča, da je vpisovanje za novo sezono na društvenem sedežu v uradnih urah od 17. do 20. ure na tel. št. 51377.

ZSSDI obvešča, da sprejema prijave za zdravniške preglede atletov, ki bodo ob torkih in četrkih v zdravniški ambulanti na Opčinah (Prosvetni dom).

ZSSDI obvešča, da bo tudi letos organiziralo plavalni tečaj za otroke v Hotelu Maestoso v Lipici. Tečaj se bo pričel v torek, 2. oktobra, in bo v treh izmenah: od 15. do 16. ure, od 16. do 17. ure ter od 17. do 18. ure. Za prijave in informacije se lahko zglasite v uradu ZSSDI v Trstu, Ul. sv. Franciška 20, tel. 767304 v jutranjih urah.

ŠD MLADINA - BALETNI ODSEK sporoča, da se prične nova baletna sezona v ponedeljek, 1. oktobra, in četrtek, 4. oktobra, ob 16. uri za prvo skupino in ob 17. uri za drugo v prostorih osnovne šole A. Sirk v Križu. Ob priliki bomo predvajali posnetke z zaključne prireditve. Vabljeni, da se vpišete vsi, ki jih zanima ta panoga.

PLAVALNI KLUB BOR organizira tudi letos v bazenu pri Al-turi šolo plavanja za otroke neplavalce in plavalce ter rekreacijo za starse. Za informacije in vpisovanja telefonirati vsak dan do 28. t. m. na št. 51377 - od 18. do 19. ure.

KOŠARKARSKI KLUB BOR sporoča, da bo danes, 25. t. m., ob 19.30 v društvenih prostorih v Trstu, Vrdeška cesta 7, seja kluba.

KOŠARKARSKI KLUB BOR sklicuje v soboto, 29. t. m., ob 19. uri v društvenih prostorih v Trstu, Vrdeška cesta 7, svoj REDNI OBCNI ZBOR z naslednjim dnevnim redom: 1. otvoritev občnega zbora ter izvolitev delovnega predsedstva in volilne komisije; 2. predsedniško poročilo; 3. razprava o predsedniškem poročilu in pozdravi gostov; 4. razvešnica staremu odboru; 5. volitve novega odbora; 6. razno.

SPDG - REKREACIJA obvešča, da se prične vadba za stare in nove rekreativce v petek, 28. t. m., ob 21. uri v telovadnici goriškega Kulturnega doma.

OK VAL IN NAŠ PRAPOR obvešča, da je v teku vpisovanje za tečaj miniodbojke (letniki 1980/81/82/83). Vpisovanje sprejemajo na tajništvo (Giorgio Corva) vsak dan med 13.30 in 15.00. Telefon 521420.

SHINKAI KARATE KLUB obvešča, da so se pričeli treningi v občinski telovadnici na Proseku, Ul. S. Nazario, in to začasno ob torkih in četrkih ob 18. do 21. ure, razdeljeni po starosti in stopnjah. Za informacije tel. na št. 327342.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir, v SFRJ številka 5 - din, naročnina za zasebnike mesečno 70 - din, polletno 390 - din, letno 780 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglas: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mall oglasi: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski

dnevnik

torek, 25. septembra 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
ČEDAD - Ul. Rilatori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Poletje se je letos prevesilo v jesen s katastrofalnimi poplavami, plazovi in usadi

V Karniji in Kanalski dolini vodna ujma prekinila cestne in železniške povezave

VIDEM — Prejšnjo noč je prava vodna ujma prizadela Karnijo, Kanalsko dolino in območje Trbiža. V nekaj urah je padlo tudi do 100 milimetrov dežja, tako da so marsikje narasle reke prestopile bregove. Še največ zapletov pa je bilo z zemeljskimi plazovi in usadi, ki so pretrgali cestne in železniške povezave med Vidmom in Avstrijo.

Deset ur je bila za ves promet zaprta avtocesta Videm-Trbiž (Alpe-Adria) na odseku med Carnio in Kluzami. Gasilci in delavci avtocestnega podjetja so ob pomoči vojske odstranili zapreke šele včeraj ob 10.30. Skoraj ves dan je bila pri Kluzah zaprta tabeljska državna cesta, v enakem položaju sta tudi pokrajinski cesti v dolinah Aupa, Rezija in Reklanca. Sinoči pa so končno vzposobili za promet tabeljsko železniško progo, ki so jo prav tako kot avtocesto in državno cesto plazovi zasuli pri Kluzah.

Iz teh skopih vesti je razvidno, da so še vedno številna območja odrezana od sveta. Neurje je namreč potrgalo tudi telefonske žice, številni kraji pa so brez električne energije. Povsod so na delu

reševalne ekipe, ki skušajo odstraniti posledice katastrofalnega neurja.

Vodna stihija pa ni povzročila zapletov samo v prometnih povezavah, od vse povsod prihajajo poročila o precejšnji gmotni škodi v industrijskih in drugih proizvodnih obratih in zasebnih stanovanjih.

Reka Bela (Fella) je pri Mužcu prestopila bregove in zalila skladišče papirnice Ermolli, kjer je popolnoma uničenih 200 ton papirja. Po prvih ocenah gmotna škoda znaša več sto milijonov lir. Podobna usoda je doletela tovarno konzerv »4 S« v Carnii in žago Di Marco v Tablji. V številnih tovarnah pa so včeraj zaradi pretrganih prometnih vez in prekinitve električnega toka ustavili proizvodnjo. Delavci obrata Mir iz Rezije so tako ostali doma, enodnevnimi prisilni dopust pa so imeli tudi v številnih obrtniških delavnicah.

Voda pa je vdiral tudi v stanovanja tako na Trbižu, kot v Kluzah, Dunji, Solbici in Mužcu. Koliko škode je povzročilo nekajurno neurje, pa bo jasno šele v prihodnjih dneh. K sreči ni bilo člo-

veških žrtev, ker so bile v poznih nočnih urah ceste skoraj prazne.

Po daljšem večletnem premoru smo bili torej letos ponovno priča divjanju ekvinocialnih neviht ob nenadnem prodoru nevihtne fronte s severozahoda. Letos je ta prodor relativno hladnejšega zraka sovpadel z močnimi južnimi vetrovi, ki so temperaturo zraka zvišali nad mesečno povprečje in se kot nekaj klin zagostili pod hladnim zrakom, tako da so bili pojavi še bolj eksplozivni, najvišje vrhove Julijskih Alp pa je pobelil prvi sneg.

Kratkoročna vremenska napoved hidrometeorološke službe italijanskega vojnega letalstva napoveduje za danes izredno nestanovitno vreme z občasnimi padavinami brez večjih ohladitev, južni veter bo namreč le prehodno zamenjala umirjena burja. Jutri bi se moralo vreme izboljšati, temperatura bo nekoliko padla. Po vsem sodeč pa je zelo boljšanje le kratkotrajno, že 27. septembra pričakujejo novo poslabšanje z dežjem, nevihtami in občutnim padcem temperature, po prehodu fronte bi morala nad severnim Jadranom zapihati burja, kar bo z meteorološkega vidika pomenilo konec letošnjega sušnega poletja.

Dve žrtvi spopadov v Ulstru

LONDON — Nova tragična nedelja v Severni Irski, kjer se boji med katoliškimi in protestantskimi skupinami stalno nadaljuje. V dveh obojestranskih napadih sta namreč dve osebi izgubili življenje, ena pa je bila hudo ranjena.

Žrtvi atentatov sta Colin McCullough, pripadnik polka, ki skrbi za varnost v Ulstru in zidar William Allister iz Lisburna. Odgovornost za krvava zločina še ni prevzela nobena teroristična organizacija.

Zidarja so neznanci ustrelili, kot poroča severnoirska policija, v neki pivnici, napad pa naj bi izpeljali člani tamkajšnjih protestantskih grupacij. Vojska pa so ustrelili v turističnem Lurganu, severno od glavnega mesta Belfasta. Morilci so vojaka ustrelili, ko je ta bil v avtomobilu s svojim dekletom, ki je bilo hudo ranjeno.

Sredozemsko vprašanje na zasedanju KVSE

PALMA DE MALLORCA — Ob prisotnosti predstavnikov 35 evropskih držav ter ZDA in Kanade, je španski kralj Juan Carlos odprl mednarodni seminar o ekosistemu v Sredozemlju. Seminar, ki bo trajal do 19. oktobra, spada v okvir pobud za zблиževanje med mediteranskim severom in jugom Konferenca za varnost in sodelovanje v Evropi (KVSE). Razne države, med temi tudi Italijo, Jugoslavijo, so zastopali zunanji ministri, nekatere pa ministrski predsedniki oziroma ministri za okolje. Svojo prisotnost v vlogi opazovalca je včeraj potrdila tudi Albanija, ki je prvotno zavrnila vabilo.

Namen seminarja je ustvariti novo sodelovanje v Sredozemlju, ki bo temeljilo na ustreznejši politiki o zaščiti okolja in gospodarskega sodelovanja.

Položaj v Sredozemlju pa je po izbruhu zalivske krize dobil drugačne, dramatičnejše oblike, zato bo ta tema dobila primerno mesto v številnih razpravah in okroglih mizah. Italija in Španija pa sta že včeraj predlagali, da bi se seminar KVSE zaključil z imenovanjem posebnega foruma, katerega namen bo doseči in ohraniti mir v tem razgretem delu sveta.

Med prvimi sta včeraj govorila italijanski zunanji minister De Michelis in Jugoslovan Budimir Lončar. Prvi je svoj govor osredotočil prav na predlog o posebnem mirovnem forumu in na potrebo po temeljnih pravilih in načelih, ki bi urejali položaj v Sredozemlju, skratka, De Michelis je izrazil potrebo po nekakšni sredozemski alternativni Helsinške konference.

Italija dosegla letos nov rekord: izginilo 90 tisoč hektarjev gozdov

RIM — Italija bo letos dosegla nov žalosten rekord: letos so požari uničili namreč doslej največje število gozdnih površin. Ta negativen rekord bo obveljal tudi v primeru, ko do konca leta ne bodo izbruhnili novi požari. Ogenj je letos »požrl« skoraj 90 tisoč hektarjev gozdov, kar je veliko več kot leta 1983, ko so zabeležili zadnji negativni rekord (79 tisoč hektarjev).

Ob tem negativnem rekordu so se zlasti letos poleti razvnele zelo ostre polemike, ki pa so postavljale v dvom predvsem učinkovitost civilne zaščite in drugih enot za gašenje požarov. Vprašanje, poudarjajo strokovnjaki, pa ni tako preprosto.

Letos je rdeči petelin imel tako »lahko delo« predvsem zaradi meteoroloških pogojev. Zadnji zimi sta bili izredno suhi, tako da je bilo podrastje suho in vnetljivo. Tudi pomanjkanje snega je imelo katastrofalne posledice, tako da so požari izbruhnili z vsilo celo v Piemontu, kjer je bil ta pojav dejansko neznan. Zimska suša na severu in spomladanska ter poletna suša na jugu sta torej pripomogli k širjenju požarov po vsej Italiji.

K temu je treba prišteti, da se je gozd v zadnjih desetletjih spremenil in postal bolj »ranljiv« kot v preteklosti. Razlogi za to so zelo preprosti in jih je treba iskati v sodobnem načinu življenja. Nekoč so se številni ljudje preživljali prav na račun gozdov, zato pa so jih veliko pozorneje čuvali in negovali. Izkoriščanje gozdov je sedaj nerentabilno, tako da jih njihovi lastniki zanemarjajo. Zapuščanje gozdov pa botruje naraščanju suhega podras-

tja, ki je v sušnem obdobju izredno vnetljivo.

Gozdove je danes torej mogoče rešiti le s kapilarnim nadzorovanjem in takojšnjim posegom gasilcev. Učinkovito nadzorovanje gozdov pa je zelo drago: namestitev opazovalne mreže z infrardečimi žarki bi stala okrog sto milijard lir, letalsko opazovanje pa bi terjalo sto milijard lir na leto. Strokovnjaki — in med njimi vsedržavni generalni ravnatelj za gozdove Alfonso Alessandrini — vsekakor pravijo, da tako razsežni požari, kakršni so bili le-

tošnji, povzročijo še večjo gospodarsko škodo, in sicer okrog 300 milijard lir letno. V to vsoto seveda ni všteta ekološka škoda, ki je ni mogoče oceniti. Z gozdovi izginja namreč eden od ključnih elementov človeškega življenjskega kroga, ker izginjajo bodoče zaloge energije, po drugi strani pa izginjajo naše naravne čistilne naprave.

Če k požarom prištevamo tudi druge uničevalne dejavnike, kot je onesnaženje, pa bomo ugotovili, da so naša naravna »pljuča« resno ogrožena in da jih je treba na vsak način rešiti.

Na Filipinih gverilci preklicali novo premirje z vladnimi silami

MANILA — Komunistična gverila na Filipinih je včeraj preklicala premirje, ki je vladalo od 12. septembra dalje. Poveljnik nove ljudske vojske Romulo Kintanar je namreč včeraj dejal tiskovnim agencijam, da je bilo premirje, ki ga je predlagala predsednica Corazon Aquino, le poizkus razdrobitve revolucionarnih moči.

Po hudem potresu, ki je preteklega 16. julija močno preizkušal glavno filipinsko mesto in bližnja otočja, so namreč predstavniki komunističnih obojestranskih sil, ki se že vrsto let borijo proti tamkajšnji vladi, predlagali premirje. Predsednica države se tedaj ni zmenila za omenjeni predlog, le kasneje se je izrekla za popolno premirje. V njenem ravnanju so voditelji nove ljudske vojske očitno zaznali skriti namen predsednice, zato so včeraj preklicali premirje.

Naslednje leto bo evropsko »pentagonalo« tako rekoč vodila Jugoslavija; zdaj je njen glavni koordinator Italija, ki jo kajpak predstavlja De Michelis »spretno, strpno in konstruktivno«, kakor mu je to te dni priznal češkoslovaški zunanji minister. Seveda v Beogradu že razmišljajo, kaj bi prihodnje leto kazalo storiti, da bi tako izvirna skupina (če ne celo skupnost), kakršna je »pentagonala«, še bolj napredovala tako pri uveljavljanju svoje vloge, kakor pri konkretnih problemih.

V Centru za strateške študije so intenzivna razmišljanja, ki v bistvu izhajajo iz dejstva, da se Jugoslavija nesporno le približuje Evropi in se skuša vanjo čimbolj organsko tudi vključiti. Pripadnost politiki neuvrščenosti ne predstavlja in ne sme predstavljati nobene ovire več. Nasprotno v zunanjem ministrstvu menijo, da bi moralo gibanje ne več samo spremljati, marveč se odgovorno in nagleje vključevati v svetovne tokove in gibanja, seveda prvenstveno na regionalnih ravneh.

S tega stališča bodo tudi hvalevredni napori Jugoslavije v pentagonali kot sestavnem delu evropske celine. Prva naloga bi potemtakem bila tesneje povezati gibanje neuvrščenih (vsaj njegov najbližji del) z Evropo, v tem s pentagonalo, ki je evropska izpeljanka za še bolj sproščeno vzajemno sodelovanje, pri čemer naj bi bile meje zmeraj manj pomembne. Druga naloga pa naj bi bila v tem, navajajo v Beogradu, da bi bilo treba še bolj utrditi odnose med članicami pentagonale.

Dejstvo je, da se tudi v tej skupini po sili razmer in potreb poraja domala pri vseh članicah želja, da bi stiki postali še bolj »konkretni«. Pričela je prevladovati logika, da če je sodelovanje še kar stvarno pri večjih skupnostih, potem bi lahko bilo še globlje pri manjših skupinah. Pentagonala ima vrsto možnosti, ki so še bolj pestre, saj so v njej predstavnice formalno

Evropska konfederacija si vztrajno utira pot

še zmeraj obstoječih blokov, predstavnice neuvrščenih, in druge. Skupina pa je razen tega že sprejela nekaj takorekoč temeljnih listin, ki so dragocene kot napotek.

Vemo, da so v Bratislavi osvojili tako imenovano Politično listino (Spomenico), ki se kajpak zavzema za utrjevanje demokratičnih načel, za gospodarsko in kulturno sodelovanje, pa tudi za sodelovanje na drugih področjih. Blizu se čas, ko bo treba razmisлити, kako tudi pri tem preiti iz deklarativnosti v »akcijo«, da bi demokracijo hitreje izpolnjevali tam kjer je, odločneje pa pričeli ustvarjati tam, kjer so bili monistični režimi. Pomemben segment dokumenta sprejetega v Bratislavi je tisti, ki zadeva manjšine: pentagonala ga je že razposlala na vrsto naslovov in med drugim trdijo, da bodo na Konferenci o evropski varnosti in sodelovanju, ki bo v drugi dekadi novembra v Parizu, problematiko manjšin bržčas načeli prav v luči stališč te srednje-evropske skupnosti.

Beograd bo prihodnje leto lahko storil opazne korake pri nadaljnjem razreševanju tega problema. Zanimivo je, da imajo manjšine vse države članice pentagonale, zato pa tudi dragocene izkušnje, kako doseči, da bi sčasoma Evropa res postala skupnost narodov in narodnosti. Vse bolj se sliši teza, po kateri bi v bodoče evropska »konfederacija« mnogo hitreje zaživela, če bi izhajala ne toliko iz držav kot pa iz narodov in narodnosti.

Dokument opozarja tudi na možnosti, ki jih odkriva gospodarsko področje. Koordinatorji pentagonale bodo prihodnje leto, kakor kaže, storili marsikaj, da bi prešli iz klasičnega v bolj sodobno tehnološko sodelovanje, toda zanimivo je tudi tole: ugotavljajo namreč, da je pravilna in kajpak edina pot tržnega gospodarstva, da pri tem pogosto nastajajo huda socialna vprašanja (kot primer navajajo zdajšnje razmere, zlasti pa perspektive v Vzhodni Nemčiji), zato pa tudi potrebo po določenih socialnih »korektivih«. V številnih deželah jih upoštevali in izvajajo, vendar bi morala biti politika pri tem »čistejša«, kakor pravi češkoslovaški predsednik Havel.

V luči potrebe po čimbolj stvarnih dogovorih razmišljajo preučevalci osnutka programa za prihodnje leto o tem, da bi bilo treba osrednjo pozornost resnično nameniti prometu in njegovim tokovom. O že sprejetem projektu prometnice Trst-Ljubljana-Zagreb-Budimpešta bi bilo prav, če bi roke skrajšali. Promet je glavni vzvod gospodarskega razvoja.

In še: v bodoče bi bilo treba še bolj iskreno uveljaviti recipročnost med članicami skupine; seveda na matematično, ker se to ne da, marveč kot pravilo, ki pa naj ga zmeraj bolj spremlja solidarnost. V pentagonali na primer cenijo napore Italije, da bi v širših sferah (denimo na nedavnem sestanku evropske dvanajsterice ali pa na srečanju najbogatejših v Houstonu) dosegli, da bi Jugoslaviji povečali finančno podpo-

ro. Preučevalci prizadevanj pentagonale ugotavljajo tudi, da ima skupina pogoje za razvoj, saj gre v glavnem v korak s časom in se trudi, da ne bi zamudila. Skratka, gre za »politično zrelo« skupino, kakor je rekel De Michelis v Benetkah.

Razmah pentagonale pa naj bi spodbujal tudi druge regionalne skupnosti; nekatere so že nastale, druge nastajajo; imamo tiste, ki so ne-kako logično povezane, pa tudi take, ki so si po dosedanjem razvoju in značilnostih sila različne, česar pa ne bi smelo motiti. Povezovanje lahko segajo ali pa so lahko usmerjena marsikam. Čehi in Slovaki so na primer v pentagonali, obenem pa tudi v baltiški skupnosti, Jugoslovani so v Pentagonali in na Balkanu, Romuni in Bolgari so na Balkanu in v skupnosti ob Črnem morju, ki jo tudi ustanavljajo. Sovjeti pa so spel tako v črnomorski, kakor v baltiški skupnosti.

Razen tega, pripominjajo, so tudi dosedanje blokvske strukture zastopane v teh regijah: Nemci so na Baltiku, Grki v balkanski skupnosti, ki tudi napreduje, čeprav počasi, Italijani pa so v pentagonali. Skratka, živahna podoba, ki pa ima kot skupni imenovalec sodelovanje, kar je seveda bistveno tako za posamično državo, kot za regionalno skupnost in za evropsko celino sploh. Teza o sodobni evropski konfederaciji skozi te regionalne skupine si zmeraj bolj utira pot. V Beogradu so ji pričeli dajati kar uradno oznako. In pravijo še (vsaj večina), kar je zlasti za Jugoslavijo domiselno, »da bi konfederacija v širši sferi navsezadnje lahko vplivala tudi na sodobne konfederacijske ureditve znotraj posameznih držav. To je pot, ki so jo Čehi in Slovaki, kakor vemo, že ubrali.

Nastalo naj bi, kakor pravi jugoslovanski zunanji minister Lončar, novo evropsko ravnotežje »interesov«, ne pa nezaupanja in strahu.

MIRO KOČJAN

Letalo civilne zaščite gasi enega od tolikih gozdnih požarov (Telefoto AP)